

KOCKÁS PIERRE
LORRE MEG ÉN

© Nagy Károly

Ez a nap már felkeltekor jelezte, hogy nemigen lesz alkalmunk őt nyugtával dicsérni.

Nem kétséges, hogy az alatt következő események két dologgal voltak szerves összefüggésben. Az egyik az, hogy Lorre barátom, aki szórakozott ember volt, elvesztette valahol a montagoni herceg fiát, a másik pedig, ami valamivel még ennél is súlyosabban esik a latba, hogy fentebb említett barátom Lorre, nem szerette a kelkáposztát.

Remélem, ez világos.

Aki mégsem értené, az forduljon bizalommal hozzám. Nem magyarázom meg ugyan, de remélem, ez nem csökkenti majd a velem kapcsolatos bizalmat, mert éppen azért kezdtem, ebbe a regénybe, szépen, becsületesen, őszintén, azzal a fülbemászó és szívbe markoló stílussal, amely írásaimat közkedveltté tette, hogy mindent elmondjak úgy, ahogy történt.

Hát el is mondom. Nem szépítetek semmit. Főként nem teszek kísérletet arra, hogy megszépítsem Tex Malahidát, aki ritka csúnya ember, s már csak annál is inkább nem teszem ezt, mert a rossz nyelvek állítása szerint ez ügyben már igen jeles plasztikai specialisták tettek sikertelen kísérletet.

Már sokszor tűnődtem azon, mennyivel érdekesebb és valószínűbb volna egy regény, ha a szereplők a velük történt dolgokat mind maguk írnák meg, külön-külön. Utóvégre mégiscsak ők tudják a legjobban, hogyan történt az, ami velük történt, ők tudják, hogy mit gondolnak, mire vágnak, mit akarnak, és főleg, hogy amit csináltak, hogyan csinálták. Sokszor vitatkoztam már ezen Lorre barátommal is, aki megígérte nekem, hogy egyszer valóban kísérletet tesz, és kipróbálja ezt az írói fogást. Nem akarom őt megelőzni ebben (ahogy mondani szokták, nem lövöm le a poénját), egy részletében azonban felhasználom ötletét, és megkísérlem, hogy valóban életszagúbbá tegyem az alanti történetet. Ezt úgy vélem legjobban és legbiztosabban elérni, ha felhasználom Lorrenak e történettel kapcsolatos feljegyzéseit, és a feljegyzéseket teszem meg az alanti regény első részének.

Átadom tehát a szót barátomnak, már csak annál is inkább, mert az utóbbi időben többször szememre vetette, hogy állandóan jártatom a pofámat (ez az ő saját kifejezése, amely jellemzően világítja meg eldurvult, ordenáré modorát) és nem hagyom őt szóhoz jutni. Mondja el ő, hogyan történt mindaz, ami történ, hogyan csinálta azt, amit csinált, mit gondolt és mit érzett közben...

ELSŐ FEJEZET

Lorre feljegyzései

Azon a bizonyos délelőttön, amikor végzetem beteljesedett, pontosan fél tízkor elindultam az Orani Katonai Parancsnokság palotájába. Vidáman fütyörésztem a *„Kacag az Olga, mert nincs rossz dolga”* kezdetű tengerészindulót, és közben futólag eszembe jutott, hogy nekem sincs dolgom, mert egy ilyen rendkívüli szolgálat aránylag sokkal könnyebb, mint makacs arabok ellen háborúskodni, vagy a gyakorlótéren díszlépésben illegetni magam, Toxon őrmester barátságtalan ordítózásai közepette.

Rendkívüli szolgálatom abból állt, hogy mint idegenvezető vagy szorosabban véve, mint testőr, kísérgessem a montagoni herceg fiát, aki helyismeretei gyarapítása céljából érkezett Afrikába. Az ifjú herceg, aki nagyon rokonszenves huszonhárom éves fiatalember volt, mindenesetre szívesebben vette, hogy engem osztottak be melléje, mintha valami komoly és körültekintő idős katonatisztet utasítottak volna ugyanerre. Az ifjú montagoni herceg ugyanis rendkívül jókedvű, talpraesett fiatalember volt, aki több ízben beható tárgyalást folytatott velem mindenféle kalandokra és kocsmai verekedésekre vonatkozóan. E beszélgetések folyamán kifejtette előttem, hogy határozottan unja az állandóan kötelező feszes, úri magatartást, ilyenkor összeráncolt homlokkal, borongósan megjegyezte:

– Tudja, kedves izé... kedves Lorre, azok a kötelezettségek, melyeket rangom ró rám, őszintén szólva olykor meglehetősen terhesek! Sokszor eszembe jut, mennyivel kellemesebb lehet olyan közönséges izének... szabad polgárnak lenni, mint maga, kedves izé...

– Lorre! – segítettem ki.

– Igen, igen, persze!... kedves izé!... – felelte.

Aztán arról beszélt, hogy noha Yxel táborszernagy úr őexcellenciája, az ő vendéglátó gazdája, erősen lelkére kötötte ugyan az óvatosságot, mégis kísérletet óhajtott tenni arra vonatkozóan, hogy milyen lehet egy ilyen orani matrózcsapszék élete és általában milyen lehet az úgynevezett alvilág, amelyről csak titokban elolvasott, tiltott könyvekből értesült. Beszélgetésünk folyamán kiderült az is, hogy e tiltott és nevelője, báró Galateus által *„szemét olvasmányoknak”* nevezett írásművek között fontos szerepet játszott egyik-másik *saját regényem is*.

– Fenség – mondtam erre szerényen, de kötelességszerűen – mindenesetre nagyon megtisztelő a bizalma, én azonban igazán utolsó ember lennék, ha segédkeznék abban, hogy fenséged meg-

ismerje az alvilágot, mert ez esetben igen könnyen kellemetlenségeknek, sőt bizonyos atrocitásoknak tenném ki!

– Én nagyon remélem, kedves izé...

– Lorre! – segítettem ki.

– Igen! Persze!... kedves izé! – mondotta – én nagyon remélem, hogy ön valóban ilyen utolsó ember, mert ellenkező esetben nagyon csalódnék önben, és erősen megbánnám, hogy annyira latba vettem minden befolyásomat Yxel táborszernagy úr őexcellenciájánál a mellettem beosztott kísérő személyére vonatkozóan!

– Ön tehát kifejezetten engem óhajtott kísérőnek, fenség? – kérdeztem.

– Igen, egyenesen önt óhajtottam! Olvastam egyik-másik írását, és ezen az alapon jöttem erre az elhatározásra! Úgy véltem, hogy ön valóban nagy készültségű és kiváló izé...

– Író! – segítettem ki.

– Verekedő! – mondta. – Az ilyen embert rendkívül sokra becsülöm, mert tudom, hogy nem unalmas könyvmoly, aki egy kopott, poros könyvtárszobában tölti az életét, hanem valóban az életet ismerő egyén, aki hevesen odaüt, ha erre kerül a sor!

– Úgy? – kérdeztem kissé bizonytalanul. – Olyan embernek tart tehát, aki hevesen odaüt?

– Igen! Nagyon hevesen, ön olyan ember, aki igen könnyen levonja a konzekvenciát, ha bizonyos inzultusok érik!

– Hát ebben van valami! – ismertem el.

– Na ugye? Éppen ezért egész határozottan, sőt merném mondani, egész... izén... kategorikusan felkérem, hogy ma délután feltétlenül vigyen el valami becsstelen helyre!

– Milyen helyre? – kérdeztem rémülten.

– Valami becsstelen helyre! Gondolom, értjük egymást?

– Hogyne! Értjük egymást! – mondtam rosszat sejtve. És bevalom, úgy éreztem, hogy ennek nem lesz jó vége. Sőt, úgy éreztem, hogy ennek rossz vége lesz. Úgy éreztem, hogy ennek egész komoly lecsukás lesz a vége. És nem a montagoni herceget fogják lecsukni, hanem engem.

A herceg azonban ellenállhatatlan egyéniség volt, mint mondtam, kedves, huszonhárom esztendőes ifjú, barátságos, mosolygós és igen meggyőző modorú. Olyan érvei voltak, amelyeknek nem lehetett ellenállni. Többek között például e beszélgetések folyamán elővette platina cigarettatárcáját, megkínált egy egészen pompás egyiptomival, maga is kivett egyet a cigaretták közül, udvariasan tüzet adott, majd, mikor látta, hogy puhulni kezdek, leírhatatlanul előkelő mozdulattal átnyújtotta nekem az értékes tárcát, és így szólt:

– Ezt a... csekélységet... felajánlom önnek kedves izé...

– Lorre! – segítettem ki.

– Igen, igen, persze!... Kedves... izé... – felelte. – Felajánlom önnek mint emléktárgyat, a személyem körül tett szolgálatai jutalmául!

(Mondom, ellenállhatatlan érvei voltak.)

Kisvártatva megkérdezte.

– Hová megyünk tehát ma délután?

– Azt hiszem – feleltem bizonytalanul –, leghelyesebb lesz, ha elmegyünk a Három Csacska Kicsi Macskába!

– Gondolja – kérdezte sóvárogva –, hogy az megfelelően életveszélyes lesz?

– Sajnos, biztos vagyok benne! – feleltem.

– Nahát, ez pompás! Ön igazán használható ember, kedves... izé...

Azért sem segítettem ki. Erre rögtön rájött magától.

–... kedves Lorre!

– Mindenesetre meg kell kérdeznem, jól meggondolta-e fenséged a dolgot, és számol-e azzal, hogy nemcsak önt érhetik kellemetlenségek, hanem engem is!

– Mindennel számoltam! És tegyük fel, hogy valami történt!...

– De ne tegyük fel, könyörgöm!

– De tegyük fel! – mondta sóvárogva. – Igenis, tegyük fel, hogy valami történt. Hát mit gondol, kedves izé kedves Lorre, miért tanított engem mister Dobbs, a kiváló angol ökölvívó tizenöt éves korom óta igazán tiszteletre méltó tudományára?... És miért tanított engem monsieur Chantier, ez a nagyszerű kecseszkecsken-birkózó éveken keresztül erre a kellemes sportra? Mit gondol, miért tanultam meg senor Marettitől a dél-amerikaiak késvívását? És mit gondol, miért töltöttem hosszú időt azzal, hogy megtanuljam Hiramato mestertől a japán dzsiu-dzsicu fogásokat? Ezeknek valamikor csak hasznát kell vennem?

– Szerintem nem okvetlenül szükséges! – szögeztem le az idősebb és tapasztaltabb egyén fölényével. A montagoni herceg azonban vállat vont.

– Nem szerelem a közmondásokat – felelte –, de most meg kell mondanom, hogy az óvatosság a gyávák bátorsága! Én olyan ember vagyok, akire azt szokták mondani, hogy... hogy is szokták mondani?... Igen ... én vakmerész ember vagyok!

– Hát rendben van! – feleltem beleegyezően. – Ha fenséged ilyen erősen óhajtja, nem tehetek semmit! Mint megígértem, délután elmegyünk a Három Csacska Kicsi Macskába, a legnagyobb tisztelettel közlöm azonban, hogy van egy kikötésem! Fenséged nem keveredik semmiféle nézeteltérésbe, egészen addig, amíg én nem állapítom meg, hogy most aztán muszáj! És általában meg kell ígérnie

fenségednek, hogy követni fogja... ne vegye tiszteletlenségnek a kifejezést... az utasításaimat! Ez a kikötésem! És ha fenséged ezt nem tartja be, akkor Toxon őrmesternek is lesz kikötése, de velem kapcsolatban és a szó legszorosabb értelmében!

– Úgy, úgy... – kérdezte tapasztalatlanul – milyen kikötésre gondol?... Már ami az őrmestert illeti... önnel kapcsolatban!

– Mondtam! A szó legszorosabb értelmében vett kikötésre! Arra, hogy kikötnek!

– Kikötnek? – kérdezte csodálkozva és némi vágyódással a hangjában. – Engem még sosem kötöttek ki!

– Ehhez csak gratulálhatok! Fogadja fenséged szerencsekívánataimat! A kikötés nagyon kellemetlen dolog!

– A maga kikötése is! – felelte. – A kikötése, amelyik arra vonatkozik, hogy nem kezdek addig verekedést, ameddig maga meg nem engedi! De beleegyezem, mert lojális vagyok! És különben is meg vagyok elégedve személyem körüli munkásságával! Az ilyesmit jutalmazni kell! Ön igen kellemes alantas! Most pedig mi a program?

– Harlier ezredes úr utasítása értelmében el kell mennünk a múzeumba, hogy fenséged megnézhesse a dinosaurust!

Felsóhajtott.

– Ez borzasztó! – mondta. – Akárhol vagyok, sohasem kerülhettem el, hogy elmenjek a múzeumba és őslényeket szemléljek meg! Már valamennyi őslénnyel tisztában vagyok! Láttam már dinosaurust, brontosaurust, ichtiosaurust, láttam repülőgyíkot, mamut-csontvázat, sőt láttam az ősvilági orrszarvúnak is a csontvázat! Időnként éjszaka felriadok álmomból, mert azt álmodom, hogy repülőgyíkok cikáznak a szobámban!

– Sajnálom, fenség! – mondtam. – Az ezredes úr kifejezetten lelkemre kötötte, hogy...

– Na igen, igen! Hiszen van benne valami! Ön nem tehet semmiről, származásom és neveltetésem az oka mindennek! Származásom és neveltetésem azonban nem fog benne megakadályozni, hogy ma délután a Három Csacska Kicsi Macskában kujonkodjak!

– Hogy mit csináljon fenséged?

– Kujonkodni akarok, kedves izé...

(Nem segítettem.)

–... kedves Lorre! – jött rá magától. – Igen, kujonkodni akarok! Az nagyon kellemes lehet, és én még sohasem kujonkodtam!

Felsóhajtott.

– Rendben van, fenség! Ma délután kujonkodni fogunk! Olyan kujonkodást még a világ nem látott! Úgy fogunk kujonkodni, hogy amennyiben bárki egy rossz szóval vagy ferde pillantással illeti fenségedet, ez esetben asztal nem marad asztalon a Három Csacska

Kicsi Macskában!

– Bravó!... – kiáltotta örömmel, és keményen megrázta a kezem.
– El vagyok öntől ragadtatva, kedves izé... kedves Lorre! Ön minden tekintetben kiváló típusa a nép egyszerű gyermekeinek!

Délután négy órakor ismét felkerestem a herceget, hogy elvezessem a Három Csacska Kicsi Macskához. Kissé dagadt volt a bal kezem, mert előzőleg szóváltásba keveredtem Kockás Pierre barátommal, aki megtudta, hogy mi a szándékom, és olyan hevesen kikelt a dolog ellen, hogy kénytelen voltam néhány heves ökölcsapással válaszolni tettelegességeire. (Ez így volt. Csak azt kell megjegyezni, hogy nem adtam időt e pimasz és fennhéjázó alaknak, hogy „néhány” ökölcsapással válaszoljon, mert azonnal megtettem az intézkedéseimet bal szemé bedagasztására. A szerző.)

Kockásnak volt valami igaza (Na ugye!.. A szerző), mert csakugyan rosszul sikerülhet ez a kirándulás. Kockás azonban nem ismeri a montagoni herceget, és nem tudja, hogy ennek a fiatalembernek mennyire nehéz ellentmondani. Tény, hogy alaposan felkészültem erre a kirándulásra, és csak azt sajnáltam, hogy különleges szolgálatom az előírás szerint kizárja, hogy puskát vihessek magammal. Az oldalamon lógó szuronyon kívül mindenesetre elhelyeztem belső zsebembe egy csuklóra szíjazható rövid, tömör gumibotot, ez azonban nem nyugtatott meg teljesen, mert attól még, ha néhány embernek beverem a fejét vagy néhány embert ledöfök, a többiek – hiszen túlerővel kell számolnom –, időközben még mindig megékelhetik a herceget, és akkor rengeteg mód van rá, hogy haditörvénszék elé kerüljek. Mindenesetre reméltem, hogy aránylag békés kasszafúrókat és rablókat találok a kocsmában, mert biztosra vettem, hogy csak Tűnődő Berry jelent komoly veszélyt ilyen esetben, márpedig Tűnődő Berry több mint két éve a marokkói fegyházban papírzacskók ragasztásával próbálja agyonütni az időt, és sóvárogva gondol azokra a szép napokra, mikor az embereket ütötte agyon, méghozzá egyáltalán nem papírzacskók ragasztása útján.

A fehér ruhás, trópusi sisakon, nagyon elegáns, magas, karcsú fiatalember elnéző mosollyal szemében, hallatlan érdeklődéssel és némi alig titkolható kellemes izgalommal lépett be oldalamon a Három Csacska Kicsi Macskába. Én magam is igyekeztem, hogy utánózzam elnéző mosolyát és megfelelően titkoljam nyugtalanságomat, ennek azonban egyszeriben vége lett, mikor az első ember, akit megláttam, Tűnődő Berry volt.

Ott állt a bárpult előtt, szeneslapát nagyságú kezében egy rummal telt háromdecis poharat tartott, homlokán három roppant forradás fehér csíkja látszott és azzal foglalta el magát, hogy szabadon maradt jobb kezével időnként nagyot üssön a csapos fejére, aki egy-egy ilyen ütéstől mindig összeesett, de szívós fickó lévén, rövi-

desen magához tért újra.

A kocsmáros, a szakállas, félszemű Murdock, aki szintén ott állt az italtöltő mögött, közvetlenül az időnként magához térő csapos mellett, elkeseredetten szíta a cigarettáját, és néha barátságosan rászólt Berryre.

– Nyughass már, Tűnődő, nyughass! Mi a fenét akarsz ettől a fiútól? Nyughass már, a fene a pofádat!

– Ne szólj bele a szórakozásomba, Murdock! – felelte ilyenkor Tűnődő Berry. Aztán eltűnődött, és kisvártatva hozzátette. – Ez a fickó gúnyosan vigyorgott rám, és az ilyesmi mindig kihoz a sodromból!

És újra nagyot ütött az időközben magához térő csapos fejére.

Mikor meglátott bennünket, ránk vigyorgott, és bólintott. Aztán a fehér ruhás hercegre nézett, és köpött. Nem akartam elmérgezési a helyzetet, és barátságosan rászóltam.

– Szevasz, Tűnődő!

– Szevasz, Lorre! – felelte.

– Hát kiengedtek, Tűnődő? – kérdeztem. – Elengedték a javát?

– Ne beszélj marhaságokat, Lorre! Melyik fegyházban engednek el öt évből hármát?

– Szóval megpuoltál?

– Igen, megpuoltam! Két fegyházór kísérletet tett ugyan, hogy megakadályozza, de pompás érveimmel meggyőztem őket!

– Túléltek? – kérdeztem.

– Talán! Az egyik már vérátömlesztést kapott! Az talán használ!

– És a másik?

– Gipszben van!

Azon töprengtem, hogyan kéne sürgősen abbahagyni ezt a társalgást, mert a herceg szemmel láthatóan érdeklődött, és látszott rajta, hogy pillanatokon belül beleszól.

Sajnos, elkéstem. A herceget roppant mulattatta beszélgetésünk, és csakugyan beleszólt.

– Folytassák ezt a beszélgetést, kérem!.... – Egy pillantást vetett Tűnődő Berryre. – Ön nagyon mulatságos söpredéknek látszik!

Megfagyott bennem a vér. Tűnődő Berry egyáltalán nem hülye ember, és esetleg rossz néven veheti ezt a közbeszólást. Olyasféle mozdulattal biccentettem az óriás rablógyilkos felé, mintha azt akarnám mondani, hogy ne törődjön az egésszel, ez a fiatalember nem éppen erős észbelileg. Ez azonban kevésnek bizonyult.

– Ki ez a jampuska? – kérdezte Tűnődő Berry.

– Ez?... – mondtam könnyedén. – Ez igen kedves izé... kedves fiatalember! Ne törődj vele, Tűnődő! Kissé tapasztalatlan még erre felé! És nem tudja, hogy ki vagy!

– Nem érdekel a hosszú szöveg! – vágott közbe türelmetlenül

Berry. – Ki ez a fickó?

Felelni akartam valamit, a herceg azonban megelőzött.

– Az igazi nevem, fájdalom, nem közölhetem önnel, kedves izé... rabló úr! Én ugyanis inkognitó vagyok itt!

– Hát tudja mit – mondta Berry –, engem nem is érdekel, hogy másutt hogy hívják! Beérem azzal, hogy itt Inkognitó a neve!

– Ön igen mulatságos, gyengeelméjű ember! – jegyezte meg mosolyogva a herceg. – Határozottan szórakoztat engem!

– Én határozottan szájon is vágom magát, Inkognitó úr! – felelte Berry. – Tudja, sok mindent el tudok viselni, csak azt nem, ha pimaszkodnak velem!

– Ebben teljesen igaza van! – felelte a herceg. – A pimaszkodás valóban nagyon alantas dolog és magam sem veszem jó néven, ha ilyesmit kísérelnek meg velem szemben!

Tűnődő Berrynek torkán akadt a szó. Elámulva pillantott rám.

– Mondd, Lorre, ez hülye?

Felsóhajtottam. Már láttam, hogy rögtön az elején baj lesz. A hercegnek nem marad ideje, hogy szemügyre vegye az úgynevezett alvilág belső életét, melyet csak könyveimből ismert eddig. Azokból a „szemét olvasmányokból”, melyeket báró Galateus nevezett el a fenti módon. Tudtam, hogy itt nem marad más hátra, itt működésbe kell lépnem, és mielőtt komoly baja történhet védenemnek, kísérletet kell tennem, hogy megverjem az életveszélyes óriást.

Sajnos, tapasztalnom kellett, hogy az utóbbi időben elhatározásaimat más beavatkozások folytán a legritkább esetben követi tett. Már éppen azon töprengtem, milyen kihívó szavakkal fogom illetni Tűnődő Berryt, hogy ne térhessen ki a verekedés elől, és ezzel leszereljem a herceg indulatait. Mielőtt azonban megszólalhattam volna, hogy valami gorombaságot vágjak a fejéhez, vagy a lábára léphettem volna, amely mozdulat bizonyos szempontból igazán sértő tud lenni alkalmilag, vagy esetleg térden rúghattam volna, ami szintén félreérthetetlen célzásnak számít errefelé, tehát mondom, mielőtt bármit tehettem volna, hogy magamra vállalam a villámhárító szerepét, a herceg rövid, gyors lépést tett előre, és így szólt.

– Hogyan? Ön azt mondta, hogy én hülye vagyok? Ön nagyon goromba modorú köznép!

– Mi a fene vagyok én? Köznép?...

– Az! – bólintott komolyan a montagoni herceg. – Hát persze hogy az!... Nem tudta?... Különb ez nem is fontos! A lényeg az, hogy mint említettem ... ön nagyon goromba modorú!...

– Te kis hülye! Kiirtalak!

– Nem hinném!...

A nagyurak nem mindig tartjuk be ígéreteiket. Visszaemlékeztem

arra, hogy a fiatal herceg készséggel megígérte, hogy betartja megállapodásunkat. Többek közt – hiszen emlékezhetnek rá – az volt a kikötésem, hogy nem keveredik verekedésbe, amíg erre egyenesen fel nem szólítom.

És most mégis megfeledkezett erről a megállapodásról. Mielőtt közbeléphettem volna, vagy mielőtt még csak megmozdulhattam volna is, villámgyors mozdulatot tett, és úgy, ahogy az ökölvívómester, mister Dobbs annak idején betanította, vállból és könyökből minden testsúlyt beleadva úgy állon vágta a Tűnődő Berryt, hogy az óriás rablógyilkos az italtalpra zuhant, végigcsúszott a sima bádoglapon, és maga előtt sodorva tizenkét üveg családi sört, beleverte a fejét az éppen ismét magához térő és felemelkedő csaposegény fejébe. Az utóbbi ettől ismét elájult és visszazuhant a pult alá, amely hovatovább állandó tartózkodási hely jellegét öltötte fel számára.

Természetesen egy ökölcsapás sohasem volt elegendő ahhoz, hogy végleg elgyengítsen és jobb belátásra bírjon olyanfajta embe-
reket, mint Tűnődő Berry, Ezúttal sem bizonyult elegendőnek, és Berry néhány pillanattal később már talpon volt ismét.

Ugrásra készültem, mert láttam, hogy ez a jellemtelen vadállat kést ránt elő, és úgy rohan a hercegre. Erre azonban ismét nem került sor, mint ahogy mostanában semmire, amit akartam. A hercegnek ugyanis időközben eszébe juthatott az a tudomány, ami senior Marettiről a dél-amerikai késvívóról ragadt rá, mert szintén előrántott valahonnan egy kést, és néhány pillanattal később a Berry kése valahol a kocsmá másik sarkában kötött ki, rövid távrepülés után.

Ez azonban még mind semmi volt ahhoz képest, ami ezután következett. A herceg, úgy látszik, minden oktatást felidézett, amiben eddig része volt. Nyilván eszébe juthatott monsieur Chantier néhány példája, mert Tűnődő Berry pillanatokon belül a levegőben volt, majd a földön, röviddel ezután pedig újra a levegőben, és mikor ez mind nem volt neki elég, a herceg, visszagondolva Hiramato mester lelkes tanácsaira, elkapta az óriás jobb csuklóját, félfordulatot tett, nagyot rántott a vállán, és egy soha nem látott kábító japán fogással átdobta a fájdalomtól már-már félájult Berryt a kocsmá másik sarkába, ahová előzőleg a kése repült.

Az ifjú montagoni herceg ekkor megigazította nyakkendőjét, elővette selyem zsebkendőjét, letörölte vele egy kevés verejtéket a homlokáról, majd megnézegette a körmeit, kissé kedvetlenül megállapította, hogy mehet megint manikűröztetni, aztán cseppet sem lihegve, nyugodtan így szólt:

– Hm!...

Ilyen esetben sohasem vitatkozom. Most is beleegyezően bólintottam tehát, és így szóltam. – Hát persze, persze!...

– Szeretem – mondta –, hogy egy véleményen vagyunk! Ön nagyon megértő és lojális polgári egyed!... Mi tehát a következő teendő?

– Azonnal pucolunk! – mondtam.

– Bepiszkítottunk valamit? – kérdezte ijedten.

– Dehogy, fenség!

– Hát akkor mit pucolunk?

– Pucolni, az ezúttal nem tisztogatást jelent! – feleltem. – Azt jelenti, hogy jó lesz, ha meglógunk!

– És az mit jelent, hogy „jó lesz, ha meglógunk”? – kérdezte nagyon türelmesen.

– Ej, hát azt, hogy szökünk, amíg lehet. Alaposabban kifejezve: menekülünk!...

– Üldöznek bennünket?

– Még nem! De rövidesen rákerülhet a sor. Ennek a Tűnődő Berrynek mindenki barátja á kikötőben. Sőt, a legtöbben a szolgálatában állnak.

– A Montagóni hercegek sohasem menekülnek! – mondta méltóságteljesen. – Ez nálunk családi tradíció! Atyám nagyatyja, a lagernói örgróf ezért fejezte be vérpadon az életét.

– Akkor legalább kellően tudja értékelni fenséged, hogy milyen szembetűnő a különbség a vérpad és a véres padló között. Márpedig, ha még sokáig itt időzünk, akkor az alattunk elterülő padló felettébb véres lesz. És a mi vérünktől lesz véres.

– Hm!... – felelte erre igen jelentősen.

– Úgy van, fenség! – helyeseltem. – És legyen szabad megjegyezmem, hogy noha igen megtisztelő volna rám nézve, ha a Lorre-dinasztia vére összekeveredne a Montagóni- és Lagernói-dinasztiák vérével, nem tartom szerencsés megoldásnak, hogy ez pont egy orani, rossz hírű csapszék kétes tisztaságú padlóján történjen!...

– Hm ... ön ismét fején találta a szöget! – felelte elismerően.

– Én többnyire fejen találom a szöget, fenség! – feleltem ugyancsak elismerően. De önmagam iránt. – Éppen ezért mondom, fenség, jobban tesszük, ha káposztázunk!...

– Hm... Káposztázunk!... Ez azt jelenti talán, hogy ön beleéhezett az izgalmakba?...

– Nem, fenség! Ez ugyanazt jelenti, mint a pucolás és meglógunk!

– Ez kedves!... Őszintén szólva, már azt hittem, hogy enni kell. Én ugyanis azt az izét... azt a gyümölcsöt, amit említett, nem szeretem.

– A káposztát érti, fenség?

– Igen! Ennél a gyümölcsnél csak egy van, amit jobban utálok! A

kelkáposzta!...

– Ebben megegyezik az ízlésünk, fenség!...

– Hm... Ez megtisztelő!... Hát akkor, ha úgy tetszik, esetleg hozzáfoghatunk ahhoz a tisztításhoz..., illetve ahhoz a csüngéshez... izé... hát szóval ahhoz a burgonyához, amit említett...

– Igen, fenség! Induljunk!...

Még előbb volt egy apróbb kellemetlenségünk. Mikor már éppen indulni akartunk, belépett a kocsmába Toprongy Berry és Hazudós Berry. A két Berry fivére volt a már elintézett Tűnődő Berrynek. Annak a Berrynek, akivel a hercegnek differenciája volt.

Egy pillantással felmérték a terepet. A Berry fiúknak különben is ez volt a különös ismertetőjelük. Senki sem tudott úgy felmérni egy terepet, mint ők. Pláne egy pillantásra.

Azonnal észrevették bátyjukat. A báty kissé gyengélkedő állapotban volt még mindig. A Berry fiúk arcát lassanként belepte a pír... Kérdő pillantást vetettek a kocsmárosra.

– Kivel verekedett Tűnődő? – kérdezte Toprongy Berry.

– Velem! – felelte vidáman a herceg, mielőtt a kocsmáros, aki valami miatt a homlokát borogatta éppen, válaszolhatott volna.

– Velem! – mondtam utána én. – Ez a fiatalember nem mond igazat!

– Hm... Ez már... kissé... túlságosan is izé!...

– Elhiszem, hogy izé, fenség! – súgtam oda lázasan. – De higgye el, hogy a cél szentesíti az eszközt! Ezek nem emberek, hanem vadállatok, ha véletlenül méregbe jönnek, mert valaki megbántotta az önérzetüket!...

– Ugyan! – mondta a herceg. – Valóban méregbe jönnének?

– Igen, fenség! Ezt garantálhatom! Nagyon méregbe jönnek!

– Na és mit változtat ezen a tényen, hogy én vertem meg a fivérüket?

– Azon a tényen semmi esetre sem változtat, fenség! De szíves engedelmével mégis helyesebb lesz, ha úgy csinálunk, ahogy a spanyol arénákban szokták! Amikor az egyik torreador bajban van, akkor jön a másik, és magára vonja a bika figyelmét! Ne vegye rossznéven fenség, bármennyire is el vagyok ragadtatva az ön verekedési tudományától, de ön mégis tapasztalatlan és kezdő, és okosabb volna, ha rám bízná ezeket a fiúkat! Én már csak jobban értem az ilyen kocsmái nézeteltérések technikáját!

– Úgy értsem ezt, hogy ön helyettem akar izé... verekedni?

– Úgy, fenség! Önt rám bízták, és semmi szín alatt nem mernék az ezredes szeme elé kerülni, ha valami baja esnék!

– Az ezredesnek?

– Nem, fenség! Önnek!

– Aha! Értem! Hát kérem ... ha úgy gondolja, semmi kifogásom

ellene! Önnek ígéretet tettem, hogy amennyire csak lehet, utasításaihoz fogom tartani magam! Tessék! Tegyen, amit akar!

A két Berry felé fordultam.

– Na, fiúk, hát most mi van? Érdeklődtetek, hogy ki intézte el a Tűnődőt, és én feleltem! Megmondtam, hogy én! Szabad tudnom, mire való volt ez a kíváncsiság? Lehet, hogy elégtételt akartok venni?

– Azt nem! – felelte a Hazudós Berry. – Csak éppen összetörjük a csontodat!

Gondoltam, az ilyen ideges emberekkel jobb, ha szőrmentén bánni az ember. Éppen ezért gyorsan szájon vágtam, mielőtt elmérgesedne a helyzet. A következő pillanatban Hazudós Berry rám ugrott, én félrecsúsztam előle, és kétszer állon vágtam.

De beszélhettem én ennek. Nem lehetett lecsillapítani. A két komoly bokszütestől minden rendes ember hosszabb ideig gyengélkedett volna. Ez azonban fel sem vette. Engem azonban a következő pillanatban felvett a földről, magasan a levegőbe emelt, és akár ügyetlenségből, akár készültségűen – az ember az ilyesmit ebben a helyzetben a legritkább esetben tudja kellő értékben kikutatni –, elejtett.

Hát ahogy estem, esegtettem lefelé, arra gondoltam közben, hogy ezt a kis bunyót mindennek inkább nevezhetem, mint – sportnyelven szólva – lefutott versenynek. A Hazudós Berry ritka kemény legény, akivel nem lesz könnyű dolog elbánni.

És mit tesz a véletlen, alighogy a földre estem és éppen pattanóban voltam felfelé, kaptam egy akkora pofont, hogy futólag megpillantottam a Tejutat. Később kiderült, hogy csak összetévesztettem azzal az óriási üveg tejjel, amelyik éppen utat csinált egy összeverődött társaságban, a felém rohanó Toprongy Berry számára.

Nofene, gondoltam. Itt most el kell esni a becsület mezején a herceg védelmében. Villámgyorsan kiosztottam tizennyolc-húsz ökölcsapást, közben azonban vérezni kezdett az orrom, bedagadt a szemem és iszonyúan zúgott a fülem valamitől, de hogy mitől, erre a leghosszabb töprengés után sem jöttem rá.

A herceg közben igen lojálisan viselkedett, mint olyan ember, aki teljesíteni akar egy feltételt. Nyugodtan álldogált a söntéspultnál, a pléhlapra könyökölt, és rozspálinkát ivott, amely rendkívül ízlett neki, mert többször csettintett a nyelvével és bólogatott is. Régi tapasztalatom, hogy ha egy herceg bólogat, akkor nagyon ízlik neki a rozspálinka.

Na jó, de nézzük, miből élünk. Esetleg azt, hogy mitől halunk. Megvallom őszintén, a két Berry alapos gondot okozott nekem, mert láttam, hogy nem boldogulok velük. Higgyék el, hogy noha az idevonatkozó szakirodalom másként írja, de az nem mindig biztos,

hogy egy középtermetű, nem túlságosan erős, karcsú derekú fiatal-ember okvetlenül elbánik két vasgyúróval, akiknek mindegyike erősen megközelíti a száz kilót. Szép volna most azt írni, hogy behúztam egyet jobbra, aztán behúztam még egyet balra, mire a két óriás úgy csuklott össze, mint valami liszteszsák, kissé lihegett, aztán boldog, elrévült mosollyal elájult.

Nem. Itt az történt, hogy behúztak nekem egyet jobbról, aztán behúztak egyet balról, mire úgy csuklottam össze, mint egy liszteszsák és boldog, elrévült mosollyal elájultam.

Mikor magamhoz tértem, azt hittem, hogy csak álmodtam az egészet. Már tudniillik azt, hogy elájultam volt előzőleg. Más is azt hitte volna. Kissé furcsának tűnt ugyanis, hogy leütöttem mindkét Berryrt, a Toprongyot is és a Hazudóst is. Nem lehetett a dolgot félremagyarázni, mert ott feküdtek közvetlenül a közelemben, és szenvedő arcot vágtak.

Összeszedtem minden megmaradt erőmet, Kecsesen talpra szöktem és körülnéztem, hogy fogadj a gratulációkat. Utóvégre nem kicsiség, hogy így elbántam ezzel a két emberrel.

A kiábrándulás szomorú volt. A herceg még mindig ott támaszkodott a pulton, még mindig rozspálinkáját itta és még mindig bólogatott, tehát a pálinka nyilván még mindig ízlett neki. Ekkor azonban odalépett hozzám egy alacsony, zömök, nagyon széles vállú, feltűnően csúnya bácsi, megveregette a vállam és így szólt.

– Jobban van már? Gratulálok! Nagyon szépen verekedett! Nem tehet róla, hogy alulmaradt!.. Egyébként Tex Malahida a nevem!...

– Hogy... mit csináltam?...

– Mondom, Tex Malahida a nevem.

– De az előbb mást mondott!

– Ez attól lehet, hogy még szédül! Az előbb is azt mondtam, hogy Tex Malahida a nevem!

– A fene törődik a nevével! Én nem arról beszélek, hanem arról, amit előzőleg mondott! Hogy én valamit csináltam!

– Vagy úgy! Azt mondtam, hogy alulmaradt!

– Ki maradt alul?

– Maga!

– Hát ezeket a disznókat ki ütötte itt le?

Gondoltam magamban, ha most azt válaszolja, hogy ő, úgy szájon vágom, hogy feldönti a háta mögött álló társaságot.

Tex Malahida azonban kinyújtotta a kezét, és a még mindig nyugodtan álldogáló hercegre mutatott.

– Ez a fiatalember ütötte le őket! Akit maga meg akart menteni! Aki miatt magára vállalta az egész előbbi verekedést!

Úgy hiszem, elpirultam kissé. Ez bizony szerfelett kínos. Az embert a legjobb szándék vezeti, hogy megvédje egy védencét a kelle-

metlenségektől, és régi, gyakorlott, nem is nagyon rossz hírű verekedő létére felvegye a harcot ilyen nem megvetendő ellenfelekkel. És akkor kiderül, hogy a védenc védi meg a védőt, mire természetesen az egész kocsma az illető védőn röhög.

Kissé ellenséges pillantást vetettem magam köré, hogy megfigyeljem, röhögnek-e, avagy nem? Szerencsére nem röhögtek. Ez esetben a hercegnek ismét dolga lett volna, hogy megmentsen engem, mert inzultáltam volna az egész társaságot.

– Ami pedig azt illeti – folytatta a kis, zömök ember –, hogy a fene törődik a nevemmel, közölnöm kell magával, hogy kissé életveszélyes egyén vagyok, mint említettem, és mint azt nem győzöm eléggé hangsúlyozni, Tex Malahida, és ezen a néven Amerikában meglehetősen sok rendőrfogalmazó ismer! Biztosra veszem, hogy e pillanatban redős homlokkal, komolyan és gondterhelten bólogatnak, ha eszükbe jutok!... De ez most nem fontos, csak éppen tudtára akartam adni, hogy kár könnyelmű kijelentéseket tenni a nevemmel kapcsolatban! A fontos a herceg, aki ilyen derekasan viselkedett!

Nono! Ez így nem lesz jó. Hogy a fenébe tudta meg ez a gengszter, hogy a rozspálinkázó fiatalember herceg?

– Miért nevezi hercegnek ezt az úriembert? – kérdeztem ártatlan arccal.

– Mert az!

– Ugyan! Honnan veszi ezt? Ez egy igen derék, öreg jószágigazgató fia, aki most érettségizett és papája, az öreg jószágigazgató jutalomképpen elküldte egy kicsit világot látni!

Bólintott.

– Ahogy gondolja!

Hát ez vajon miféle hülye válasz? Mi az, hogy ahogy gondolom. Úgy látszik, a pasast nem lehetett félrevezetni. Pedig ez nem lesz így jó. A herceghoz léptem.

– Hát, fenség – mondtam halkan.

Közbevágott.

– Tudom, most következik a függés!

– Úgy van, ahogy fenséged mondja! Lógunk!

Utánozhatatlanul előkelő mozdulattal pénzdarabot dobott az italpultra, barátságosan Tex Malahida felé bólintott, és távoztunk. Mikor kiértünk a sötétedő utcára, és befordultunk egy sikátorba, néhány keresetlen szóval, bár kissé zavartan és dadogva megköszöntem a verekedéssel kapcsolatos szíves közbenjárását.

– Ugyan, ugyan! – mondta. – Szóra sem... izé... érdemes! Ilyesmit úriemberek mindig megtesznek egymásért! Nem igaz, kedves... izé...

– Lorre! – segítettem ki.

– Igen, igen! Kedves... izé...

A fene egye meg, már megint segítetttem neki. De ez volt az utolsó eset.

Mentünk az elnéptelenedett sikátorban a laktanya felé. Csak néha-néha bukkant fel egy-egy árnyyszerű alak előttük, valahol valaki felsikoltott, égy rozzant viskó kapuja alól némi hörgés hangzott, aztán megint egy árny, és az utca végéről lassú, nyugodt, ráérős léptekkel, gumibotját kényelmesen lóbálva egy arab csendőr, úgynevezett goumier ballagott felénk.

A zegzugos mellékutcákon áthaladva állandóan az volt az érzésem, hogy valaki követ bennünket, ezeknek az utcáknak azonban éppen az a különös ismertetőjele, hogy az ember úgy érzi: valaki állandóan surran mögötte. Nem törődtem tehát a dologgal, és nyugodtan mentünk tovább, egészen addig, míg kiértünk a Marechal Joffre-ra.

– Nos fenség? – mondtam. – Ezt a néhány lépést, ami a főparancsnoksági palotáig van, már megteheti egyedül is! Későre jár, nekem be kell mennem az erődbe! Ha beértem, azonnal telefonálok, hogy megtudjam, megérkezett-e.

A herceg elnézően mosolygott és a vállát vonogatta.

– Ugyan, ugyan! – mondta. – Maga komolyan úgy bánik velem, mintha valami kisgyerek volnék!

– Szó sincs róla, fenség! A felelősség azonban olyan nagy, hogy én...

– Jó, jó! Értem! Hívjon csak fel! Legyen egész nyugodt! Nem lopnak el útközben!

Éppen ebben az egyben tévedett a montagoni herceg...

MÁSODIK FEJEZET

Az ember elindul, ki tudja, hol áll meg? S ha megáll, valakit hogyan talál meg? Mindenesetre kezet szorítok a kínai császárral, de ez sovány vigasz.

Toxon őrmester kissé tajtékozva fogadott, mert már rég elmúlt kilenc óra, és az ilyesmi őt mindig tajtékozásra ösztönzi. Hiába mondtam neki, hogy a montagoni herceggel voltam, és ettől a fiatalembertől nem olyan könnyű szabadulni, ő csak tajtékozott tovább; és ki vitathatja el tőle ezt a jogot?

Mikor elfogyott a tajték, kissé szédelegve mentem a közös hálóterem felé, mert ha nem is járt közvetlen következménnyel Toxon őrmester tajtékozása, mégis megviseli az ember idegeit.

Már éppen a hálóterem ajtajához értem, mikor eszembe jutott, hogy telefonálnom kell.

Valami fiatal újonc ült a telefonszobában, és kissé okvetetlenkedett, a szabályzatot emlegette, majd kijelentette, hogy semmi szín alatt nem engedi, hogy a telefont használjam. Később kényelmetlen helyzete lehetett az iratszekrényben, ahol biztosan rövid idő alatt magához tért ájulásából. Nem volt azonban időm, hogy ezzel törődjem, mert barátom, a szűkszavú Bordin káplár már jelentkezett is a főparancsnoksági palota telefonjánál. A köztünk lefolyt drámai párbeszéd így játszódott le.

– Halló, káplár Itt Lorre!

– Na és?

– Csak úgy mondom!

– Nem nagy öröm!

– Lehet! De nem is azért hívtam fel; hogy örömet okozzak magának, csak éppen meg akarom tudni, rendben megérkezett-e a herceg?

– Miféle?

– Ej, hát a montagoni herceg, akivel együtt voltam ma délután!

– Aha!

– Most nem tudom, mire véljem ezt a kimerítő választ! Azt jelenti ez, hogy megérkezett? Ez esetben köszönöm a szíves felvilágosítást.

– Nem!

– De köszönöm!

– Nem arra mondtam!

– Hát mire mondta, könyörgöm?

– A megérkezésre!

Azt hiszem, kissé elsápadtam.

– Tehát nem érkezett meg?

- Nem tudok róla!
- Hát tudjon róla, legyen szíves! Ez életbevágó fontosságú! Nincs időm most tréfálkozásra!
- A hóhér tréfálkozzon magával!
- Hát megnézi, vagy nem?
- Meg!

Csend. Szünet. A homlokomon kiüt a verejték. Halkan fohászkom. Kissé idegesen előveszem cigarettatárcámat és a gyufát. A számba vett gyufa semmi esetre sem akar meggyulladni, noha a cigarettát már pillanatok óta ott tartom előtte. Pedig előzőleg többször végighúztam szopókás végét a tárca külső oldalán. Végre! Bordin káplár rekedt hangja szólt a membránba.

- Nos?

Ez szó szerint azt jelenti, hogy „halló Lorre, itt van még a telefonnál?” Bordin káplár dialektikáját ismerni kell.

– Hogyhogy? – mondom. (E marhaságnak éppen úgy nincs értelme, mint a nos-nak.) De Bordin káplár nem néz az ilyesmire. Így szól:

- Nem!

A verejték csöppek valóságos tavakká nőnek a homlokomon.

- Szóval nem érkezett meg a herceg?
 - Már mondtam!
 - De hiszen ez... mondja, káplár, biztos, hogy jól utánajárt a dolognak?
 - Biztos! A tiszték már izgatottak!
- (Én is.)
- Hát én most mit csináljak? Lehetséges, hogy a herceg elveszett?

Nagyot sóhajtok, ami azt jelenti, hogy hosszabb mondatra készül, és az ilyesmi erős lelki megrázkódtatással jár nála mindig.

- Minden lehetséges! Marhaság volt egyedül hagyni!
- Káplár! Küldjön ki néhány embert, akik utánanéznek!
- Tanács nem kell! Embereket kiküldtem! Hívjon tíz perc múlva!...
- Káplár, a lelkére kötöm, hogy...
- Na jó! Maga csak beszéljen tovább! Én közben leteszem a kagylót!

És csakugyan leteszi. Tíz percig hiábavaló kísérletet teszek, hogy elszopogassam azt a radírgumit, amit idegességemben savanyúcsukor helyett vettem a számba. Közben a telefonoskatona már magához tért a szekrényben, kinyitotta az ajtót, de gyorsan a fejére ütöttem egy levélnehezékkal, amitől néhány percre újból elvesztette eszméletét. Ez a műveletet átlag hárompercenként kellett megismételnem, de végül megszokta.

Éppen negyedszer dugja ki a fejét a szekrényből, mikor cseng a telefon. Levélnehezék, ájulás, visszagyűröm a szekrénybe, becsapom az ajtót, és felkapom a kagylót.

– Halló! – kiáltom. – A fene egye meg, de sokáig várakoztatja az embert! Mit gondol, kötélből vannak az idegeim?

– Nem ártana, ha kötélből lennének az idegei, maga csirkefogó! Könnyebben el tudná viselni a holnapi kihallgatást! Vegye tudomásul, hogy raportra rendelem! Majd én megtanítom magukat, hitvány banda! Most pedig azonnal kapcsolja nekem Lagernon tábornok urat! Mondja meg, hogy Chatelnoire táborszernagy akar vele beszélni!...

Lassan egy karosszékbe roskadok, elintézem a kapcsolást, és úgy érzem, hogy bíborvörös az arcom. No, még csak ez hiányzott. Megjegyzem az az érzésem, hogy ezen a holnapi kihallgatáson nem veszek már részt. Hacsak a herceg mégis...

Cseng a telefon. Fölugrom, valósággal haptákba vágom magam, és előírászerűen jelentkezem.

– Halló! Itt az orani Fort St. Therése erőd távbeszélő irodájából alázatosan jelentkezik...

– Megőrült? Szöveg hosszú! Mit marhászkodik?

– Nem marhászkodom már! Mondja gyorsan, hogy mi van? De röviden!

– Hülye! Mikor beszélek én hosszan?

– Tehát?

– A herceg eltűnt!

– Na, akkor készen vagyok! Gondolja, hogy főbe lőnek?

– Nem biztos!

– Csak kényszermunka?

– Lehet, hogy akasztás!

Átkozottul megnyugtató válaszai vannak. És ennek az embernek egyszer én megmentettem az életét.

– Gondolja, hogy szökjem meg?

– Mondja, maga ló, ezt pont a feljebbvalójától kérdezi?

– Na jó, hát akkor nem kérdezem! Sőt, ha így jobban tetszik, még azt is megígérem magának, hogy nem szököm meg!

– Rendben van! Nehogy puskát vigyen magával. Akadályozza a futásban!

Már le is teszi a kagylót. Végigsimítok a homlokomon, mély lélegzetet veszek, sebtében fejbe ütöm az okvetetlenkedő újoncot, aki ismét ki akar mászni a szekrényből, mire szokása szerint engedelmesen elájul, én pedig rohanok.

Toxon őrmester utánam üvölt a folyosón.

– Lorre, maga májbeteg, ledér krokodilus! Meg mindig nem feködött le? Mit szaladgál itt? Hová rohan?

– Megszököm a légióból! – feleltem.

– A barátaival közölje a hülye vicceit! Figyelmeztetem, hogy ne kerüljön a szemem elé egy pár napig, mert megjárhatja!

– Ezt megígérem! – feleltem.

Átvetettem magam a kőfalon, és éppen a földre értem, mikor hirtelen autó reflektora világított a szemembe. Aztán egy hang:

– Légionárius! Azonnal nevezze meg magát!

Hogyne, csak előbb kiondolóltatom a fogsoromat. Noha előzőig csak telefonon hallottam, mégis ráismerek Chatelnoire táborszernagy hangjára. Ez a magas rangú úr, úgy látszik, nem tudta kivárni a reggelt, tovább mérgelődött, és most személyesen jön, hogy bizonyos rendszabályoknak vesse alá azt az elvetemült gazembert, aki telefonice annyira megfeledkezett magáról.

Szép jövő áll mögöttem. Illetve szép múlt előtt állok.

Ha jól meggondolom, ez az utóbbi megállapításom nem is bolondság. Ha a kezei közé kap, Lorre légionárius pár percen belül a múlté lesz. Tehát a pár perc múlva bekövetkezendő múltam előtt állok.

Illetve áll a fene. Uccu bizony szaladjunk, hadd lobogjon a hajunk! Gyorsan beugrom egy bokor mögé. Előttem mintegy nyolcméternyire egészen keskeny sikátor nyílik. Olyan keskeny, hogy éppen ha két ember elfér benne egymás mellett. Az autó ide csak sárhányó és kerekek nélkül követhet.

A táborszernagy figyelmeztető lövést ad le. Hallom, hogy a lövés nyomában az erődben felharsan az erőd szignálja.

Alarm!...

Leszegem a fejem, és rohanok, mint egy őrült, ki letépte láncát. Bakancsom csattog a kövezeten. Ismét figyelmeztető lövés. Tudom, hogy a harmadik már utánam jön, tehát cikcakkban futok, amennyire ebben a szűk utcában ez egyáltalán lehetséges.

Aztán hallom, hogy ismét csattog a kövezet, amiből mindig talpraesett és logikus gondolkozásom máris kihámozza, hogy üldöznek. Ezek a gyerekek átkozott gyorsan tudnak kirohanni egy ilyen erődből.

Sortűz!

Csodálatosképpen egyetlen golyó sem talál el, ami nem véletlen és nem írói mesterfogás részemről, hanem egész egyszerűen az az örömdetes körülmény, hogy a barátaim erősen megcéloztak egy cégtáblát a fejem fölött, amely valami vegyeskereskedést hirdetett. A cégtábla több millió darabban potyog le a hátam mögött. Kissé meghatódom, ha arra gondolok, hogy ezeknek a fiúknak milyen egyszerre lett bizonytalan a keze. Irányítható kézreszketés. Szinte csodálatos, hiszen valódi mesterlövészekkel voltam eddig együtt.

Na jó. Ha nem is akarnak eltalálni, azért még nem múlt el a veszély. Üldözniük kell. És feltétlenül el kell fogniuk. Ebben nem lehet

tréfálni. A szökésben lévő légionistát el kell fogni, élve vagy halva. Ha ragaszkodnak is hozzá, hogy élve fogjanak el, de biztos, hogy elfognak.

Uccu!

– Rohanjon, Lorre! – bíztatom magam szeretettel és udvariasan.

– Rohanjon, kedves Lorre, ahogy a torkán kifér, vagy ahogy ideje engedi. Ha most kézre kerül, akkor először felkoncolják, mert megsértette Chatelnoire táborszernagyot, majd nyomban utána kerékbe törik, mert elvesztette a montagoni herceget. Tehát vágtasson, kedves Lorre, ha fontos magának ez a szép, színes, kalandos élet. Rohanjon, tisztelt barátom!

Mindig hallgatok magamra. Rohantam tehát, bekanyarodtam egy másik sikátorba, majd a harmadikba. A katonák utánam.

Újabb sortűz. A mellettem lévő gázlámpa ripityára törik, és sötétség borul közém és üldözőim közé. Szinte mesébe illő, hogy valamennyien így telibe találták, holott engem nem tudnak eltalálni.

Újabb kanyarodó, újabb sikátor, aztán hirtelen minden átmenet nélkül egy fasorban vagyok, ahol villák állnak elszórtan. Sajnos, erősen megközelítettek. Itt valamit tenni kell. Mert ezek elfognak. Ezek olyanok.

Néhány pillanatra sikerült leráznom őket. Egy villa előtt állok, szép, kétemeletes épület, hegyes vasráccsal körülvéve. Egy helyen megszakad a vasrács és a rést magas kőfal tölti ki. Olyan magas, hogy nem is kapaszkodhatom fel rá. Szerencsére itt van egy fa. Na, csak felfelé, kedves Lorre.

Úgy mászom a fán fölfelé, hogy igazat kell adnom miss Lilian Harweynek, akinek egy ízben udvarolni próbáltam, és aki ugyanabban az ízben kijelentette, hogy majom vagyok.

Fenn vagyok a fán. Pontosan egy síkban a fal tetejével. Nagy fohászkodás, nagy lendület, nagy ugrás, egy pillanat, máris a falon vagyok. Egy mozdulat, máris lehuppanok egy felásott virágágy kelles közepére.

Ez eddig rendben van. Most gyorsan be az épületbe, mert ezek a kíváncsi természetű fickók esetleg bevilágítanak a rácsok mögé, és meglátják, hogy itt kuporgok a kis kiterjedésű kertben.

Szerencsére tolvajkulcs van nálam, amelyet zsebtolvaj barátom, Gombolyag zsebéből loptam ki a múltkor, fogadásból. Egy pillanat, máris kinyitom a földszinti folyosóra vezető üvegajtót, és nagyot lélegzem. Itt már nehezebben érnek utol. A folyosó meglehetősen sötét, mindössze egy lilakék lámpás világít a plafonról, sápasztó fényt vetve a linóleummal letakart kőkockára. Ez úgy látszik, valami penzió vagy boarding-house, mert elég sok ajtó van egymás mellett, és errefelé különben is ilyen előkelő tömeglakások számára építették át a villákat. Na mindegy. Reméljük, hogy valamelyik vendég nem

toppan ki a folyosóra, amíg el nem bújok.

Mindenesetre leülök néhány pillanatra egy kényelmes karosszéket imitáló csőbútorra, és kifújom magam. Mikor némileg rendbe jön a lélegzetvételem és csillapul a szívdobogásom, cigarettára gyújtok, nagy füstfelhőt eregetek magam elé, és gondolatban megveregetem a vállam.

Bravó! Kedves Lorre, ezt alaposan rendbe hozta. Tudtam én, hogy maga talpraesett gyerek, és biztosra vettem, hogy feltalálja magát, ön egy nagy feltaláló, kedves Lorre. Valóságos Edison! Most szépen megvárja, amíg bajtársai jó messzire lesznek, aztán kényelmesen kísétál ebből a villából, és majd csak akad egy hajó a kikötőben, amelyikre fellopakodhat. Vége a szép légiós életnek, és noha Kockás Pierre nevezetű,, gyanús jellemű barátja sűrűn zokog majd maga után, egyszer majd csak megnyugszik. (Ami a gyanús jellemet illeti, legyen szabad megjegyezni: a bagoly mondja a verébnek, hogy nagyfejű. A szerző.)

Addig szívom a cigarettát, amíg a körmömre ég. A folyosó kihalt, a vendégek alszanak, a szobalányok alszanak, az inasok alszanak, mindenki alszik. Csak a lelkiismeretem éber. Gyorsan elaltatom őt is.

– Ön nem tehet semmiről, kedves Lorre! – biztatom magam barátságosan és elnézően. – Fájdalom, önt a balszerencse üldözte idáig, az ártatlansága tudatában csak mosolyogva legyinthet!

Eldobom a cigarettát, mert körülbelül érkezettnek látom az időt, hogy továbbálljak egy házzal, illetve több villával. Bajtársaim most már messze járhatnak, kedélyesen lövöldözik a cégtáblákat és a gázlámpákat, aztán összevigyorognak, visszamennek az erődbe, és némi vad káromkodásokkal fűszerezve, de tiszteletteljes hangon közlik a hasonló modorban, bár cseppet sem tiszteletteljes hangon káromkodó Toxon őrmesterrel, hogy már belefáradt a karjuk a nyomom bottal való ütésébe.

Ezen tűnődöm vidáman, aztán a folyosó egyik ablakához lépek, és kitekintek, hogy megnézzem, tiszta-e a levegő.

A levegő tiszta. Olyan tiszta, hogy még a félhomályban is megláthatom azt a legalább háromszáz főnyi katonát, amelyik szuronyos puskával körülvette a villát, és baljóslatú mozdulatlansággal nyilván valami vezényszóra vár, hogy további kötelességét teljesítse...

*

Hát ez hihetetlen!

Ilyen még nem volt! Azt hiszem, a légió történetében most fordul először elő, hogy egy darab szökött légionárius elfogatására egy egész század katonaságot vezényeljenek ki. Kezdem fontos személyiségnek érezni magam. Hanem ami azt illeti, elengedtem volna

ezt a megtiszteltetést. Még ilyen örültet nem pipáltam. És egy peloton nem is lett volna elég? Vagy gondolják, hogy ha benyomul ide utánam hatvan-hetven katona, akkor türelmetlen mozdulattal kardélre hányom őket?

Nem! Ez valami bolond álom. Ilyesmi nincs. Végighúzom kezem a homlokomon, behunyom a szemem, aztán újra kinyitom. A látomás azonban nem szűnik meg. Igen, semmi kétség, egy egész század katonaság vette körül a villát, szuronyos puskával.

– Ön nagy ember, Lorre! – közlöm magammal.

– Igen, nagy ember vagyok! – feleltem magamnak. – Ezúttal azonban, azt hiszem sokkal jobb volna, ha kisebb ember lennék! Azonban ami késik, nem múlik! Ha ezek a katonák benyomulnak a villába, akkor leszek én még nagyon kis ember is! Babszem Jankó hozzám képest Kockás Pierre volt, olyan kicsi leszek!

Hát ez nincs jól, sehogy sem.

Valamit tenni kell. Csak tudnám, hogy mit. Egyelőre nem tudom. Fogom a fejem, és hülyén bámulok a szuronyokra, melyeknek hegyén megcsillan a holdfény. Aztán visszavonulok a karosszékszerű csőbútorba, és újabb cigarettára gyújtok.

Jó lesz, ha valamit sürgősen kieszelek.

Puff neki! Ez épp a legjobbkor jött!... Valaki közeledik a folyosón.

Mint az üldözött vad nézek körül, mint az üldözött vad, amelyik bozótot keres a halálveszély pillanatában. Itt a bozót!... Egy ajtót látok a félhomályban, amelyiken nincs szám, tehát könnyű elképzelni, hogy konyha vagy fürdőszoba. Ide beugrunk, és ha konyha, akkor esetleg csinálunk egy rántottát, mert kezdünk éhesek lenni, ha fürdőszoba, akkor zuhany alá hajtjuk égő fejünket.

Nekiugrom az ajtónak, mert a lépések egyre közelebb vannak már. Valamelyik keresztfolyosóról bármelyik pillanatban kikanyarodhat az éjszakai sétáló. Ez is micsoda disznóság. Ahelyett, hogy aludna ilyen késő éjjel, ő kanyarodik.

Nyomkodom a kilincset, mint egy bolond, az ajtó azonban nem nyílik. Mondhatom, gyönyörű eljárás egy ilyen előkelő villában. Kulccsal zárják be a konyhát. Vagy a fürdőszobát. Ami egyébként egyre megy, mert a kulcson van a hangsúly.

Kulcs!...

Erről jut eszembe. Hiszen itt van nálam a tolvajkulcs, amit Gombolyagtól loptam, fogadásból. Gyorsan beillesztem a zárba, forgatom jobbra, nyomkodom balra, aztán halk csettenés hangzik, az ajtó kinyílik, elégedetten bólintok, és besurranok a vaksötétbe. Behúzom az ajtót, és nagyot lélegzem.

Magasztos pillanat. Legfőbb ideje volt eltűnni, mert most már egész határozottan hallom, hogy az én folyosómra érkezett valaki, aztán halk, félreérthetetlen nesz, bár kissé elmosódott. Az illető le-

ült a karosszék jellegű csőbútorra.

Hát ez micsoda hülyeség? Még leült itt éjszaka évadján. Ahelyett, hogy továbbmenne. Utóvégre nem valószínű, hogy csak azért sétál éjszaka, hogy pont az én csőbútoromra üljön.

Most már nem érdekel ez sem. Fő, hogy benn vagyok egy már biztonságos helyen. Majd csak kivárom, míg megunja a dolgot és távozik a csőbútorról.

Kissé előretapogatódzom a sötétben. Falat ér a kezem. Meglepődve érzem, hogy ennek a falnak furcsa, tömör, ruganyos az érintése. Aztán két lépést teszek és érzem, hogy a padló is hasonlóan tömör és ruganyos. Ekkor véletlenül a sötétben belenyúlok egy szájba, de nem sokáig időzhetem ott, mert a száj dühösen kiköpi a kezem, és sértődött hang hangzik halkan:

– Ki zavar itt bennünket?

Nono! Itt, úgy látszik, van valaki. Sőt, valakik. Akiket megzavartam.

– Bocsánat – mondom –, az izét... a konyhát kerestem és... eltévedtem a sötétben! De már megyek is, nem zavarom önöket tovább!

Csontos kéz kapja el a csuklómat.

– Dehogy mész! Itt maradsz! Itt maradsz velünk!

Nono! Ej, nono! Ilyen jóban vagyunk, hogy máris tegez engem. Vagy lehet, hogy összetéveszt valami vendéggel.

– Kik vagytok? – súgom vissza...

– Csend! Te nem kérdezhetsz, csak mi kérdezhetünk!

Kérem. Azért nem kell úgy ordítani. Furcsa emberek lehetnek ezek.

– Kérdezzetek! – felelem egykedvűen.

– Hogy jöttél arra a gondolatra, hogy betörj a palotámba?

Hm... Úgy látszik, ez a tulajdonos. Mégis megkérdem, akár tesszik neki, akár nem.

– Szabad tudnom végre mégis, hogy kivel beszélek?

– Ezt véletlenül szabad tudnod! Mi Csing-Fei vagyunk! Úgy bizony, idéetlen alattvaló! Mi Csing-Fei vagyunk, a kínai császár!...

Az más. Itt tehát nincsenek többen, hanem ez a kellemetlen modorú illető felségtöbbséget használ, ahogy az rangjához illik. Mert ha ő a kínai... hohó!...

Egyszerre megvilágosodott előttem minden. Itt sokkal nagyobb baj van, mint gondoltam. Most már megértettem a sorozatos szokatlan jelenségeket, kezdve a lilakék lámpás folyosótól, ahol sűrűn egymás után következnek az ajtók, és végezve azon a tömör valamin, ami ennek a helyiségnek falát és padlóját képezte. Egyszerre tudtam, hogy hol vagyok.

Ez az orani tébolyda!...

Na, ez szépen alakult. Tétova mozdulattal a homlokomhoz nyúllok, mert érzem, hogy néhány verejtékcsepp gurul végig a szemöldököm felé. Ez aztán igazán kellemetlen helyzet. Könnyen végzetessé is válhat. Jó lesz kifelé igyekezni ebből a gumifalú és gumipadlójú cellából.

A sötétben észrevétlenül az ajtó felé húzódok, és megkönnyebbülve állapítom meg, hogy Csing-Fei a „kínai császár” nem gördít akadályt az utamba. Azt hiszem, ha kíséreltet tenne erre, úgy fel ségen sérteném, hogy attól koldulna.

De nem. Valahol a másik sarokban üldögél és egykedvűen morog maga elé, érthetetlen nyelven, az is lehet, hogy kínaiul... Egy ilyen kínai császártól kitelik...

Mindamellet az ajtóban mégis meggondolom a dolgot. Az a pasas odakint ül a csőbútoron. Ha kilépek, azonnal meglát.

A tőlem telhető legnagyobb igyekezettel fülelek kifelé. Még azt is hallom, hogy az éjszakai sétáló, akinek e keserves perceket köszönhetem, cigarettára gyújt, mert hallom, hogy megzörren a gyufadoboz a kezében. A fene egye meg, ennek pont itt kell dohányozni, az én cellám előtt!...

Hohó!... Ez felállt a csőbútorról és lépeget. Egész biztos, hogy lépeget. Távolodik. E pillanatban megszólal a cellatársam, Csing-Fei, a „kínai császár”.

– Hát ide figyelj, hitvány alattvaló! Én döntöttem! Akárhogy is nézem a dolgot, felségsértést követtél el, hogy így betörtél hozzám bejelentés nélkül, és tulajdonképpen a leghelyesebb volna, ha lefejeztetnélek pribékjeimmel! Sajnos azonban nincsenek pribékjeim!

– Ez volna a kisebbik baj! – feleltem tiszteletteljes hangon. – Fájdalom azonban, nekem ezenfelül nincs fejem!

– Nincs fejed? – kérdezte meglepődve.

– Nincs bizony! – feleltem majdnem büszkén. – Elvesztettem a fejem, mert kergettek! Utóvégre csak ilyen állapotban követhettem el ezt a vakmerőséget, hogy betörjek ide hozzád!

– Ebben van valami! – ismerte el. – Hiszen másként valóban elképzelhetetlen lett volna ilyen vakmerőség!... Na jó! Miután neked nincs fejed, nekem pedig nincs pribékem, ennél fogva nem fejeztetlek le!...

– Akkor jó! – mondtam megkönnyebbülve.

– Nem fejeztetlek le – folytatta higgadtan –, hanem egyszerűen megfojtalak!

Köszönöm. Ez igazán kellemes kilátás. Régen tudtam, hogy kínai császárokkal nem érdemes kikezdeni, de fogalmam sem volt róla, hogy ennyire veszedelmes a dolog. Még szerencse, hogy az a pasas odakint tovább sétált. Meg lehet kísérelni, hogy kidugjam a fejem. Azt a fejet, amiről a császár azt hiszi, hogy nincs.

Lassan, óvatosan kidugtam az említett fejet az ajtónyíláson. Azonnal megpillantottam emberemet, aki valóban fölfelé sétált a folyosón, házikabátban volt, cigarettázott és kifelé bámult az ablakon.

Kisurrantam. Nem volt egyetlen vesztegetni való pillanatom sem. Egye fene, lesz, ami lesz! Előkaptam Gombolyag tolvajkulcsát, és másodpercek alatt kinyitottam a másik ajtót.

Azt rögtön észrevettem, hogy ez a másik nem gumicella. A szobában félhomály volt, és egy vaságyon nyugodtan aludt egy fehér köpenyes ember. Orvos. No, ezzel aztán igazán nem lesz sok bajom. Ha kell, elmondom neki szomorú esetemet, és remélhetőleg lesz benne annyi lojalitás, hogy nem csap nagy lármát. Legfeljebb majd hivatkozni fogok az orvosi titoktartásra. Az orvos békésen aludt. Fogalma sem volt róla, hogy egy szökött légionista ácsorog az ágya mellett. Körülnéztem, aztán kényelmesen leültem én is egy csőbútorra, mert odabenn is ilyenek voltak, és gondoltam, majd csak elidőzőm itt egy kis ideig, közben az is lehet, hogy a doktor bácsi nem ébred fel, amíg el nem múlik a vész fejem fölől.

Hiú ábránd volt. A doktor bácsi felébredt, megdörzsölte a szemét és rám nézett. Felálltam, és udvariasan bemutatkoztam.

– Doktor úr! – mondtam. – Charles Lorre vagyok, az orani harmadik század negyvennégyes közlegénye!

Egyáltalán nem lepte meg a bemutatkozásom. Megértően bólintott, fehér köpenye zsebéből kivett egy hőmérőt, és a hónom alá nyomta.

– Ez mire való kérem? – kérdeztem tőle gyanakodva.

– Semmi, semmi! – biztatott. – Ne törődjön vele! Ez egy hőmérőcske, amit szépen odatettem a hóna aljába, és ez megméri, hogy van-e lázacska vagy nincs?

– Lázacska? – ismételtem megütődve.

– Úgy bizony! A betegcske csak maradjon nyugodtan, nincs semmi baj, itt a doktor bácsi, és az majd mindent elintéz! Most hozták?

– Kit? – kérdeztem rémülten.

– Magát!

– Mármint, hogy engem hoztak-e?... Nem, nem!... Hisz épp ez az!... Engem vinni akarnák! Azért jöttem ide!

– Aha, aha! – mondta megnyugtató hangon. – Értem már! Magát vinni akarják, és azért jött ide! No nem baj! A doktor bácsi mindenhez ért, a doktor bácsi mindent elintéz, a doktor bácsi kedves, megértő, ember, a doktor bácsi...

– A doktor bácsi egy hülye! – gondoltam, de nem mertem hangosan mondani, mert féltem, hogy rám ugrik. Utóvégre az is lehet, hogy csakugyan ki fogja deríteni, hogy bolond vagyok!

Máris a hőmérő után nyúlt, kivette a „hónaljka” alól, és megnézte

rajta a higanyoszlopocskát.

– No lám, no lám, no lám! – mondta azon a megnyugtató, duruzsoló hangon, amely a legbékésebb beteget is veszett dühbe hozza alkalomadtán. – Hiszen a betegcskének nincs is lázacskája!

Na jó. Én türtőztetem magam, amíg lehet, mert én rettentően nyugodt ember vagyok. De ha ez a disznó itt tovább fog kicsinyíteni, palacsintává lapítom, vagy egyszerűen leütöm és vad táncot járok a mellkasán.

– Na, üljön le szépen, fiatalember! Üljön le csak szépen abba a karosszékebe!

Undorodva néztem a csőbútorra, amely olyan végzetes szerepet játszik az utóbbi időben az életemben.

– Erre? – kérdeztem megvető hangon.

– Arra! – felelte biztatóan. – Csak üljön rá nyugodtan, nem bánt!

Hát ez miféle hülyeség. Én egy pillanatig sem hittem, hogy ez a csőbútor bánt. Kezd dühíteni, hogy ez az ember úgy beszél velem, mint valami kisgyerekkel, pedig véleményem szerint a kisgyerekeket éppen úgy dühíti, ha a felnőttek úgy beszélnek velük, ahogy ez az orvos velem. Kitelik tőle, hogy legközelebb odaáll majd elibém, petyegtetni fog az ujjával, és azt mondja majd nekem, hogy csingilingi pritty! De akkor biztosan átharapom a torkát. Az ilyen csilapító modorú orvosok szerintem a legvadabb dühbe tudják hozni a betegeket.

Az egészségeseket is.

– Na, hát csak üljön le szépen, fiatal barátom! – mondta. – És mondja meg nekem, kicsoda maga!

Ez komolyan hülye. Hiszen az előbb már megmondtam.

Úgy látszik, rövid a memóriája. Egye fene, bemutatkozom még egyszer.

– Az előbb már említettem, de ha akarja, megismétlem – feleltem –, hogy a nevem Lorre, légionista vagyok a...

Fölkényesen legyintett.

– Na jó, hagyjuk ezt! Én az igazi nevét kérdem!

– A saját nevemen szolgállok a légióban – feleltem. – Egyébként író vagyok!

– Aha, aha! – mondta diadalmasan. – Haladunk! Tehát író is?

– Igen! Miért ne lennék?

– Igaz, miért ne lenne! Manapság minden bolond azt hiszi magáról, hogy író!

– Maga bolondnak tart engem? – kérdeztem.

– Dehogy, dehogy! – mondta megnyugtatóan. – Viszont engedje meg, hogy írónak sem, mert ez esetben könnyen kiderülhet, hogy én vagyok a bolond!

– Ez anélkül is könnyen kiderülhet! – jegyeztem meg szerényen.

– Ezt a jogát nem vitatom el magától! Megengedi, hogy megmérjem a vérnyomását?

– Doktor úr, itt egy kis félreértés van! Engedje megjegyezni, hogy én nem vagyok beteg!

– Tudom, kedvesem, tudom! Maga nem beteg, maga légionista, maga a negyvennégyes közlegény, maga író, valószínűleg építésmérnök is, sőt főpénztáros!

– Nem vagyok építésmérnök és nem vagyok főpénztáros! – feleltem gyorsan.

– Úgy, úgy! Valóban nem volna az?

– Nem!

– Akkor talán múzeumi igazgató és orrszarvú!

– A kegyed mélyen tisztelt öregapja orrszarvú!

– Jó, jó, ne izgassa fel magát! Bevallom őszintén, hogy az én öregapám valóban orrszarvú volt! Maga is?

– Nem vagyok orrszarvú! – ordítottam.

– Kérem, kérem, nem orrszarvú! Készséggel elismerem! Akkor tehát maga a polgármester!

– Nem vagyok polgármester!

– Makacs ember! Na jó, ne forszírozzuk tovább, inkább megmérjem a vérnyomását.

– Mérje! Ha ez magának örömet okoz!

Megmérte a vérnyomásomat, és én szótlanul tűrtem, őszintén szólva, még kissé örültem is neki. Soha életemben nem mérték a vérnyomásomat, tehát ez az esemény az újdonság és kaland erejével hatott.

– Na, ez rendben van! – mondta bólogatva. – A vérnyomása pompás! Érez néha szorítást a homlokán?

– Soha! – feleltem. – Inkább a torkomon!

– Nos, nos? – kérdezte érdeklődve és felvillanó szemmel. – Erről beszéljen! Mikor érezte utoljára ezt a szorítást?

– A múlt szerdáig pontosan négy órákor délután!

– Hol?

– A torkomon!

– Nem úgy értettem! Hol volt akkor, amikor ezt érezte?

– A kantinban!

– Na, mondja csak el, hogy történt?

– Úgy történt, hogy rumot rendeltem, de ugyanakkor a Nehéz Teofil is rumot rendelt! A kantinos hozott egy pohár rumot, és én ezt villámgyorsan felhajtottam!

– Persze, persze! – mondta. – A maga állapotában egy pohár rum igazán nem lehet hasznos! És ekkor érezte persze a szorítást?

– Akkor még nem! Először némi szóváltás volt! A Nehéz Teofil rám nézett, és azt mondta, mondd, te hülye orrszarvú...

– Na látja! – csapott le diadalmasan az orvos. – Ugye, hogy mégis orrszarvú?

– Nem vagyok orrszarvú! – mondtam szelíden – Nem vagyok orrszarvú! – mondtam valamivel hangosabban. – Nem vagyok orrszarvú!... – ordítottam végül.

– Kérem, kérem, nem orrszarvú! Nem vitatkozom! Folytassa!

– Mondd, te hülye orrszarvú... kiáltott rám a Nehéz Teofil! Hogy merted meginni a rumomat?

– És maga ekkor érezte a szorítást a torkán? – bólintott a doktor.

– Nem, még mindig nem éreztem a szorítást a torkomon! Előzőleg még azt feleltem a Nehéz Teofilnak, hogy „fogd be a pofád, te nehézkes agyvelzsírosodott teve, ez az én rumom volt”!

– És? – kérdezte a doktor érdeklődve.

– És ekkor a Nehéz Teofil kinyújtotta a kezét, és elkapta a torkomat!

– És? – kérdezte a doktor ismét érdeklődve.

– Mit és? Nincs tovább! Ekkor éreztem a szorítást a torkomon!

– Vagyis – mondta a doktor kissé bosszúsan –, maga tehát azért érezte a torkán a szorítást, mert...

– Mert a Nehéz Teofil szorította! Ez csak világos? Mi van ezen csodálkoznivaló?

Erre már ő is elvesztette kissé a türelmét.

– Hát akkor mit beszél itt összevissza? Ezek szerint százszázalékos fizikai tünet volt, hogy szorítást érzett a torka körül!

– Persze hogy az volt! Az előbb sem mondtam egyebet!

– Mi a fenének tart fel ilyen hosszú ideig ilyen buta történetekkel? Én azt kérdeztem, érez-e valami rendellenességet?

– Néha!

– Például mikor?

– Például most, itt!

– Például milyen rendellenességet érez most?

– Most például azt a rendellenességet érzem, hogy az arc- és rekeszizmait birizgálja valami! Úgy érzem, hogy pillanatokon belül röhögni fogok!

– És mely alkalomból érzi maga most ezt a rendellenességet?

– Ezt a rendellenességet rendszerint akkor érzem, ha azt látom, hogy egy fehér orvosi köpenyen lassan, de biztosan fölfelé mászik egy kövérre hízott óriási kaszáspók! Mit csináljak, ha akkor nekem röhögni kell!

Szomorúan bólogatott.

– Aha! Értem! Fóbiás dolog! Szóval maga úgy érzi, hogy most például egy kaszáspókot lát, amelyik mondjuk az én orvosi köpenyemen fölfelé mászik!

Türelmesen ráztam a fejem.

– Nem, kérem! Itt egész másról van szó! Én ezt nem érzem, hanem látom. És nem mondjuk, az ön köpenyén, hanem valóban az ön köpenyén!

Türelmesen intett.

– Na jó, na jó, na jó! Szóval maga azt képzei, hogy...

Türelmetlenül közbevágтам.

– De én nem képelek semmit, értse meg végre! Ez a rideg tény, hogy a maga orvosi köpenyén egy kövérre hízott kaszáspók mászik fölfelé! És nekem ettől röhögni kell!

Látszott rajta, hogy most megint akar valami csillapítót mondani, de a következő pillanatban a kaszáspók, amely néhány másodpercre megpihent a gallérján, továbbindult, a meztelen nyakára mászott, mire üvöltve felugrott, lerázta magáról a kellemetlen vendéget, és a szidalmak egész özönét zúdította az én nyakamra, amelyiken előzőleg nem volt kaszáspók.

– Maga szemtelen fráter! – kiabálta rémülten és felháborodva. – Miért nem figyelmeztetett idejekorán, hogy egy kaszáspók mászik rajtam?

Tessék. Ez a hála. Percek óta másról sem beszélek, mint a kaszáspókról, és akkor még neki áll feljebb. Mintha én tehetnék róla, hogy nem hisz nekem.

– Hát végezzünk, fiatalember! – mondta a doktor. – Maga most itt marad nálunk, ne féljen semmit, nagyon jó dolga lesz, egyelőre a szomszédos cellát jelölöm ki a maga számára, ahol, ha akarja, kiálhatja magát!...

– De én nem akarok aludni! – mondtam.

– Nem tesz semmit! – felelte. – Akkor majd altatót kap! Na várjon itt, fiam, én mindjárt rendbe hozatom a celláját, és maga szépen átvonul oda!

– Szépen vonulok én át oda! Maga akkor nem ismer engem!

– Jó! Jó! – mondta megint csillapítóan.

Csak ne csillapítana mindig. Ettől egyre dühösebb leszek.

Kiment. Nyilván, hogy gyorsabban rendbe hozasson számomra egy gumicellát. Ezt a kis egérutat ki kell használni.

Figyelmesen hallgatóztam, figyeltem, hogy az éjszakai sétáló végleg eltávozott-e, és mikor nem hallottam semmi olyat, ami veszélyt jelentett volna, kisurrantam ismét a folyosóra.

A mindenségit!... Már jön is vissza az orvos. Látom, a fehér köpenyének szárnya meglibben a lilakék félhomályban. Nem szeretem az olyan embereket, akik csak úgy térülnek-fordulnak és hipp-hopp, máris ott vannak, ahol nem akarom.

Immár a harmadik ajtót nyitottam ki Gombolyag álkulcsával, és megint bent találtam magam egy nem éppen barátságos helyiségben.

Cérnavékony hang szólalt meg a sötétben.

– Maga az, doktor úr?

– Nem, nem az orvos vagyok! – mondtam megnyugtató hangon, mert feltételeztem, hogy ennek sokkal jobban örül, mintha az orvos vagyok. – Kihez van szerencsém?

– Hát én vagyok a kis Gémeskút! – felelte az a hirtelenszőke, ijedt arcú fiatalember, aki éppen felemelkedett egy heverőről, és úgy látszik, fázott kissé, mert könnyedén vállára terített és összefogott a nyakán egy kényelmes kényszerzubbonyt.

– Vagy úgy! – mondtam némi kétkedéssel, mert egyáltalán nem látszott gémeskútnak. – Maga tehát a kis gémeskút? Mióta?

– Hogyhogy mióta? – kérdezte sértődött hangon, mintha valakitől azt kérdezték volna, hogy mióta nemesember. – Világéletemben gémeskút voltam! Ez nem látszik rajtam?

– Nem! – vallottam be őszintén.

Ettől nagyon elszomorodott.

– Persze, persze! – mondtá sóhajtva. – Látja, el is hiszem, hogy nem látszik rajtam! Ez attól van, hogy elvesztettem a vedremet!

– Hogy mi a nyavalyát méltóztatott elveszíteni?

– A vedremet! – felelte, és ismét nagyot sóhajtott. – És bizony, ha a kis Gémeskút elveszti a vedrét, akkor úgy fest, mint valami...

– Kereste a hasonlatot, és végül megtalálta, mert örömmel mondtá.

– Akkor úgy fest, mint valami gémeskút veder nélkül!

Végigsimítottam a homlokomon, mert ez sok volt egyszerre.

– Úgy, úgy! – ismételtem gépiesen. – Maga tehát gémeskút, édes lelkem!

(Azért mondtam, hogy édes lelkem, mert a gémeskút falusi hangulatot idézett fel bennem, és közel voltam ahhoz is, hogy azt mondjam neki, komámuram.)

– Mi?... A doktor úr tehát elfelejtette, hogy én gémeskút vagyok! Na, mondtam, szép kis elmeorvos, aki megfélelkezik betegeinek a fixa ideáiról!

– Idehallgasson, nénémasszony! – mondtam némi elkeseredéssel. – Már közöltem egyszer magával, hogy nem vagyok orvos! Maga összetéveszt valakivel!

Gyanakodva nézett rám.

– Nono! – mondtá. – Most megint be akarja csapni a szegény vidékit? Hiszen mindennap találkozunk! Maga kezel engem!

– Kezeli magát a fene! Nem látja, hogy én katona vagyok?

– Miről látnám? – kérdezte csodálkozva.

– Hát az egyenruhámról!

– Haha! – mondtá. És megfogta a kék posztókabátom szárnyát. – Na ne vicceljen, erre maga azt mondja, hogy katonaruha, erre a fehér orvosi köpenyre?

- Úgy! Szóval gazduraságod ráadásul még színvak is!
- Na, doktor úr, ne vicceljünk, minek ez a huzavona, adja be gyorsan az injekciót, és hagyjon aludni!
- Értse meg, maga kétségbeesett egyén, hogy nem vagyok orvos! Hagyjon nekem békét! Ha sokat beszél, itt hagyom!
- Maga csak azt hiszi, hogy itt hagy! – kiabálta cérnavékony hangján. – Maga nem megy el innen! Egy lépést sem tesz! Dehogya is megy el! Azt majd én megmutatom! Jó is volna! Ahogy azt az ilyen kis doktorocskák elképzelik! Engem tessék kezelni! Azért vagyok itt! És maga is azért van itt! Azért fizetik! Nézd csak! Ha sokat beszél, akkor rögtön rám adja a kényszerzubbonyt!
- Miért adnám magára a kényszerzubbonyt?
- Mert dühöngeni fogok! – Biztató, bátorító hangon, mint amikor egy gyereknek ígérnek valamit, kérdezte. – Na, akarja, hogy dühöngjek egy kicsit?
- Nem, nem, dehogy! Maradjon csak nyugodtan!
- Hát akkor kérem az injekciót! Aztán tessék engem hideg vízbe mártani! És különben is, hagyjon rám mindent, amit mondok, mert másképp ingerült leszek! Ne izgassa itt a beteget!
- Toporzékolni kezdett, és gyerekesen selypítette: – Doktoj bácsi, injekciót akajok!...
- Most mi a fenét kezdjek ezzel? Ha nem adok neki injekciót, tombolni fog, mire bejönnek, és mindkettőnket kényszerzubbonyba tesznek. Váratlanul jó ötletem támadt. Elővettem egy hosszú gombostűt a kabátom hajtókájából, elfordultam, és titokzatos mozdulatokat tettem. Aztán a kis Gémeskútra néztem a vállam fölött.
- Na, nyújtsa ide a karját, kutacska! Injekciót kap!
- Az már más! – mondta örömmel. – Itt a karom, nem disznóláb!
- Felém nyújtotta vékony karját, és én nagyon vigyázva, nehogy fájdalmat okozzak neki, bőréhez nyomtam a tű hegyét.
- Na, már meg is van! – mondtam. – Most szépen meg fog nyugodni, nincs semmi baj, a doktor bácsi mindenről gondoskodott, a doktor bácsiban megbízhat, a doktor bácsi rendes, jóindulatú ember, a doktor bácsi...
- A doktor bácsi egy hülye! – felelte tárgyilagosan. – Na, most menjen! Elvégezte a dolgát, most már nincs magára szükségem!
- Boldog, mély lélegzetet vettem. Annak örültem úgy, hogy a hideg vízről megfeledkezett. Valahogy nem lett volna szívem hideg vízbe nyomni ezt a kedves kis gémeskutat, aki elvesztette a vedrét, és azóta ilyen. Láttam, hogy úgy sincs túlságosan melege, mert a kényelmesen nyakába vetett kényszerzubbonyt most is fázósan húzta össze a torkán.
- Na, én akkor megyek! – mondtam.
- Úgy van, menjen! – felelte a kis gémeskút. – Már éppen eleget

lopta itt a napot! Menjen a betegeihez, azokhoz a bolondokhoz!

Könnyű azt mondani. Először nézzük meg igen óvatosan, hogy nem jár-e valaki a folyosón.

Kidugtam a fejem, és láttam, hogy a folyosó üres. Ezt megint megúsztam. Barátságosan bólintottam betegem felé, aki gőgös fejbiccentéssel viszonzta köszönésemet, és visszafeküdt a heverőre. Néhány lépést tettem a folyosón, aztán egyszerre remegni kezdett a lábam, és úgy éreztem, hogy minden elveszett.

Egy katona jött velem szemben a lépcsőház felől...

Mint üldözött vad néztem körül. No most már igazán nem hiányzott egyéb. Ez a katona nyilván a villát érthetetlenül körülfogó és rémületemben valósággal egész dandárnak látszó tömegnyi harcosból került elő, és azért jött, hogy... a fene tudja, miért jött.

A lényeg az, hogy itt van. És az, hogy itt van, végzetes lehet számomra. Hiszen kétségtelen, hogy nem engem üldöznek, mert ez azért, mégis túlzás volna, de ha már itt van, akkor egy füst alatt engem is nyakon csíp.

Kétségbeesve körülnéztem, hogy merre tágasabb. És rájöttem, hogy nem tágas semerre. Ismét nekiugrottam egy ajtónak, de az ördög vigye el, ez is zárva volt. Itt minden ajtó zárva van. Ez a szenvedélyük, hogy kulcsra zárnak minden ajtót. Nosza, elő a Gombolyag tolvajkulcsával.

Nosza ide, Gombolyag oda, tolvajkulcs amoda, akárhogy igyekeztem, nem tudtam eltűnni. A zár megbicsakolta magát, vagy a kulcs felmondta a szolgálatot, tény, hogy hiába kaparásztam a zárat, és mire nagy nehezen mégis sikerült kinyitnom az ajtót, a katona már közvetlenül a közelemben volt.

Elkéstem.

És ráadásul még azzal sem biztathattam magam, hogy szájon vágom a pasast, természetesen bajtársi szeretetem fenntartásával, és aztán térülök-fordulok, és úgy eltűnök, mint a vöcsök. Ezen ugyan hiába tettem volna ilyen kísérletet, mert rettentő nagydarab, melák, trampli ember volt, és messziről látszott, hogy nem könnyű boldogulni vele.

Hát még közlelő!...

Már éppen ott tartottam, hogy kétségbeesek, és körülnéztem, mintha keresném, hogy hol van a kétség, mikor egyszerre ismerős hang szólalt meg a félhomályban.

– Lorre!... Te elaggott, fogfájós vízisikló! Hát itt vagy?

Ez meg miféle hülye kérdés? Ha valaki olyan közel áll hozzám, hogy félreérthetetlenül megállapíthatja elaggott és félhülye vízisikló voltomat, az azt is láthatja, hogy itt vagyok. És ha látja, akkor miért kérdi? Mindig ádáz dühbe hozott ez a sztereotip, buta kérdés, amely nyilvánvaló dolgok iránt érdeklődik. Az ember egy

hosszú utazásból megérkezik, az utcán találkozik egy véletlenül szabadlábon lévő barátjával, és az illető nagyot üt a vállára, hogy ropognak a csontok, majd hangos hahotával (hogy mi a fenén hahotázik, azt sohasem tudhatjuk), szélesen és jókedvűen megkérdezi:

– Hát megjöttél, öreg rinocérosz?

Ilyenkor az embernek ökölbe szorul a bicska a zsebében, és arra gondol: hogyha most azt mondaná, hogy nem jött meg, akkor ez a hülye elhinné-e?

Vagy az ember például leül kártyázni idegen urakkal, kártyázás közben felfedezi, hogy az illető úriemberek úgy csálnak, mintha könyvből olvasnák, ezt szóvá is teszi, és mikor már három hét múlva az ember kijön a kórházból és találkozik az egyik ilyen kártyapartnerrel, akkor az illető, mintha mi sem történt volna, barátságosan megrázza a kezét, aztán felteszi a sztereotip kérdést:

– Hát maga nem halt meg?

Most mit feleljen erre az ember? Ha azt feleli, hogy igen, meghaltam, vidéken volt a temetésem, akkor könnyen lehetséges, hogy visszakerül a kórházba, vagy csakugyan meghal, és vidéken lesz a temetése.

Hát ilyen volt Kockás barátunk kérdése is:

– Hát te itt vagy?

– Mondd – kérdeztem, és az előbbi izgalomtól meg a mostani mérgelődéstől kissé remegett a hangom –, mondd, te hülye ló, ha most azt felelném, hogy nem vagyok itt, mit szólnál hozzá?

Vállat vont, és természetes, tárgyilagos hangon mondta:

– Leköpnélek!

– Na látod!

Ettől a na látódtól zavarba jött kissé. Nem tudta, mit akarok vele mondani, őszintén szólva, én sem. De én a legutóbbi két-három óra alatt megszoktam, hogy nem tudom, mit akarok mondani.

– Hát mi van veled? – kérdezte. – Úgy hallottam, hogy megszöktél?

– Érdekes – feleltem maró gúnnyal. – Hogy neked milyen pompások az értesüléseid! Az ember szinte szeretne elragadtatásában a szádba könyökölni! Mit szólsz hozzá, csakugyan megszöktem!

– És miért szöktél meg?

– Kétségbeesésemben! Mert elvesztettem a montagoni herceget!

– Marha!

– Marhának azért nem lehet mondani, csak könnyelmű fiatalember, aki nem vigyázott eléggé magára!

– Én rólad beszélek!

– Mikor nem vigyáztam én magamra? És hol vagyok én könnyelmű?

– Na jó, hagyjuk! – felelte fáradtan. – Mondd el, mi történt! De gyorsan, mert nincs időm!

Elmondtam, mi történt. Gyorsan, mert nem volt ideje. Figyelmesen hallgatta, és bólogatott.

– Szép kis slamasztikába keveredtél! Mindig mondtam, hogy az előkelő körökkel való kapcsolataid egyszer a fejedbe kerülnek!

– Gondolod, hogy főbe lőnek? – kérdeztem rosszat sejtve.

– Csak ha kézre kerülsz! – felelte megnyugtatóan. – Hát nézd, nekem nincs időm itt veled társalogni, mindenesetre megnyugtathatlak, hogy nem miattad vagyunk itt, hanem...

– Ez az! – vágtam közbe. – Mondd már meg, hogy mi a fenét keres itt az egész orani helyőrség?

Legyintett.

– Rendőri munka! – felelte unott, megvető hangon. – Valami veszedelmes rablógyilkost üldözünk, aki állítólag bemenekült ide! De sajnós, nem nyomulhatunk be, mert ha nem tudnád, ez az orani tébolyda!

– No ne mondd! – csaptam össze a kezem. – Ez volna az orani tébolyda? Hogy neked milyen friss híreid vannak!

– Igen! – felelte a barátom. – Ez az orani tébolyda, ezt vedd tudomásul, és ezért nem jöhetünk be, hogy átkutassuk, mert az igazgató főorvos tiltakozott! Nem szabad felizgatni a betegeket! Legfeljebb egy ember nézheti át az épületet, és Toxon őrmester engem jelölt ki e célra!

– Persze! – mondtam vigyorogva. – Az őrmester nyilván arra gondolt, hogy a te jelenléted nem izgatja majd fel a bolondokat, mert azt fogják hinni, hogy közölük való vagy! Na jó, nem kell dobálózni!.. Hát öregem, akkor ne konverzáljunk tovább, te keresd a gyilkosodat, én pedig megyek és keresek valami kényelmes kényszerzubbonyt, mert a kis gémeskúttól az előbb azt tanultam, hogy az nagyon jó a hideg ellen!

– Hogy volt ez? – kérdezte rémülten. – Mi van gémeskúttal?

– Elvesztette a vedrét szegényke! És azóta nagyon ösztövé! Képzeld el egy kútágast veder nélkül! Ezért kell a kényszerzubbony!

– Neked? – kérdezte látható részvétellel.

– Nem nekem! Neki! – feleltem türelmesen.

– Nem hittem volna! Szavaid után ítélve mégis talán inkább neked! És mi van a konzervekkel? Éhezel?

– Hát ezt a hülyeséget honnan veszed?

– Nem tudom, te említettél valami konzervet!

– Én azt mondtam – magyaráztam türelmesen –, hogy ne konverzáljunk! Ez társalgást jelent, és szerintem rendkívül ártalmas, amikor ilyen helyzetben vagyunk!

– Aha! – mondta megértően. – Idegeimre mégis ezekkel a külföldi

kifejezésekkel! Ne haragudj, igazán könnyű összetéveszteni a konzervet a konzervvel! De én nem vagyok bosszúálló, és megígérem neked, hogy kipuhatólom otthon, hogy nagyon komolyan veszik-e a montagoni herceg eltűnését és nem lehet-e simán elintézni a dolgot! Most megyek és keresem a gyilkos bácsit! Szervusz! Kellemes dühöngést!

- Pálinkás jó reggelt!
- Mitől lettél ilyen népies?
- A gémeskúttól! Amelyik elvesztette a...
- A csöbrét!
- Először is vödrt!

– Az mindegy! Csöbörből vödörbe vagy vödörből csöbörbe! Nem nagy különbség! De most már igazán szervusz! Ha esetleg érdekeid azt kívánnák, hogy bolondnak nézzenek, akkor csak viselkedj úgy, ahogy rendes körülmények között szoktál!

Barátságosan hátba vágott, de nemsokára magamhoz tértem, s a fuldoklási rohamom is elmúlt. Fél perc múlva eltűnt a folyosó végén és én körülnéztem, azon törve a fejem, hogy mi a legközelebbi teendőm.

Aztán rájöttem, hogy feleslegesen töltöm ilyesmivel az időt, mert legközelebbi teendőm, úgy látszik, mindig az lesz ezentúl, hogy menekülök. A folyosó másik végéről lépéseket és hangos beszélgetést hallottam. Hogy itt mi van!... Hát itt sohasem alusznak?...

Már hallhattam a beszélgetésüket:

– De kérlek, elhiheted, ha mondom! Platfuss nem tévedett! Platfuss az ilyesmiben sohasem téved, és sohasem túloz! Platfuss becsületszavával erősítette, hogy az illető egyenruhában bolyong a folyosókon és idegesíti a betegeket!

- Idegesíti?...
- Ez a szenvedélye!

Úristen, ezek rólam beszélnek! Ez a Platfuss egy hitvány rágal-mazó, mert nekem igazán nem az a szenvedélyem, hogy a betegeket ingereljem. De kétségtelen, hogy egyenruhában bolyongok a folyosókon. Meneküljön, aki tud. Ihol egy cella.

Máris nekirohanok egy zöldre festett ajtónak, kinyitom a tolvaj-kulccsal, mert persze ez is zárva van, és máris bent vagyok a teljesen sötét helyiségben. Tapogatódzva előrelépek, kezem a villanykapcsolóhoz ér, fölgyújtom, mire akkora pofont kapok, hogy a szemem szikrát szór.

- Oltod el, te hülye!?

A villanyt eloltom, a szikrákat azonban egyelőre nem sikerül.

– Jó, jó, ne üvölsön! – próbáltam megnyugtatni a mérgelődő ápoltat. – Kegyednek nagyon rossz a modora, az tény!

- Ne törődj te az én modorommal! Azt mondd meg, mit akarsz

itt!

- Hogyhogy mit akarok? – kérdem óvatosan. – Én ide tartozom!
- Szóval elmebeteg vagy? – kérdi érdeklődve, és valami kollegialitás csendül a hangjában.

– Nem vagyok elmebeteg! – felelem hirtelen ötlettel. – Orvos vagyok! Azért jöttem, hogy injekciót adjak neked!

(Ez az injekciódolog már az előbb bevált a kis gémeskútnál. Lehet, hogy most is beválik majd.)

- Micsoda? – hördül fel. – Injekciót? Nekem?
- Na igen! Miért ne? Aztán kapsz egy hideg fürdőt és kész!
- És ha pofon ütlek, hogy magaddal viszed az ajtót, akkor mi lesz?

– Nana! – mondom. – Nana! Csak semmi erőszakosság! A betegcske nem pofázik a doktor bácsival, a betegcske szépen hagyja magát kezelni, mert a doktor bácsi nagyon jó fiú, de ha megvadítják, akkor rettenetes is tud lenni! Nyújtsd ide a karod, kérlek alászan, egy kis tűszúrás az egész és...

- Mi? – kérdi rémülten. – Tűszúrás? Meg vagy te örülve?
- Csak nem félsz egy tűszúrástól?
- De igenis félek!
- Nem szégyelled magad? Felnőtt ember fél egy tűszúrástól?
- Igenis félek! Miért ne félnék? Hol van az megírva, hogy felnőtt embernek nem szabad félnie egy tűszúrástól?

– Na, szép kis alakokkal van dolgom! Mégis hallatlan, a helyedben kisülne a szemem! Hát ki vagy te tulajdonképpen?

- Megmondom, de csak akkor, ha nem szúrsz!
- Rendben van, nem szúrok!
- Szavadra mondod?
- Szavamra mondom!
- Egész biztosan nem szúrsz?
- Egész biztosan, te gyáva kutya! Hát mondd meg gyorsan: ki vagy?

- Pityu vagyok, a hasfelmetsző!
- Mi a fene?

– Talán nem hallasz jól? Mondom, Pityu vagyok, a hasfelmetsző!

Csekélység. Még csak ez hiányzott. Most megint egy bolond, akinek kissé veszedelmes fixa ideája van!... Az ilyennel aztán szőrmentén kell bánni.

– Úgy, úgy! – mondtam. – Tehát te Pityu vagy, a hasfelmetsző!

– Igen! – felelte csaknem büszkén. – Én Pityu vagyok, a hasfelmetsző! Remélem, ezt nem veszed rossz néven?

– Dehogy veszem! Miért is venném rossz néven? – mondom csilapító hangon. – Utóvégre nem írhatom neked elő, hogy kedvemre való foglalkozást válassz!

– Te!... – mondja gyanakodva. – Te talán nem is hiszed el, hogy én Pityu vagyok, a hasfelmetsző!

– Dehogynem, öregem! Légy nyugodt! Én igenis elhiszem, hogy te Pityu vagy, a hasfelmetsző!

– Mert ha esetleg nem hiszed el, én hajlandó vagyok bebizonyítani!

– Ugyan! – mondom fölényesen. – Nem mintha nem hinném el, mert igenis elhiszem, de szeretném tudni, hogy tudod te ezt bebizonyítani! Talán elismerő levelek vannak nálad olyan egyénektől, akiknek gyorsan és fájdalommentesen felmetszted a hasát?

– Nem! – feleli. – Egészen más bizonyíték van nálam!

– Micsoda?

– Kés!!!... – mondja vérfagyasztó hangon. Hideg szalad végig a hátamon.

– Úgy?... – felelem. – Valóban kés volna nálad?

– Igen, kés van nálam! És ha a legcsekélyebb kételyed is volna, hogy valóban az vagyok, akinek mondom magam, ez esetben készséggel felhasítom a hasad, ami megfelelő bizonyíték lesz!

Nem felelek. Egy pillanatig sem hiszem el természetesen, hogy valóban kés van nála. De azért mindenesetre jó lesz vigyázni. Mint ha kitalálná a gondolatomat, egyszer csak felnevet halkan, és így szól:

– Te... talán nem is hiszed el, hogy kés van nálam?

– Nem! – felelem őszintén.

– Nahát öregem, akkor gyújts egy szál gyufát!

Egy szál gyufát gyújtok, és a kis lángocska fényénél óriási terméő, borostás arcú, apró disznószemű egyént látok, széles szájjal, vastag, húsos ajakkal, bagótól barnás fogakkal és akkora tenyerekkel, mint egy péklapát. Nyugodtan a belső zsebébe nyúl, elővesz egy negyven centiméter hosszú, széles pengéő konyhakést, és vi-gyorogva mondja.

– Hát kérlek alássan, amint látod, a kedves, mindig vidám Hasfelmetsző Pityu nem hazudik! Mit szólsz ehhez a penicilushoz?

Könnyed, ruganyos kifejezései vannak egy ilyen félméteres késre. Penicilus! Csekélység! Keservesen vigyorgok és nem érzem túlságosan jól magam. Ezt észreveszi.

– Na jól van! – mondja. – Ne félj semmit, a Pityu gyerek nem bánt, mert a Pityu gyerek tudja, hogy egy szegény elmebeteggel nem szabad rosszul bánni!

Á, persze!... Hiszen ez még mindig azt hiszi, hogy elmebeteg vagyok.

Egyszerre rettenetes gondolat villant át agyamon. Ha ez a lapát tenyerő, nagyképő alak csak hiszi, hogy én elmebeteg vagyok, akkor miért ne állhatna fenn ez az eset fordítva is? Hátha én is csak

hiszem, hogy ő elmebeteg, valójában pedig nem az?!

És ha nem elmebeteg, akkor... akkor semmi kétség, ez a fráter itt tényleg a Hasfelmetsző Pityu, és pont ő az, aki miatt kivezényelték ide a gyarmati hadsereg felét.

Úgy teszek, mint olyan ember, aki nagyon ráér és bizonyos szórakozott mellékmozdulatokkal leplezi zavarát. Kényelmesen nézelődöm, leülök egy csőbútorra (a fene egye meg, már megint csőbútor), keresztbe vetem a lábam, cigarettát veszek elő, mire szolgálatkészzen hozzám ugrik, gyufát gyújt, tüzet ad, szóval úgy viselkedik, mint egy nagyon jól nevelt rablógyilkos.

– Aha! – mondom. – Aha! Ezek szerint te tényleg Pityu vagy, a hasfelmetsző?

– Hát nem látszik rajtam? – kérdi szinte sértődötten.

– Dehogynem, dehogynem! – felelem, mert az ilyent nem jó ingerelni, utóvégre tökéletesen mindegy lehet neki, hogy kinek metszi fel a hasát. – Feltétlenül látszik rajtad, ez tagadhatatlan! Az egész lényedben van valami pityuszerűség! Hogy a hasfelmetsző jellegről ne is beszéljek! Mondd kérlek... – kérdem hirtelen –, téged kergetnek?

– Nagyon. Te nem tudod, milyen kellemetlen az! De hát mit csináljak? Az embert többnyire kergetik! Aki a hasfelmetszést választotta mesterségül, az elkészülhet az ilyesmire! Kergettek már téged valaha?

– Hogyne! – mondom őszintén. – Most is!

– Na ne mondd! – kezdi érdeklődve. – Talán megszöktél egy másik tébolydából?

– Dehogy tébolydából! Honnan veszed ezt a marhaságot? Én megszöktem a...

Egyszerre felém ugrik, villogó szemmel, és megragadja a kabátomat.

– Micsoda? – kérdi szinte hörögve a felháborodástól. – Hát én itt kiadom magam neked, és végül majd kiderül, hogy te nem is vagy bolond?

Na jó, ezt szépen elintéztem. Teljesen logikus és érthető a felháborodása. Ez a szegény, gyanútlan rablógyilkos valóban kompromittáló dolgokat mondott itt magáról, abban a hitben, hogy bolond vagyok. Ha most megvilágosodik előtte, hogy nem vagyok az, akkor rövidesen áldozatai közé sorolhatom magam.

Mentsük, ami menthető!

– Hogy én nem vagyok bolond? – kérdem felháborodottan. – Ne beszélj hülyeségeket, kérlek alássan! Csak rám kell nézni! Egyenesen életveszélyes vagyok! Hogy a közveszélyről ne is beszéljek!

– Nono! – mondja némileg megnyugodva. – És önveszélyes is vagy?

- Önveszélyes?
- No úgy értem, hogy például szoktad-e a fejedet a falba verni? Vagy próbáltad-e a tíz körmöddel letépni a falat?
- Hogy gondolsz olyat? Nem vagyok bolond!
- Ettől nagyon mérges lesz.
- Hát most tisztázzunk valamit, mert kezdem elveszíteni a türelmemet! Bolond vagy tehát, vagy nem vagy bolond?
- Igenis, bolond vagyok! De annyira nem vagyok bolond, hogy a fejemet a falba verjem! Jó is volna! Csak azért, hogy neked tessék! Egy kis kézenállás nem is lesz jó?
- Micsoda?
- Kézen járás!

Hirtelen a kezemre állok, így teszek fel-alá néhány lépést és hasfelmetsző barátom élvezettel nézi a jelenetet, mert időközben meggyújtotta a sarokban a folyosóhoz hasonló lilakék lámpát. Eléje lépek, még mindig a kezemen, a születésnap köszöntőkre emlékeztető versikét mondok neki, hogy csakugyan megnyugtassam elmebajomat illetően:

*Lorre bácsi ideáll,
Pityukénak gratulál,
Azt kívánja szegényke,
Legyen ő nagy legényke,
S míg a szíve meg nem hasad,
Messen csak fel minden hasat!*

Meghatottan álldogált és néhány könnycseppet törölt ki a szeméből.

- Ez igazán szép volt! - mondta. - Nem is hittem volna, hogy ilyen érző szívű bolond vagy! Mondd, kérlek, nem állnál vissza a lábadra? Nekem a fejembe megy a vér már attól is, hogy nézem!

- Kérlek! Ennek semmi akadálya! - A lábamra álltam.

- Te! - mondta kissé gyanakodó hangon. - Úgy veszem észre, hogy egész normálisan viselkedel! Lehet, hogy egyéniségem hatása alatt javul az állapotod?

- Dehogyan javul! - feleltem ijedten, mert attól tartottam, hogy rögtön nekem jön a konyhakéssel, ha úgy érzi, hogy normálisodom. Jó lesz vigyázni! - Szó sincs róla, dehogyan javul az állapotom! Épp most érzem, hogy nagyon bizsereg hátul a tarkóm, és olyankor mindig erőt vesz rajtam az ellenállhatatlan lelki kényszer, amelynek hatása alatt kénytelen vagyok injekciót adni embertársaimnak! Megengeded, kérlek, hogy egy injekciót adjak neked?

És a zsebembe nyúltam, mintha elő akarnám venni az injekciós tűt.

– Szúrni? – kérdezte rémülten, és szinte égneek meredt minden hajszála. – Jaj, csak azt ne! Hogy gondolsz olyat? Hát volna szíved megszúrni Pityut, a hasfelmetszőt? Segítség!...

A rémülettől egészen rekedt lett, és szinte suttogva ismételte: – Segítség!... S. O. S.! S. O, S.!...

– Felkérlek – mondtam –, hogy ne ordíts olyan veszettül, mintha nyúznának! Leszel olyan kegyes és befogod a pofád?

– Kérlek – mondta egészen elhalkulva –, ennek semmi akadálya! De természetesen csak egy feltétellel! Ha nem szúrsz!

– Na jól van! – mondtam engedékenyen. – Egyen meg a fene, hát nem szúrok!

– De biztos, hogy *nem* szúrsz – kérdezte gyanakodva. – Akkor sem, ha elfordulok?

– Még akkor sem, ha felfordulsz!

– Erre számíthatok? Nem szabad becsapni a szegény védtelen hasfelmetszőt!

– Na, Pityu, kérlek, ne idegesíts! Ha azt mondom, hogy nem szúrok, akkor nem szúrok!

– Hát rendben van, hiszek neked!

– Ez esetben azonban kénytelen vagyok távozni, mert mint említettem, közeledik a dühöngési rohamom, és olyankor okvetlenül szúrnom kell! Ennélfogva távozom! Átok reád, tetves idegen!

– Dögvész kegyedbe!

Melegen megráztuk egymás kezét, majd futó pillantást vetettem a folyosóra, és miután kivételesen teljes volt a szélcsend, kisurran-tam. Néhány pillanatig tétován álldogáltam, mert nem voltam biztos benne, mi a leghelyesebb az én helyzetemben. Végre gyors elhatározással végigsiettem a folyosón, beléptem az ablakmélyedés-be, és lekémleltem a kertbe, de azonnal visszakaptam a fejem.

Hatalmas reflektorok fény csóvái suhantak házra, fára és bokorra.

Futólag arra gondoltam, hogy Pityut, a hasfelmetszőt rendeltetési helyére kellene juttatnom, vagyis át kellene nyújtanom azoknak, akik keresik. Sajnos azonban olyan rettenetes helyzetben voltam a herceg elvesztése miatt, hogy semmi szín alatt nem hozhattam volna helyre hibámat még ezzel a bravúrral sem.

Na jó, ez mind nagyon szép! Viszont saját önző érdekem kedvéért sem tehetem, hogy ez a veszedelmes rablógyilkos esetleg kiszabaduljon a katonák gyűrűjéből és tovább garázdálkodjon. Ezt nem egyeztettem össze emberi jóérzésemmel és katonai becsületemmel. Mit lehet itt tenni?...

Itt csak fütyülni lehet.

Tudom, hogy kissé örülten hangzik a dolog, de azonnal megérte-nek mindent.

Óvatosan kinyitottam az egyik ablakot, és fürkészsze néztem körül

az éjszakában. Végre észrevettem egy izgatottan szaladgáló, zömök altisztet. Sőt, a káromkodását is meghallottam. Az ismerős káromkodás megerősített abban a meggyőződésemben, hogy az illető nem egyéb, mint Toxon őrmester.

Márpedig ahol Toxon őrmester van, ott lehetnek a társaim is. Ahol pedig társaim vannak, ott lehet Kockás is. Ennélfogva füttyültem.

Akkor még nem tudtam, hogy most követtem el életem legnagyobb baromságát.

HARMADIK FEJEZET

Jobb ma egy kényszerzubbonny, mint holnap egy kényszer-munka

A fütty, mely elhangzott ajkaimról, kissé – szokatlan és jellegzetes volt. Egy hosszú, két rövid, egy hosszú. Régi megbeszélte jelünk volt ez, és tudtam, ha Kockás a közelben van és meghallja, azonnal szerét ejti, hogy valamiképpen hozzám siessen.

Izgatottan vártam tehát, és csak azon imádkoztam, hogy időközben ne jöjjön valaki a folyosón, mert akkor ismét el kell rejtőznöm valamelyik szobában vagy cellában, és barátom nem talál meg.

Erre azonban nem került sor. Mintegy ötpercnyi várakozás után nehéz léptekeket hallottam a főbejárat felől, és csakhamar észrevettem barátom jól megtermett alakját, amint a lilakék fényben sápadtan és kísértetiesen közeledik.

Hirtelen kiléptem az ablakmélyedésből, és így szóltam:

– Hu, hu!

– Ujaj! – kiáltotta rémülten Kockás és valósággal hátraugrott.

– Ne ijedj meg, Kockás! – biztattam nyájasan. – Csak én vagyok az!

– Megvesztél? – ripakodott rám mérgesen. – Mit rémítet itt halálra az embert? Még a vér is megfagyott bennem!

– Nem baj! – feleltem. – Utóvégre világéletedben lobbanékony természetű voltál, és így rád fér, hogy kissé lehűljön a véred!

– Azért hívtál, hogy lehűtsd a véretem?

– Nem! Azért hívtalak, hogy nagy embert csináljak belőled!

– Köszönöm! – felelte barátom, meglehetősen szemtelenül. – Majd a tollammal csinállok nagy embert magamból! Nem vagyok rászorulva az ilyen alakok jóindulatára!

Bólintottam.

– Kár – mondtam –, azt hittem, hogy kedved van elfogni ezt a pasit, akit ilyen sokadmagaddal keresel!

Megmarkolta a karomat, néhány héttel később azonban diatermiás kezelés teljesen helyrehozott, és így nem kellett amputálni.

– Te!!!... – mondta rekedten. – Nem tréfálsz? Te tudod, hogy hol van az a gazember?

Fölényesen legyintetem.

– Na hallod! – feleltem. – Még ezt sem tudnám? Öregem, aki ennyit kószál egész éjszaka a folyosókon, észrevesz egyet-mást! De ne szaporítsuk a szót! Akarod elfogni a muki, vagy nem?

– Hülye kérdés! Ez a légió nagykeresztjét jelentené!

– Hát kérlek! Akkor semmi akadály! Már most oda vezethetnénk, de ez feltűnő lenne kissé és esetleg érdeklődnének odalent, hogy hogyan jutottál hozzá! Akkor pedig kiderülne, hogy segítőtar-

sad van odabent! Ennek viszont nem szabad kiderülni, hiszen tudod!

– Tudom! – bólintott megértően. – Hát mit proponálsz hogy csináljuk?

– A leghelyesebb volna – feleltem –, ha most lemennél és jelentenéd, hogy új ötleted támadt! Át akarod kutatni a kórtermeket és gumicellákat! Szerintem az sem ártana, ha magaddal hoznád Toxon őrmestert. Ez igen veszedelmes fráter, és esetleg nem tudnál egyedül elbánni vele! Függetlenül attól, hogy közel félméteres konyhákész van nála, tartogathat esetleg más meglepetéseket is! Azonfelül szerintem nem árt, hogyha igyekszel lekötelezni valamivel az őrmestert!

Bólintott.

– Csakugyan nem árt! Ez nagyon jó tipp és így fogom csinálni! Te hol rejtőzöl el ezalatt?

– Én majd kinézek valami alkalmas búvóhelyet, ahol nem találhattok meg!

– És honnan fogom tudni, hogy megtaláltad-e ezt a búvóhelyet?

– Onnan, hogy majd még egyszer fütyülök! Ha meghallod a fütyűszót, azonnal jöhettek!

– Rendben van! Derék fiú vagy! Hát csak ügyesen csináld, öregem!

Barátságosan megveregette a vállam, de később a villanyozás teljesen helyrehozott. Mihelyt eltűnt, körülnéztem, hogy megkeressem az alkalmas búvóhelyet. Rövidesen meg is találtam, egy hatalmas szekrény formájában, mely az egyik szuterénhelyiségben volt, és mindenféle limlomot tartottak benne. Néhány kényelmes kényyszerzubbonyt, több alsónadrágot, egy napilap teljes évfolyamának bekötött példányát, egy kitömött kutyát és egy teljes rúd szalámit. Az utóbbi azt jelentette, hogy a belső személyzet valamelyik tagja lop. Viszont azt eredményezte, hogy én is loptam, noha nem tartoztam a belső személyzet tagjai közé. Tehát az élet olyan, mint egy rúd szalámi: néha egészen ízletes, csak sajnos, egyszer mégis elfogy.

Miután elfogyott (ezúttal nem az élet, hanem a szalámi), elhatároztam, hogy ismét jelt adok Kockásnak, és utána nyomban elhelyezkedem a szekrényben. Fölmentem a földszinti folyosóra, újra kinyitottam az ablakot, és egy hosszút, két rövidet, majd ismét egy hosszút fütyültem.

Aminek egészen váratlan következményei lettek.

Az első következmény az volt, hogy kaptam egy pofont. A második következmény az volt, hogy kaptam még egy pofont. Aztán még több olyan következmény volt hogy pofont kaptam. Végül átfogták a torkomat, ismeretlen tettesek megnyomogatták a gége-

met, betömték a számat, aztán udvariasan felsegítettek rám egy kényszerzubbonyt, energikusan összecsatolták rajtam, majd felkaptak és vittek.

Sajnos, hogy kik vittek és hová, azt pillanatnyilag nem tudtam megállapítani, mert néhány másodperccel az első pofon elhangzása előtt a lilakék lámpa elaludt.

Én nem aludtam el, csak kábult voltam kissé. Éreztem, hogy visznek, visznek hosszú időn keresztül, folyosókon át, majd egy kulcs csettenését hallottam, és utána valami nagy dobbanással a padlóra esett.

Ez a valami én voltam.

Halvány fény öntötte el a cellát, ahová dobtak. Nagyon halvány fény volt, de mindenesetre elégséges ahhoz, hogy szemügyre vehessem azt a magas, karcsú, simára fésült hajú, fehér köpenyes fiatalembert, aki elfogatásom irányítója volt. Két roppant termetű, csíkos kabátos, tenyeres-talpas ápoló állt mögötte.

– Parancsol még valamit, doktor úr? – kérdezte az egyik, egy fókabajuszú, apró szemű, fekete ember.

– Vegyék le róla a kényszerzubbonyt! Úgy látszik, nem közveszélyes! – mondta az orvos.

Bólintottam, mintegy jelezve, hogy nyugodtan levehetik a kényszerzubbonyt, mert valóban nem vagyok közveszélyes. Az ápolók eleget tettek az utasításnak, szabaddá tettek, kivették számból a tömést. A fehér köpenyes, fiatal orvos ekkor felém fordult.

– Kérem, ne izgassa fel magát! – mondta barátságosan. – Ön nagyon jó helyen van, és én garantálom, hogy egykettőre helyrehozom! Módszerem közismert! Egyébként doktor Kennedy a nevem!

– Örvendek! – morogtam. – Nevem Lorre! Szabad szerényen érdeklődnöm aziránt, mit jelent ez az egész dolog? És szabad kérdezni, hogy mi az, hogy egykettőre helyrehoz?

– Hogyne! Bár szerintem ez világos! Azt akartam jelezni, hogy legyen nyugodt, én meggyógyítom! Remélem, nem kételkedik ebben?

– Megvallom őszintén, kissé igen!

– Miért? – kérdezte látható meglepődéssel.

– Mert engem nem lehet meggyógyítani!

Legyintett.

– Dehogynem! Önt valószínűleg rosszul kezelték eddig, vagy félrevezették! Egészen biztos, hogy meg lehet gyógyítani!

– De nem lehet! – feleltem makacsul.

– Miből gondolja ezt?

– Abból, hogy nem vagyok beteg! Csak a beteget lehet meggyógyítani! Az egészségest legfeljebb beteggé lehet tenni!

Gyanakodva nézett rám.

– Vagy úgy, ön nem beteg?
– Cseppet sem!
– Úgy, úgy! – mondta lemondó hangon. – No, nem baj! Akkor talán adok magának egy injekciót!

– De miért ad nekem injekciót, ha egyszer nem vagyok beteg?
– Ezt hagyjuk, fiatal barátom! – mondta kissé szánakozva, és megveregette az arcomat. – Mint említettem, nevem doktor Kennedy, ennél fogva biztosra veszem, hogy nem kételkedik a szakértelmemben! Hiszen azért láthat most itt!

– Bizony! – szólt közbe az alacsonyabbik ápoló, egy pufók, borotvált arcú, bamba egyén. – A doktor úr híres ember, és teljesen megbízhat benne! Ma érkezett Kanadából! Hogy átvegye az intézet vezetését. Higgye el, herceg, hogy a doktor úr kezében jó kézben van!

– Herceg? – gondoltam némi ijedtséggel. – Hát ez mi a fene megint?

– Kérem – mondtam Kennedy doktor felé fordulva –, én ezt nem értem! Én készséggel elismerem, hogy ön elsőrangú szaktekintély, biztosra veszem, hogy ön az orvosok dísze-virága, de ha engem akar ápolni, akkor nyugodtan elhervadhat! Értse meg, hogy a világon semmi bajom, és azt a gyanúsítást is kénytelen vagyok, visszautasítani, hogy herceg volnék!

Elnézően bólintott.

– Jól van, fiam, jól van! Tudomásul veszem! Maga tehát nem Neverics herceg!

– Nem!

– Hanem maga szerint kicsoda maga?

– Lorre légionárius vagyok! És nemcsak énszerintem, hanem mások szerint is!

– Szegény fiú! De legyen nyugodt, én meggyógyítom!

– A tisztelt öregapját gyógyítsa meg, de ne engem!

– Kár családi körülményeimet belekeverni a dologba! Ami a tisztelt öregapámat illeti, már meggyógyítottam! Nem csodálom, hogy tud az ügyről, hiszen egészen jelentős szakcikket írtam erről a jelentős kísérletről! Nagyon valószínű – tette hozzá gőgösen –, hogy e szakcikkem alapján előterjesztenek majd a Nobel-díjra is! Öregapámmal végzett kísérletem ugyanis teljes sikerrel járt! Ha olvasta a cikkemet, akkor tudhatja, hogy az ön helyzete sem reménytelen!

Ezek után láttam, hogy teljesen reménytelen a helyzetem. Ennek az embernek hiába beszélek. Ez elhatározta, hogy bolond vagyok és meg fog gyógyítani, ha belehalok is. Kezdtém méregbe jönni.

– Tisztelt Kennedy doktor úr – mondtam –, vegye tudomásul, hogy semmi közöm ahhoz a bizonyos Neverics herceghez, akivel ön összetéveszt!

– Nézze – felelte türelmesen. – Kár minden szóért! Maga hiába mondja nekem, hogy Lorre légionista, mert én megismerem önt a fényképről. Nem tévedhetek, mert ezt a fényképet igen sokáig tanulmányoztam még otthon, Kanadában! A fiziognómia tanulmányozása hozzátartozik a módszeremhez!

– Ön tanulmányozta az én fényképemet? – kérdeztem kételkedve.

– Hogyne! A családja kiküldte nekem! A családja előre jelezte, hogy beszállíttatja önt ide, és az ő közbenjárásukra hívtak meg engem ebbe az elmegyógyintézetbe!

– Ezek szerint ön nekem köszönheti az állását? – mondtam büszkén, mert erre nem tartottam képesnek eddig magam. – Hát sajnos, ki kell önt ábrándítanom! Keresse a betegét másutt, mert én igenis Lorre légionista vagyok, az orani harmadik század negyvennégyes közlegénye!

– Tudom, tudom! Ne fáradjon! Neverics herceg minden tünetét és teljes kórvázlatát alaposan áttanulmányoztam! Tudom, hogy légionistának képzei magát, sőt, lehetőleg egyenruhában is jár, és ezen az alapon már nem egy, majdnem végzetessé válható kalandban vett részt!

Kezdttem nagyon ideges lenni. Mindamellet legyőztem indulataimat, és az orvoshoz léptem.

– Nézze, doktor úr – mondtam szelíden –, becsületszavamra kijelenten önnek, hogy nem vagyok elmebeteg!

– Jó, jó! Kissé mindannyian elmebetegek vagyunk!

– Hát lehet, hogy ön igen, én azonban nem! – kiáltottam most már valamivel ingerültebben. – Ezt ne csináljuk tovább, kérem! Értse meg, hogy itt valami végzetes félreértés történt, lehet, hogy valóban hasonlítok is ahhoz az egyénhez, akiről beszél, de ez csak hasonlóság és nem azonosság!

– Nézze, fiatalember, kár minden szóért! Engem azért hozattak ide, hogy meggyógyítsam magát! És meg is gyógyítom! Ebből nem engedek!

Ádáz dühbe jöttem. Arra gondoltam, hogy Kockás és Toxon őrmester közben már megérkezett és barátom most engem keres, hogy útbaigazítsam. Nekem innen ki kell jutnom, mindenáron.

– Hát jó! – mondtam. – Ha mindenáron ez a szenvedélye, egye fene, gyógyítson meg! De lehetőleg csak később. Most van egy kis dolgom!

Mozdulatot tettem, hogy elmenjek, a pufók ápoló azonban megfogta a karomat.

– Maga itt marad! – mondta. – Ha az orvos úr idehozatta, akkor magának itt a helye!

Gyorsan szájon vágtam, hogy ledöntött egy spanyolfalat és egészen a cella tulsó faláig csúszott. Már is az ajtó felé ugrottam, Ken-

nedy doktor azonban ügyes, gyakorlott mozdulattal gáncsot vetett, mire nekiestem a párnázott ajtónak és a ruganyos gumifalról viszapattantam.

– Sajnos, számítottam erre! – hallottam az orvos hangját. – Lát-szólagos nyugalma nem tévesztett meg! Tudtam, hogy rövidesen dühöngeni fog!

– Én nem dühöngök! – üvöltöttem.

– Szóval maga szerint e pillanatban maga nyugodtan viselkedik?

– Ahhoz képest, amennyire próbára teszi a türelmemet, úgy viselkedem, mint egy kezes bárány! Maga kihozná a sodrából a ma született csecsemőt is!

– Most csecsemőnek képzelem magát! – súgta az orvos a fókabajuszú ápoló fülébe. – Figyelje meg, pár pillanaton belül gügyögni fog!

– Az öregapja gügyög, de nem én! – tomboltam.

– Az öregapám csak ugatott! Olyankor bernáthegyinek képzelte magát! – felelte higgadtan. – Kérem, csillapodjon! Most adok önnek egy injekciót!

– Nekem ugyan nem! – kiáltottam, és felpattantam a földről. – Ha egy lépést közeledik, úgy pofon ütöm, hogy sárgalázat kap!

– Most maláriabacilusnak képzelem magát! – súgta az orvos a fókabajuszú fülébe. – Figyelje meg, hogy pillanatokon belül röpködni fog, mint valami szúnyog!

– Lehet, hogy zizegni is fog? – kérdezte a fókabajuszú.

– Könnyen lehet! Többnyire zizegnek is! Figyelje a mozdulatait! Ha a mutatóujjával mellbe löki magát, az azt a funkciót fogja jelenteni, mint mikor a szúnyog megcsípi az áldozatát, hogy a maláriabacilust terjessze! Ne vegye le a szemét a jobb keze mutatóujjáról!

A fókabajuszú a jobb kezem mutatóujját figyelte, és nagyon meglepődött, mikor bal kézzel úgy szájon vágtam, hogy lesodorta a lábáról az orvost.

– És maguk szerint most minek képzelem magam? – ordítottam, ahogy a torkomon kifért.

– Hülyének! – felelte higgadtan. – Csak egy hülye képes arra, hogy azt higgye: ki tud innen szabadulni! Adják rá a kényszer-zubbonyt!

A két ápoló kissé feldagadt arccal, vérző szájjal nekem rontott. Olyan erővel védekeztem, hogy magam is meglepődtem tőle. Néhány óriási pofont nyújtottam át nekik, de mik voltak ezek a pofonok azokhoz képest, amelyeket ezek nekem nyújtottak át. Olyan erőfölényben voltak még külön-külön is, hogy teljesen kilátástalan volt a helyzetem. Pillanatokon belül ismét rám húzták a kényszer-zubbonyt, és aztán, mivel a verekedésünk folyamán meglazult az

ajtó zárja, átcipeltek egy másik cellába. Bedobtak a gumipadlóra, és magamra hagytak.

Dühöngésem tetőfokra hágott. A tehetetlenség most már csakugyan valóságos őrültté tett. Nekem az volna a fontos, hogy minél hamarabb kiszabaduljak innen és megkeressem a montagoni herceget, és ehelyett itt kell tölteni az időmet, pedig minden pillanat drága. Később azonban lecsillapodtam. Eszembe jutott, hogy alapjában véve ez a helyzet még mindig jobb, mintha utolértek volna és elcsípnek. Még hozzá anélkül, hogy a montagoni herceg előkerül. Itt hiába a dühöngés, nincs mit tenni, jobb, ha pihenek vagy egy félórát. Rám fér. És különben is, a montagoni herceggel kapcsolatban rendkívül kellemetlen kilátásaim vannak. Ez a kellemesebb megoldás. Jobb ma egy kényszerzubzony, mint holnap egy kényszer-munka!...

NEGYESEDIK FEJEZET

*Egy ápoló felmond, én pedig lemondok Lorre éleiről.
(Kockás Pierre feljegyzései.)*

Itt átveszem a szót, hogy végre az olvasómnak is legyen egy kis öröme. Az én tapasztalataim sem érdektelenek ebben az ügyben.

Hát úgy volt, hogy mikor Lorre megadta a jelt, egy hosszú, két rövid és egy hosszú fütty formájában, elindultam Toxon őrmesterrel a villa belseje felé. Az őrmester kissé zsörtölődött.

– Mondja maga hepciáskodó, félhülye pávián! Biztos maga abban, amit mond? Figyelmeztetem, hogyha csak úgy becipel találomra a sok bolond muki közé, akkor elviselhetetlenné teszem az életét ebben a légióban! Erre vonatkozóan kitűnő ötleteim vannak!

– Hogyan? – kérdeztem. – Maga még tartogat olyan ötleteket raktáron, amelyek elviselhetetlenné teszik az életemet?

– De mennyire tartogatok! Vegye tudomásul, hogy eddig valóságos selyembársony voltam, ahhoz képest, ami ezután következik, ha becsapott!

– Csekélység! – feleltem. – Mi akkor a pokróc, ha maga selyembársony volt?

– Ne pofázzon, mert felszeletem! Ide hallgasson! Én bátor ember vagyok, ezt nem kell bizonyítani, hiszen eleget verekedett már a társaságomban azokkal a disznó arabokkal! Ez azonban itt egészen más! Én a bolondoktól félek! Mondja – tette hozzá bizonytalanul –, nagy szégyen ez?

– A legnagyobb! – feleltem. – De vigasztalódjon! Ebben a szégyenben osztozunk!

– Nem szeretek magával osztozni, mert mindig félek, hogy becsap! Egyébként miért osztozunk?

– Mert én is félek!

– Kisülhet a szeme!

– Lehet – feleltem –, de akkor abban is osztozunk!

– Pimaszkodni tud! Ahhoz elég a bátorsága!

– Na látja! Még az sem csekélység! Toxon őrmesterrel pimaszkodni nem gyerekjáték!

Ez a kétes bók némi hatással volt rá. Békésen lépegetett mellettem, de egyszerre hirtelen megállt és megragadta a karomat.

– Ott... ott jön valaki! ... – suttogta rekedten.

– Csakugyan! – feleltem. – De ne ijedjen meg, az csak az orvos!

– Ez biztos?

– Hogyne! Nem látja rajta a fehér köpenyt?

– Azt akármelyik bolond is magára veheti! Na mindegy! Szedjük össze a bátorságunkat, és legyünk férfiak!

– Jó estét, uraim! – mondta az orvos udvariasan. – Kennedy doktor vagyok Kanadából! Miben lehetek szolgálatukra?

– Kérem – mondta az őrmester –, doktor úr valószínűleg tudja, hogy mi egy veszedelmes rablógyilkost keresünk! Az emberem – és itt rám mutatott –, azt állítja, hogy a keresett egyén valamelyik cellában rejtőzik!

– Igazán? – kérdezte meglepődve Kennedy. – Nos, ez roppant érdekes és sajátságos! És melyik cellában volna?

– Ha jól emlékszem – szóltam közbe –, a kilences számú cellát említette... említették... szóval a kilences cellában sejtem azt a frátert!

– Aha, aha! – bólogatott az orvos. – Hát kérem, akkor csak gratulálhatok az uraknak a kitűnő fogásért. Mindenesetre kérem kell önöket, jelentsék a dolgot az igazgató főorvos úrnak, mert az ő engedélye feltétlenül szükséges ahhoz, hogy idegenek belépjenek egy cellába! Ha az önök rablógyilkosa ott rejtőzködik, semmi szín alatt sem szökik meg ezalatt! Én szívesen az urak rendelkezésére állok, és szívesen bevezetem önöket az igazgató úrhoz!

– Nagyon köszönöm, doktor úr! – felelte Toxon őrmester.

A szolgálatkész orvos kalauzolása mellett néhány pillanattal később beléptünk az igazgató főorvos szobájába. Az őrmester elmondta a dolgot és a főorvos örömmel mondta.

– Na végre! Nem is tudják az urak, hogy valóságos lidércnyomásként ült a mellemen ez az ügy! Rendkívül árt az intézetemnek az ilyesmi! Hát kérem, ezek szerint lépjenek akcióba és intézzék el minél hamarabb a dolgot! Természetesen felhatalmazom önöket, hogy tegyenek belátásuk szerint és lépjenek be oda, ahová akarnak!

Elbúcsúztunk és kiléptünk az irodából. A főorvos néhány pillanat múlva utánunk szólt az ajtóból.

– Csak egy valamit kérek, uraim! Mielőtt hozzákezdenének a munkájukhoz, intézkedjenek, hogy ez a rengeteg katona távozzon innen! Önöknek fogalmuk sincs róla, hogy jelenlétük mennyire ingerli a betegeimet! Az egész szanatóriumban valóságos epidémikus izgalom vett erőt! Ha ez így megy tovább, a legtöbben dühöngeni fognak!

Az őrmester behúzta a nyakát, és kérdő pillantást vetett rám. Bólintottam.

– Szerintem az igazgató főorvos úrnak teljesen igaza van! Őszintén szólva, nincs is szükség tovább a katonaságra! A pasasunk most már nem szabadulhat!

– Ha azonban – mondta a főorvos – esetleg úgy gondolják, hogy kevesen lesznek ennek az illetőnek a letartóztatásához, behívhatnak még egy-két embert! Minket... illetve a betegeinket csak ez a

nagy tömeg katona idegesít itt!

Az őrmester büszke pillantást vetett az igazgatóra.

– De kérem – mondta –, csak nem gondolja, hogy két ilyen ember, mint mi...

– Szó sincs róla! – igyekezett kibékíteni a főorvos. – Csak éppen proponáltam!

– Hát köszönjük, erre semmi szükség! Azonnal intézkedem!

Az őrmester kiment, és néhány szót váltott Lenoir hadnaggyal. Pár perc múlva éles vezényszavak hangzottak a csendben, és a vilát körülvevő katonaság eltávozott.

Toxon őrmester visszatért. Nagyot rántott a derékszíján, olyanféle mozdulatot tett, mintha a markába akarna köpni, de aztán a főorvos jelenléte miatt erőt vett ezen a vágyán. Felém fordult, és elszántan mondta:

– Na jöjjön, Kockás! Intézzük el ezt az ügyet!

A főorvos a kilences cellához vezetett bennünket, aztán bólintott, mint aki azt akarja jelezni, hogy ezzel megtette a törvény iránti kötelességét, de most, ha nem veszik rossz néven, visszavonul, mert a továbbiak nem az ő dolga.

Miután Kennedy doktor előzőleg kezembe nyomta a cella kulcsát, kinyitottam az ajtót, és beléptem. Szemünk lassanként megszokta a félhomályt, és észrevettünk egy roppant termetű, apró szemű, sötét bőrű férfit, aki éppen felemelkedett a sarokban lévő ágyról.

Csodálkozva nézett bennünket, aztán megbiccentette a fejét, és kissé darabos udvariassággal mondta.

– Mi a fenét akarnak az urak? Csak nem engem keresnek? Pityu vagyok, a hasfelmetsző!

Toxon őrmester meg én ámulva néztünk össze. Azt az első pillanatban láttuk, hogy *ez az ember nem az, akit keresünk!* ...

*

Nem az, akit keresünk!...

A rablógyilkosnak, aki miatt ezt a kellemetlen munkát kell végeznünk, nálunk volt a személyleírása! Ez még csak nem is hasonlított hozzá. Az a gügye Lorre alaposan beugrott és beugratott bennünket is.

Toxon őrmester összeszorított szájjal, kissé lihegve nézett rám. Nem volt jó kedve.

– Eszerint – mondta – maga ...

Várakozásteljesen elhallgatott.

– Eszerint én – feleltem, s szintén elhallgattam.

– Miért hökkentek úgy meg az urak? – szólt most közbe élénken az előttünk álló kellemetlen külsejű egyén. – Talán valami baj van?

– Csak lesz! – mondta az őrmester jelentősen és rám nézett.

Szintén jelentősen.

– No de kérem! – mondtam. – Szeretném tudni, hogy most miért okol engem?

– Hát kit okoljak?

Azt akartam mondani, hogy Lorre-t, de aztán eszembe jutott, hogy erről a mellékkörülményről hallgatnom kell. Pityu, a hasfelmetsző időközben elunhatta azt a valamit, amit Lorre említett és ami konzervhez hasonlít és csevegést jelent, mert kissé türelmetlenül mondta.

– Hát mit álldogálnak itt, kérem? Most éjszaka van! Mi az én célom? Átjáróház? Figyelmeztetem, hogy ha sokáig itt akarnak maradni, jobb lesz, ha rám adnak egy kényszerzubbonyt, mert kezdek ideges lenni!

– Csekélység! – súgta rémülten a fülembe az őrmester. – De hiszen ez az ember bolond!

Ez most jön rá. Én már percek óta tudom. Na Lorre, csak kerülj a kezembe, nyugodtan bekenheted magad gyümölcsízzel, mert palacsintává lapítalak!

– Szerintem, őrmester – mondtam –, ennek a barátságos idegennek teljesen igaza van! Megzavartuk éjszakai nyugalmát, és a leghelyesebb, ha szíves elnézését kérjük, és visszavonulunk! Monsieur – mondtam ünnepélyesen –, ne vegye rossz néven, hogy alkalmatlankodtunk!

– Szóra sem érdemes! – felelte ugyanolyan udvariasan, és elővéve egy közel félméteres konyhakést valahonnan, a fogát kezdte piszkálni vele.

Az őrmester tágított egyet a gallérján, aztán megérintette a vállamat.

– Hát akkor... kedves izé... Kockás... miután az udvariasságnak eleget tettünk, csakugyan jobb lesz, ha távozzunk!

– Sokkal jobb lesz! – bólogatott jelentősen Pityu, a hasfelmetsző, mégpedig olyan arckifejezéssel, mint aki egész biztosan tudja, hogy ha mégis bennmaradnánk, akkor sokkal rosszabb lesz.

Látszólag nyugodt, de nagyon hosszú és energikus léptekkel kifelé indultunk. Még egy másodperc, és kiléptünk a halál torkából. Ebben a pillanatban azonban, úgy látszik, összeszorult a halál torka.

Megvallom, a mienk is.

Ugyanis az történt, hogy mielőtt a küszöbre tehetjük volna a lábunkat, a nyitva hagyott ajtó szép lassan becsukódott. Megdermedve álltunk, és még azt is hallottuk, hogy a kulcs megfordul a zárban. Aztán vad nevetés harsant fel kintről, és egy temperamentumos, éles hang:

– Jó mulatást, apuskák! Jegyezzétek meg magatoknak, hogyha Pikkoló Gigit nyakon akarjátok csípni, ahhoz sokkal jobban fel kell

kötni az uniformist! Öleljétek meg helyettem a Hasfelmetsző Pitut!... És béke hamvaitokra!... Nyugtalankodjatok békében!...

ÖTÖDIK FEJEZET

*Aki másnak vermet ás, az nevet legjobban.
(Lorre további feljegyzései.)*

Szíves engedelmmükkel most ismét átveszem a szót Kockás Pierre barátunktól, aminek, remélem, maguk is örülnek, ha értenek valamit a kettőnk között lévő, az írásművészettel kapcsolatos szembeszökő különbséghez.

Hát, hogy az írásművészetnél maradjunk, azon kezdem, hogy marhamódon nagy bajban voltam.

Talán még emlékeznek rá, hogy egy kényszerzubbonynak nevezett ruhadarabban láthattak utoljára, mely ruhadarab készítője semmiféle súlyt nem helyezett arra, hogy viselője különösen kényelmesnek találja, nem is szólva arról, hogy az illető, aki készítette, nem hódolt semmiféle divathóbortnak.

Ami viszont jövőre vonatkozó terveimet illeti, meg kell vallanom, pillanatnyilag úgy éreztem, hogy egyáltalán nincs jövőm. Fogalmam sincs róla, hogy kerültem ilyen hülye helyzetbe. Kétségtelen, hogy bolondnak néztek, de kételkednem kellett a véletlenek sorozatának ilyen összjátékában, melyek lehetővé tették, hogy egy gyanútlan, egyenruhás fiatalembernek valóban ne higgyék el, hogy katona.

Pláne, hogy azt higgyék róla, hogy egy bizonyos herceg.

Herceg!... Most valósággal belém nyilallt a rémület erre a szóra. Eszembe jutott a montagoni herceg, aki miatt ez a keserves kaland kezdetét vette. Hol lehet most a montagoni herceg? Ha egyszerűen csak eltévedt, akkor még nincs semmi baj. Ha valami nő miatt bolyongott el, talán még akkor sem történik tragédia, bár itt, Afrikában az ilyen nőkkel való elbolyongások igen sokszor életveszélyesek. Ha azonban elrabolták, ez végzetes lehet. Különösen, ha nem azért rabolták el, hogy váltságdíj ellenében bocsássák csak szabadon; hanem politikai célzattal. Ez esetben nem adnék az életéért egy lyukas hatost.

A sajátomért sem.

Úgy látszik, ez a nyilallások órája. E pillanatban megint belém nyilallt a rémület. Eszembe jutott Kockás és Toxon őrmester. Ez a két hadfi, akiket akaratomon kívül beugrattam, hogy majd megmutatom nekik az utat az általuk keresett rablógyilkos cellája felé. Szerintem ugyan nincs különösen nagy baj, mert utóvégre ezt a cellát megtalálhatták maguk is, de ha egy kicsit is idegesek, ez esetben nem a legkellemesebb találkozásokban lesz részük bolyongásaik folyamán.

Mondom, ez a nyilallások napja. Egyszerre, amint a fenti módon füstölögtem magamban, szívembe nyilallt egy új név.

Tex Malahida!... A gengszter! Semmi kétség, ő rabolta el a montagoni herceget, hiszen ő volt az első, aki megállapította a kitűnően verekedő ifjú személyazonosságát. Még ott a kocsmában. Egész biztos, hogy elrabolta, mert az ilyen gengszternek, aki nyilván már több ízben foglalkozott emberrablással és ezen a módon való zsarolással, mondom, az ilyesmi az effajta Tex Malahidáknál könnyen megy. Meglátni és elrabolni egy pillanat műve volt. A szegény gyanútlan ifjú játékszer lehetett a világhírű chicagói gazfickó kezében. Akármilyen jó verekedő, akármilyen talpraesett ember, ki állhatná meg a helyét Tex Malahidával szemben? Még talán Kockás sem. Sőt, továbbmegyek: még talán én sem.

Ha pedig elrabolta, akkor nekem lőttek. Illetőleg még nem lőttek, de majd lőnek. Ez biztos. Tizenkét puska lő majd, én ott fogok állni a fal mellett, és hogy ne tehessek ellene semmit, erre szuronyos négyszög fog vigyázni. Barátaim és bajtársaim szuronyos négyszöge, akik mind komor arccal álldogálnak ott majd, és arra gondolnak, hogy szegény Lorre... szegény, szerencsétlen Lorre... szebben is végezhetne volna!... A fene egye meg a pofáját, most miatta kell itt ácsorognunk ebben a rettenetes hőségben!...

És aztán főbe lőnek majd, és a megszomorodott szívű bajtársak hazamennek, és nem kell tovább ácsorogniuk a hőségben.

Amint a fenti baljóslatú dolgokon járt az eszem, egyszerre csak arra lettem figyelmes, hogy kulcs fordul az ajtóban, és félhomályban láttam, amint két ember belép a cellámba. Már rég túl voltam azon, hogy valamin csodálkozzam és általában, hogy valami érdekeljen, ami ebben az átkozott épületben történik. Annyira nem volt sötét azért, hogy ne vehettem volna ki a belépő alakok körvonalait. Rögtön láttam, hogy az egyik jövevény, az alacsonyabbik, pontosan olyan kényszerzubbonyt hord, mint én. Kissé támolyog és meglehetősen rosszkedvű. A társa, aki valami orvos vagy ápoló lehetett, amit fehér köpenye után ítéltam, nem a leggyöngédebben leülteti az ágy szélére. Aztán kimegy. Nem is zárja be az ajtót, úgy látszik, rövidesen visszajön megint.

A kényszerzubbonys egyén most felnyögött.

– Vén hülye!... – mondta.

– Először is nem vagyok vén! – feleltem sértődötten. – Másodszor pedig...

– Nem magához beszéltem!

– Hát kihez?

– Magamhoz!

– Maga vén?

– Igen!

– És hülye is?

– Nagyon!

Nem vitatkoztam. Ő biztosan tudja, ha mondja.

– Vén hülye! – ismételte a kényszerzubbonyos. – Kellett neked Európába jönni! Ló!...

Már előzőleg is ismerős volt kissé a hangja. De most erre a szóra felfigyeltem.

– Hé, hé, apa! Tartsa csak egy kicsit a fejét jobb felé! Úgy, úgy, a világosságra!

Letargikusan engedelmeskedett. Megerőltettem a szememet, úgy vizsgáltam az arcát. Aztán felkiáltottam.

– Tex Malahida!...

*

Leleplező szavaimra a gengszter mozdulatot tett, hogy felugorjon, de elgyengülve visszahullt ismét. Csodálkozva kérdezte.

– Maga kicsoda? És honnan ismer engem?

– Lorre vagyok! Legutóbb a kocsmában találkoztunk, ahol...

– Emlékszem már! Nem is tudtam, őszintén szólva, hogy maga bolond!

– Nem vagyok bolond!

– Na hallja! Ha itt van a bolondokházában, egy cellában! Méghozzá kényszerzubbonyban! – Hát mit higgyek?

Erre a példátlan pimaszságra a fejembe szállt a vér.

– Ide hallgasson, maga piszok gengszter! Először is maga is bolondokházában van, másodszor maga is cellában van, harmadszor maga is kényszerzubbonyban van! Ezek után, ha maga megállapítja a fentiekből, hogy én bolond vagyok, akkor csak azt felelhetem, hogy: a bagoly mondja a verébnek, hogy nagyfejű! Utóvégre ezen az alapon én is bolondnak tarthatom magát!

– Nyugodtan bolondnak tarthat! Az is gazember, aki megakadályozza ebben!

– Azt hittem, maga lesz az a gazember, aki megakadályoz ebben!

– Nem! Gazember vagyok csakugyan, a szó nemesebb értelmében, de...

– Álljunk meg egy pillanatra! – vágtam közbe izgatottan. – Hogy érti ezt a pimaszságot, hogy a szó nemesebb értelmében?

– Úgy, hogy nagystílusú gazember vagyok!

– Az más! Folytassa!

– Gazember vagyok tehát, amint említettem, de mégsem akadályozom meg abban, hogy bolondnak tartson! Ennek pedig az az oka, hogy valóban bolond vagyok!

– Á, ez meglep!

– Magamat is! Nem tudtam, ugyanis, hogy bolond vagyok! Az utóbbi időben derült ki! Aki olyanokat csinál, mint én, az valóban bolond!

– Hát milyeneket csinált maga?
– Őszinte legyek?... Elhatároztam, hogy elrabolom a montagoni herceget!...

– Gazember! Azonnal beverem a fejét!
– Nem hinném. Akin kényszerzubbony van. az a legritkább esetben tudja beverni a másik ember fejét! Még a sajátját sem! Ezt onnan tudom, hogy a legszívesebben én is beverném a saját fejemet! De nem tehetem, mert kényszerzubbony van rajtam!

A montagoni herceg!... Az a szegény, gyanútlan, rokonszenves fiú, akit rám bízta! Akinek úgyszólván az én kezembe volt letéve az élete! És aki úgyszólván már többször megmentette az életemet!

Fogcsikorgatva mondtam:

– Folytassa, maga disznó!... Tehát elhatározta, hogy elrabolja!...

– Igen! Elhatároztam! Mit tagadjam! Váltásdíjat akartam érte!

(Főbe lönek! Most már biztos, hogy főbe lönek! Legyen nekem könnyű a föld!)

– Tehát elhatározta?... És azután?

– Elrabolt!

Egy pillanatig azt hittem, hogy rosszul hallottam. A biztonság okáért mindenesetre megkérdeztem még egyszer.

– Hogy volt ez apuskám? Ki rabolta el magát?

– A montagoni herceg! – felelte egyszerűen – és azt hiszem, váltásdíjat fog értem követelni!

Nagy csend támadt. Ez olyan meglepő hír volt, hogy idő kellett, amíg magamhoz térek. Aztán óriási erőfeszítéssel felültem, és szúrósan a gengszter szemébe néztem.

– Ne tréfáljon itt, hallja, mert megjárhatja! A montagoni herceg nem valami milliomos bankár csecsemője, nem filmszínész és nem nagyiparos! A montagoni herceg személyével nem lehet olyan egyszerűen játszani.

– Tudom! – mondta szomorúan. – Azt hiszem, állkapocsrepedésem van! Ami abból ered, hogy játszani próbáltam a személyével!

– Maga tehát azt állítja, hogy a montagoni herceg rabolta!

– Kisül a szemem, de így van!

– És miért rabolta el?

– Ezt majd talán én magyarázom meg! – szólalt meg hirtelen az ajtóban az orvosköpenyes egyén, aki időközben észrevétlenül visszatért. – Utóvégre ebben mégiscsak én vagyok a legkompetensebb!

Élénken fordultam a hang irányába. A folyosóról beszűrődő lilakék fény megvilágította a közbeszóló arcát, és én örömmel vegyes rémülettel felkiáltottam a meglepetéstől.

Az orvosköpenyes egyén, aki az előbb behozta Tex Malahidát,

utána eltávozott és most ismét visszatért, nem volt más, mint a montagoni herceg!...

*

Nagy csend volt. Az itt töltött órák már túlságosan megviselték az idegeimet ahhoz, hogy érdemileg tudtam volna gondolkozni a dolgok fölött. Már megedződtem kissé, filmszerűen következő állandó fordulatokkal szemben, de azért ez most mégis túlzás volt kissé. Olyan átkozottul hülye helyzetben voltam, ahogy így feküdtem a cella padlóján, kényszerzubbonyomban, amelyből, mint jeleztem, hiányzott mindenféle kényelem és kecs, olyan buta és fonák helyzet volt, ahogy ott mozdulatlanságra kárhoztatva feküdtem, és előttem állt a védencem, akire nekem kellett volna vigyáznom, és aki minduntalan fölibém kerekedik és meglepetéseket szerez, hogy kedvem lett volna szégyenkezve eltakarni a szemem a kezemmel, de ez a kéz sajnos elveszett a kényszerzubbony hosszú ujjában.

– Lorre! – mondta a montagoni herceg és derűsen mosolygott. – Engedje meg, hogy a régi vígjátékok stílusában romantikus hangnemben megkérdezzem magától: *ön itt?*

– Ő itt! – előzött meg a válaszban elkeseredett hangon Tex Malahida, ahogy ott üldögélt az ágy szélén, bűnük eresztett fejjel. – És én is itt!

– És általában mindenki itt! – mondtam hasonlóan elkeseredett hangon. – Azt hiszem, ennek az idegszanatóriumnak a történetében még nem fordult elő ekkora forgalom! Én körülbelül olyan lelkiállapotban vagyok, hogy legszívesebben azt mondanám: ha ez még sokáig így tart, idegszanatóriumba vonulok! De nem mondhatom, hiszen úgylát ott vagyok!

– Talán egy másik idegszanatóriumba vonulna! – felelte mosolyogva a herceg. – A változatosság és általában a levegőváltás csak hasznára lehet!

Ennek még kedve van humorizálni.

– Kegyelmes uram! – mondtam halálisan elkeseredve – ez így nem megy tovább!

– Jól van, Lorre, jól van! Ön, kérem, igen kellemes katonai közeg, de sajnos, igen hamar elveszíti az önbizalmát!

– Sajnos azt hiszem, az ön bizalmát is elveszítettem! – feleltem.

– Miből véli ezt?

– Mert legnagyobb meglepetésemre állandóan újabb és újabb események elé állít és még csak magyarázattal sem szolgál!

– Dehogynem! – felelte élénken. – Nagyon szívesen, ha ezzel örömet okozok önnek! De nem akarja esetleg, hogy kiereszsem ebből a kényelmetlen egyenruhából?

– Hogy nem akarom-e?...

– Persze csak ha nem ragaszkodik ehhez a viselethez! Ez tudniillik, egészen egyéni ízlés dolga! Ha benne akar maradni, akkor hagyjuk!

– De ne hagyjuk, könyörgöm! Fogalmam sincs róla, hogyan került rám és még kevésbé arról, hogy miért. Mióta megszöktem a légióból, egyik kellemetlen meglepetés a másik után ér!

– Ön dezertált?

– Igenis, dezertáltam! Éppen excellenciád miatt!

– Hogyan? Énmiattam? Ez sajnálatos!

– De mennyire sajnálatos! Ama kevesek közé tartozom, akik határozottan jól érzik magukat a légióban! Sikerült jó nevet és pompás minősítést kiverekedni magamnak az idők folyamán! Most mégis kénytelen voltam megszökni, mert elveszítettem excellenciádat!

– Ej, ej, kedves Lorre! Ön úgy beszél, mintha én pénztárca volnék, vagy más hasonló értéktárgy!

– Az mindegy! Rám bízták excellenciádat, és én nem tudtam excellenciáddal elszámolni a parancsnokságom előtt! Nagyon megijedtem, hogy valami baja történt, még jobban megijedtem attól, hogy milyen bajom történhetik nekem ebből kifolyóan! Tehát megszöktem!

– Sajnálatos! – ismételte a herceg. – Rendkívül sajnálatos! Valóban meggondolatlanság volt tőlem önről megfeledkeznem... illetve arról, hogy önre nézve kellemetlen következményei lehetnek a dolognak!

– Úgy... hm... hm...! Tehát megfeledkezett rólam!

– Igen, és élénken sajnálom! Tudja, úgy történt a dolog, hogy mikor elváltunk és nekem már csak néhány lépésem volt házáig, ez a gengszter úr – és itt Tex Malahidára mutatott – megtámadott engem és el akart rabolni! Sohasem szerettem, ha elrabolnak, és ezért súlyos szemrehányásokkal illettem, amiktől kissé gyengélkedni kezdett! Ekkor villant át agyamon az ötlet, hogy mi lenne, ha én rabolnám el őt. Ilyen még úgysem volt! Egy elrabolt gengszterfőnök, akiért váltságdíjat követelnek!

– Váltságdíjat akar értem kapni? – hördült fel Tex Malahida. És bíborpirosra gyúlt az arca a szégyenkezéstől.

– Hogyne! – bólogatott a herceg.

– Kitől?

– Ej, hát a társaitól, kérem! Ön nagyon furcsa köznép! Hiszen ez csak logikus! Magától is rájöhetett volna!

– Elsüllyedek! – suttogta Tex Malahida.

– Készséggel elismerem, hogy nagyon kellemetlen szituáció! Ön talán restellkedik is miatta! De vallja be őszintén, nem rossz ötlet ez tőlem! Egészen biztosra veszem, hogy a többi gengszter urak megadják önért a kívánt összeget! Feltéve, ha szükségük van a fő-

nőkükre!

– Ez rendben van! – mondta Malahida. – Biztosan megadnák! De hát csak nem teszi meg velem ezt a szégyent?

– Hogyne tenném! Utóvégre csak revanzsálom magam! Ön is el akart rabolni engem! Nem sikerült! Én is el akartam rabolni önt! Ez sikerült! Az egyiknek sikerül, a másiknak nem!

– Hagyjuk, kérem, a divatjamúlt slágereket! – mondta idegesen Tex Malahida. – És mennyit fog értem követelni?

– Ötvenezer dollárt! – mondta a herceg. – Remélem, nem keveseli?

– Sokallom! Ötvenezer dollár? Hiszen az szörnyű!

– Miért? – kérdezte a herceg. – Hát ön mennyit akart követelni értem?

– Én százezer dollárt akartam, no de hát az mégiscsak más! Utóvégre ön herceg!

– Ó, kérem – bókkolt a herceg –, ön is herceg az ön társadalmában! De hagyjuk az alkudozást! Azt hiszem, nem méltó hozzánk! Engedje, hogy folytassam beszámolómat!

Felém fordult.

– Mondom, így történt, elraboltam a mellékelt gengszter urat, és akkor töprengeni kezdtem, hogy hová vigyem! Kissé rossz állapotban volt és erősen szédült, mert nem bántam jól vele! Éppen ezért valósággal cipelni kellett, mint egy részeg embert! Beültettem egy taxiba, és ide-oda szaladgáltam vele, azon törve a fejem, hol helyezzem el. Véletlenül errefelé jöttem, és mikor kipillantottam a taxi ablakán, legnagyobb meglepetésemre felfedeztem önt, amint éppen keresztülrohan! Rohanásából arra következtettem, hogy kergetik!

– Igen! – ismertem el nagyon szemrehányó hangon. – Borzasztóan kergettek!

– Sajnálatos! Nem győzöm hangsúlyozni, hogy rettentően sajnálatos! Hát mondom, felfedeztem önt...

– Amint éppen veszettül rohanok!

– Úgy van! Láttam, amikor felkapaszkodik a fára és beugrik ide! Ez a látvány aztán ötletet adott nekem!... Nézze csak, herceg, mondtam magamnak, keresve sem találhatna jobb rejtekhelyet saját maga és foglya számára, mint ezt a kellemes épületet! Körüljártam a villát, és találtam egy hátsó kaput, amit, úgy látszik, elfelejtettek bezárni! Így bejutottam! Először valami raktárhelyiségben kötöttem ki, de foglyom ekkor nyugtalankodni kezdett, mire kénytelen voltam megverni kissé! Ettől lecsillapodott. A helyiségben szerencsére találtam egy kényszerzubbonyt és egy orvosi köpenyt! Ezen testvériesen megosztottunk! Az orvosi köpeny jutott nekem, a kényszerzubbonnyal a rabló úrnak! Azóta bujkálunk!...

Kissé széttárta kezét, és hozzátette.

– Hát így történt!...

– És most mi a terve excellenciádnak? Meddig akarja itt tartani Tex Malahidát?

– Ó, hát ameddig meg nem kapom a váltságdíjat! Ehhez ragaszkodom! Őszintén szólva, nincs szükségem a pénzére, és mihelyt hozzájutok, jótékony célra fordítom, de így találom igazságosnak, hogy igenis, fizessenek! Nem gondolja, hogy igazam van!

– Teljesen igaza van! De nem hallgathatom el, hogy igen kellemetlen helyzetbe kerültünk!

Fel-alá járkáltam a cellában, mert noha a herceg már percekkel előbb kiszabadított a kényszerzubbonyból, még mindig zsibbadtak voltak kissé a tagjaim. Elmondtam a hercegnek, hogy miért fogta körül a villát az a rengeteg katona, akit a folyosókon való bolyongásai közben láthatott az ablakon keresztül. Megemlítettem a Hasfel-metsző Pityut, és biztattam, hogy nézzen ki, kétségtelen, hogy azóta már elfogták ezt a gyilkost, és a katonaság is eltávozott. Ez esetben pedig indulhatunk mi is. Ha nagyon ragaszkodik Tex Malahidához és a váltságdíjhoz, akkor magunkkal vihetjük a gengsztert.

Bólintott, és kiment, hogy megnézzze, valóban eltűnt-e a katonaság. Néhány pillanat múlva már bent volt ismét.

– Hát kérem – mondta –, itt kissé zavaros állapotok vannak! A katonaság most is körülveszi a villát, ez azonban sokkal kevésbé izgatna, mint az a látvány, amit az imént láttam.

– Hát mit látott excellenciád? – kérdeztem rosszat sejtve.

– Furcsa dolgot! Egy fehér köpenyes, szemüveges orvos haladt át ezen a folyosón, és két légionáriust terelt maga előtt! Az egyik hatalmas termetű, roppant széles vállú és nagyon dühös óriás volt, a másik pedig idősebb altisztnek látszott! Ez utóbbi rendkívül dühös volt!

– Hogy érti azt... excellenciád... hogy maga előtt terelte őket ez az orvos?... Akiket említ, az Toxon őrmester és a barátom, Kockás Pierre! De hát utóvégre ezek nem olyan emberek, akiket csak úgy terelni lehet!

– Ez a Tex Malahida sem olyan ember! – felelte a herceg. – És látja, mégis órák óta terelem ide-oda!

– Az más! – feleltem. – Tex Malahidán kényszerzubbony van!

– Maga nevetni fog, barátom! Az említett két légionáriuson is kényszerzubbony van!...

HATODIK FEJEZET

*Nézeteltérés egy kellemetlen helyen.
Sok lúd disznót győz.
(Kockás Pierre magánfeljegyzései.)*

Most pedig kiragadom ismét Lorre kezéből a tollat, mert úgy érzem, megfulladok, ha magamba kell fojtani a sok keserűséget, amelyik felgyülemlett bennem.

Már több ízben elátkoztam azt a pillanatot is, amikor beléptem az épületbe. Mint mindennek, természetesen ennek is Lorre az oka. Persze ez a fontoskodó csibész tetszelgett magának a mesterdetektív szerepében. Hogy őneki meglátni és leleplezni az üldözött rablógyilkost, röpké pillanatok műve volt. Hogy jöjjünk és fogjuk el! Persze aztán, amikor jöttünk, akkor ő nem volt sehol.

Olyan gyanútlanul mentünk be abba a cellába, ahol Hasfelmetsző Pityu várt bennünket élesre fent konyhakéssel, mint a naiv iskolás gyerekek. Pedig a környezet elég komolyan idegesített bennünket. Különösen Toxon őrmestert. Már említettem, hogy rögtön felismertük a pasast, illetve felismertük a helyzetet, hogy az előttünk állóban nem ismerjük fel az üldözött gyilkost. De akkor már késő volt.

Késő volt azért, mert részint elővette a konyhakését, részint néhány pillanattal később becsukódott mögöttünk az ajtó.

– Csak tudnám, ki csinál ilyen hülye tréfákat? – mondtam az őrmesternek.

– Magának, úgy látszik, összeragadt az agya! – súgta vissza idegesen az őrmester, és egy pillanatra sem vette le szemét az előttünk álló kellemetlen személy konyhakéséről. – Hát kinek állhatott ez természetszerűen az érdekében?... Hogy ide zárjon bennünket. Világos, hogy a rablógyilkosnak, akit üldözünk!

Na persze, persze! Ezt gondolhattam volna. Úgy látszik, hogy a sok izgalomtól csakugyan összeragadt az agyam. No de nézzük, miből élünk, illetve mitől halunk...

Az előttünk álló kellemetlen bennlakó most megszólalt.

– Nem tudom, említettem-e már az uraknak, hogy a nevem Hasfelmetsző Pityu!

Nagyot nyeltem! Ahogy oldalt néztem, láttam, hogy Toxon apónak is föl-le szaladgál az. ádámcsutkája. Nem feleltünk. Szép csendesen nyúltunk hátrafelé, ahol a revolvertáskánk volt. A közlékeny Hasfelmetsző Pityunak nagyot villant a szeme.

– Nem mozogni, apuskák!... – szólt ránk szigorú hangon. – Hagyjátok csak ott azokat a revolvereket, ahol vannak! Mert ellenkező esetben összevissza döfködlek benneteket!

Olyan közel állt hozzánk, hogy könnyen beválthatta volna fenye-

getéseit. Mi, apuskák, tehát nem mozdultunk, hanem csak álltunk ott, mintha hátgerinc-merevedést kaptunk volna, és lázasan, de hiábavalóan törtük a fejünket, hogy mi a teendő ilyen esetben.

Ha késsel hadonászó ember áll előttem, nekem az ilyen ügyek megoldására mindig hatásos ötleteim vannak. Például nem rossz dolog ilyen esetben nagyot rúgni az illető sípcsontjába, és mielőtt megmozdulhatna, állcsúcsra vágni. Majdnem minden esetben csálthatatlan. Vagy például úgy kell tenni, mintha az ember meg akarná kötni a cipőzsinórját, de ahelyett, hogy a saját lábához nyúlna, a késsel hadonászó egyén lábához nyúl, és kirántja alóla, hogy enyhén szólva ülő helyzetbe essen az illető. Avagy az sem rossz például, ha az ember a késes muki háta mögé mutat, és azt mondja élcelődő hangon, ahogy a kisgyerekeknek mondja a fényképész, ha azt akarja, hogy a srác ne kapkodja ide-oda a fejét: „Ni, mi repül ott?!. ..”

Most azonban valahogy bizonytalannak éreztem magam. Ezen csodálkozhatnak, hiszen ezek a szabályok, amiket a gyakorlat alakított ki bennem, józan, normális emberekkel szemben érvényesek csupán. De mit tudom én, hogy beválik-e egy ilyen közveszélyes örvölnél?

Hiszen nem mondom, megpróbáltam, de nem sok meggyőződéssel ingadozva és bizonytalankodva, tehát nem csoda, ha félig-meddig nem sikerült. Tulajdonképpen félig még sikerült, de hogy meddig, arról jobb nem beszélni. Nagyon kevés ideig. A „ni, mi repül ott?” felkiáltásra Hasfelmetsző Pityu kissé oldalt kapta a fejét, és én máris gyors mozdulatot tettem, hogy kiússem kezéből a kést. Sajnos azonban nagyon kissé kapta oldalt a fejét, minélfogva ő volt az, aki kiütötte egy fogamat. Igaz, hogy nem késsel. Egy reflex-mozdulattal, ököllel.

Erre gyorsan orron csaptam, és az ezzel járó felháborodást Toxon őrmester kihasználta, mégpedig úgy, hogy nekiugrott, és nagyot ütve a csuklójára, kicsavarta belőle a kést.

Eddig tehát eljutottunk. Ha a kés az őrmesternél marad, nem lett volna semmi baj. A kés azonban nem maradt az őrmesternél, hanem a földre esett. Egyszerre hajoltak utána ketten. Toxon apó és a Hasfelmetsző Pityu. A dolog eredménye az volt, hogy összeütötték a fejüket, és szédülve tántorodtak hátra.

– No, most következik az én időm! – gondoltam magamban serényen, és rövid, gyors lépést tettem előre...

A történelmi hűség kedvéért meg kell jegyezmem, mielőtt továbbmennék, hogy ez, amit itt leírok, nem ment ilyen egyszerűen és főként ilyen csendesen, mint most, amikor a tollam sercegése az egyetlen zaj. Akkor hangosan lármáztunk, mert roppant izgatottak voltunk, sőt bizonyos népies kiszólásokkal is fűszereztük ténykedé-

seinket.

Éppen ezért történt az, ami történt, és éppen ezért nem vettük észre, hogy valami történik.

És hogy mi történt?

Mindjárt megmondom. Mindenesetre figyelmeztetek mindenkit, aki figyelemmel kíséri ezt a történetet, hogy erősítse meg a szívét.

Az történt, hogy egyszerre úgy éreztem, mintha minden átmenet nélkül elvesztettem volna a kezeimet. Nem tudom, önök hogy vannak vele, de én mondhatom, hogy nagyon kellemetlen érzés. Aztán valaki vagy valakik nekinyomták térdüket a hátamnak, és olyan erővel húztak hátrafelé, hogy recsegték a csontjaim.

Futó oldalpillantást vetettem Toxon őrmesterre, és láttam, hogy ő is hasonlóan kellemetlen helyzetben van. De abból, amit rajta láttam, következtetni lehetett arra is, ami velem történt. Toxon őrmester körül két igen természetes kórházi ápoló foglalatoskodott, és éppen összefűzte hátán a kényszerzubbonyt. És hogy jobban összehúzhassa a szegény, jobb sorsra érdemes, éltes hadfin, mindkét természetes ápoló teljes erővel nekifeszítette térdét a hátának.

Mikor már mozdulatlanságig megkényszerzubbonyoztak bennünket, láttam, hogy a Hasfelmetsző Pityuval sem bántak különben, mint velünk. Ott álltunk hárman, talpig kényszerzubbonyban, és lihegtünk. Tulajdonképpen még Hasfelmetsző Pityu viselte el legtürelmesebben ezt a helyzetet. Ugy látszik, ez számára már megszokott helyzet volt. Mi ketten azonban rendkívül indulatosak voltunk. És ezen, remélem, senki sem csodálkozik.

Mikor valamelyest lecsillapodtunk és úgy-ahogy helyreállt a csend, az ajtóban megszólalt Kennedy doktor, a kanadai orvos.

– Úgy!... Maguk kimehetnék, emberek!... – Az ápolók szó nélkül távoztak. – Maga itt marad, Pityu! Feküdjék le szépen az ágyra és pihenjen! Kissé túlfeszültek az idegei!

– Kérem szépen, doktor bácsi! – felelte a Hasfelmetsző Pityu szelíden és kissé selypítve. – Máris lefekszem!

– Nagyon helyes, fiacskám! Rendes kisfiúnak ilyenkor az ágyban a helye! Ha nem alussza ki magát, akkor hogy fog holnap hasat metszeni? Na, jó éjszakát, fiacskám!

– Jó éjszakát, doktor bácsi! – felelte a Hasfelmetsző Pityu szelíden és még mindig selypítve.

Kennedy doktor ekkor kissé haragos pillantást vetett ránk, és indulatosságát alig titkolva, mondta:

– Kérem, amit önök csinálnak, az túlment a határon! Mi lojálisak voltunk, és belementünk abba, hogy bejöjjenek ide a szanatóriumba és keressék a gyilkosukat! Bár meggyőződésem, hogy ez csak valami agyrém, és itt nincs semmiféle gyilkos! Önök azonban ezzel visszaéltek, izgatják a betegeket, sőt, az egyiket meg is támadták!

– Ő támadott meg minket! Késsel! – mérgelődött Toxon őrmester.

– Két vitéz katona megijed egy szerencsétlen betegtől? No de kérem, mit akarnak nekem itt beszélni?

– De hát mi okunk lett volna egyébként, hogy megtámadjuk ezt az embert... ezt a Hasfelmetsző Pityut? – kérdeztem ingerülten.

– Okuk semmi esetre sem volt rá, az biztos! De én, aki igen régóta foglalkozom az elmebetegségekkel, tudom, hogy gyengébb idegzetű emberre milyen hatással van az ilyen szanatórium! Éppen azért veszem olyan biztosra, hogy így történt, ahogy mondtam. Gyengébb idegzetű ember átmeneti, de leküzdhetetlen ingerültséget érez ebben a helyzetben! Mondhatnám úgy is, hogy gyengébb idegzetű emberre átragad az elmebeteg idegizgalma! Ez hosszabb-rövidebb ideig tart! Személye válogatja! Ne ijedjenek meg, nem végzetes a dolog, és rövidesen jobban fogják érezni magukat!

– Mi most sem érezzük rosszul magunkat, csak ezt az átkozott kényszerzubbonyt vegye le!

– Hogyne, hogy újabb ramazurit csináljanak! Nem tehetem kockára a szanatórium jó hírét és a betegek állapotát! Maguk néhány óráig ebben a kényszerzubbonyban maradnak, és ha úgy találom, hogy teljesen lecsillapodtak, akkor kiengedem magukat! Most átmennek egy másik cellába!

– Figyelmeztetem magát – dühöngött az őrmester –, hogy keservesen fogja megfizetni, ha megsérti személyes szabadságunkat!

– Ezt bízsa rám és a feljebbvalóra! – hangzott a rideg válasz. – Ne figyelmeztessen semmire! Menjenek!...

Olyan határozott hangon követelte ezt tőlünk, hogy kénytelen-kelletlen engedelmeskedtünk. Úgy haladt mögöttünk, mint valami csendőr, és hogyha lassítottunk, akkor taszigált.

– Ne böködjön – hörögte az őrmester vérbe borult szemmel –, hallja maga, aszondom, ne böködjön, mert magának megyek!

Mindamellett annyira meggyengítette ellenállásunkat ez a sok visszás dolog és a szokatlan környezet, hogy mire észbe kaptunk, Kennedy doktor már betaszígyált bennünket egy cellába, megígérte, hogy majd visszajön és megvizsgál bennünket, hogy lecsillapodtunk-e már, aztán ránk csapta az ajtót és távozott.

– Mit gondol, őrmester – mondtam szomorúan a dühöngő öreg Toxon felé fordulva –, lehetséges, hogy mi csakugyan megbolondultunk?

Megvetően nézett rám, és sok meggyőződéssel mondta.

– Kettőnk közül az egyik feltétlenül bolond!... De én normális vagyok!

HETEDIK FEJEZET

*Most ugrik a majom a vízbe, de ha nem szabad úszó,
akkor könnyen belefulladhat.*

(Adalékok egy széplelkű légionista önéletrajzából.

Írja: Charles Lorre.)

-Uraim! – mondta a montagoni herceg és kissé idegesen sétált fel-alá a cellában. – Nekem itt valami nem tetszik!

Tex Malahida meg én összenéztünk. Kétségtelenül boldog embernek tarthattuk a herceget, mert nekünk itt már rég nem tetszik semmi, neki pedig még csak most van először kifogása az itteni helyzet ellen.

– Hogy érti ezt, kegyelmes uram? – kérdeztem.

– Mindjárt megmagyarázom! Nézzék csak: őszintén szólva nem sokat jártam még idegszanatóriumban, de noha hála istennek, teljesen rendben vannak az idegeim, most mégis valami nyomasztó érzés vesz rajtam erőt! Sokat járkáltam itt a folyosókon, és furcsa dolgokat tapasztaltam! Kerestem a maga két bajtársát is, illetve a barátját és az őrmestert, és nem találtam őket ott, ahol lenniük kellett volna, maga szerint! Őszintén szólva azt sem értem, hogy ha a katonaság körülvette a villát, mert egy veszedelmes embert keres, miért nem kutatják át ezt a villát alaposan!

– Nem akarják felizgatni a betegeket! – feleltem.

– Ez alapos indok, de nem kifogás! Egy tiszt, egy altiszt meg egy közlegény minden feltűnés nélkül megoldhatja ezt! Őszintén szólva, nem értem az orvosok álláspontját! Ilyen mereven nem lehet elutasítani azt, hogy a törvény törvényszerűen érvényesüljön!

Gondolkoztam. A hercegnek tökéletesen igaza van. Hiába, ez az előkelő fiatalember igen jó eszű fickó. Nekem is feltűnt ez már, de valahogy nem került felszínre bennem, és talán azt is mondhatnám, hogy nem volt meg a bátorságom hozzá, hogy ilyen alaposan formába öntsem azokat a rossz érzéseket, melyek felgyülemlettek bennem.

Amint gondolkoztam, Tex Malahida egyszerre felemelkedett az ágyról.

– Herceg! – mondta nagyon komolyan. – Nekem volna egy indítványom!

– Halljuk!

– Nézze! Alkut ajánlok! Hogy itt valami gazság történik, arra mérget lehet venni! Tudja, gazságokban én nagy szakértő vagyok! Hogy úgy mondjam, a szakmámba vág! Éppen ezért kifejlődött bennem egy érzés, és én a gazságot megérzem száz lépésről!

– Készséggel elismerem! Az alku tárgyát szeretném hallani! –

mondta a herceg.

– Helyes! Az alku tárgya a következő: én el akartam magát rabolni, ez tény! Ehelyett maga rabolt el engem!

– Ez is tény! – mondta a herceg.

– Sajnos! Én váltságdíjat akartam magáért kapni! Ez fix! Ehelyett most maga akar értem váltságdíjat kapni!

– Ez is fix! – ismerte el a herceg.

– Alapjában véve mindkettőnknek igaza volt, illetve van! De nekem egy kicsit inkább igazam van, mint önnek! Hiszen az, hogy én embert raboljak és váltságdíjat kapjak érte, az pontosan olyan, minthogy egy asztalos asztalt készítson és pénzt kapjon érte! Ennélfogva sokkal több, ha nem is morális, de tárgyilagos okom van rá, hogy végrehajtsam az ilyen üzletet, mint egy műkedvelőnek, aki egyszerre elhatározza, hogy most ő fog egy asztalt készíteni és ő adja el! Ha én rabolom el önt és pénzt kapok érte, az legfeljebb gazság! Ha ön teszi velem ugyanezt, az olyan szégyen... már persze rám nézve... amit sohasem hevernék ki! Kollégáim és munkatársaim előtt vége volna a hitelemnek!

– A prepozícióját halljuk, kedves rabló, ha szabad kérnem!

– Máris rátérek!... Érzésem szerint ebben az épületben aránytalanul nagyobb gazság folyik, mint amilyent én terveztem ön ellen! Mondom, nekem az ilyesmihez érzékem van!

– Senki sem vitatja az ön igen tisztelt szakértelmét!

– Köszönöm! Ajánlatom tehát a következő: engedjen ki ebből a bitang kényszerzubbonyból, részint, mert annyira idegesít, hogy pillanatokon belül tombolni fogok, részint pedig szükségem van a mozgási szabadságra! Lekötöm betyárbecsületszavamat, hogy nem kísérlek meg szökést! Ön azonban ígérje meg, hogy amennyiben mozgási szabadságom birtokában sikerül rájönnöm és megoldanom az itt végbemenő disznóságokat és ráadásul, ha kiderül, hogy ezek a disznóságok ön szerint is nagyobb disznóságok, mint az, hogy én elrablok egy embert és váltságdíjat követelek érte, ez esetben ön szabadon bocsát! Azt hiszem, hogy ha önre bízom a két gazság között való párhuzam megvonását és annak eldöntését, hogy melyik a nagyobb gazság, akkor nagyon becsületesen jártam el, és ez kötelezi önt arra, hogy megbízzon bennem!

A herceg gondolkozott.

– Nos... azt hiszem... nem volna úri dolog, ha ezt az ajánlatot visszautasítanám! – mondta végül. – Kedves rabló, önt ünnepélyesen, noha csak ideiglenesen, szabadlábra helyezem!

– Ami a lábat illeti, azzal nem volna semmi baj! – felelte Tex Malahida. – A kezeimről van szó, melyekkel szemben a lábaim irigylésre méltó helyzetben vannak!

– Helyes! Akkor átfogalmazom a dolgot úgy, hogy szabadkézre

helyezem önt!

Leszedte a gengszterről a kényszerzubbonyt, és Tex Malahida kéjjel ropogtatta meggémberedett tagjait.

– Uraim! – mondta. – Indítványozom, hogy ezt a cellát tartsuk meg főhadiszállásunknak! Kell egy hely, ahol találkozhatunk időnként és megbeszélhessük a fejleményeket! Nem szólva arról, hogy kell egy hely, ahol esetleg megvédhetjük magunkat meglepetésszerű támadások ellen!

Egy bűvésznak is becsületére váló mozdulattal két revolvert vett elő valahonnan. Alaposan megvizsgálta őket, aztán az egyiket visszatette a zsebébe, a másikat átnyújtotta a hercegnek.

– Mit lehet tudni! – mondta. – Sohasem árt, ha ilyesmi van az embernél! És most a viszontlátásra! Szíves engedelmmel egy kis kémszemlére megyek, de egyelőre önök ne mozduljanak innen, míg nem számoltam be tapasztalataimról!

Kiment, és mi mintegy negyedórán keresztül cigarettáztunk a cellában.

Olyan nesztelenül jött vissza, hogy csak akkor vettük észre, mikor már előttünk állt a félhomályban.

– Nos? Mit tapasztalt? – kérdezte a herceg izgatottan.

– Sok mindent! Legelsősorban egy érdekes dolgot!... – Hozzám fordult. – Ön például most már nyugodtan kísétálhatna, ha még nem ment el a kedve az ilyen irányú megoldástól!

– Miért?

– Azért – felelte egyszerűen, mintha ez a tény nem is lenne olyan szenzáció –, mert a katonaság elvonult a villa elől!

– Úgy érti, hogy már nem veszik körül a... – dadogtam, de közbevágtott.

– Igen, úgy értem! Elmentek! Vagy megunták a dolgot, vagy más, idevonatkozó parancsot kaptak! Nem tartja ezt különösnek?

– De!... Nagyon különösnek tartom!

– Annak tartottam magam is! Meg is kérdeztem erre vonatkozóan a portást, aki azt mondta, hogy a főorvos a szanatórium kertjében hosszan beszélgetett az egyik tiszttel! És e beszélgetés eredménye volt, hogy a tiszt elvezényelte innen a katonaságot!

– Különös! Nagyon különös! – jegyeztem meg töprengve.

– Sokkal különösebb, mint gondolja! És az teszi különösebbé, hogy az az őrmester és az a közlegény, akit említett, nem távozott a villából!

– Nem távozott? – kérdeztem meglepődve. – És mégis...

– Úgy van! És a többi mégis elment! Ugye nem is olyan könnyű megérteni?

– Nem! Ez teljesen érthetetlen!

– Na, majd mi rájövünk, hogy mi van itt! Uraim, ahogy a régi

szólásmondás tartja, most ugrik a majom a vízbe!

– Ezt... ezt a majomdolgot... hogy érti? – kérdezte a herceg kissé álmos hangon.

– Úgy, hogy most nekimegyünk a dolognak, és mindent kiderítünk! Velem tartanak?

– Természetesen! – felelte a herceg. – Most maga a nyomozó izé... közeg... és mi azt tesszük, amit maga... izél... proponál!...

– Helyes! Hát akkor azt izélem... hogy menjünk! Ahogy a másik szólásmondás tartja: aki szeret, követ!...

Óvatosan körülnézett a folyosón, és kilépett a cellából. Mi követtük, és én bezártam az ajtót. A kulcsot zsebre vágtam. Óvatosan surrantunk végig a kanyarulatig, ahol Tex Malahida ismét alaposan körülmélt. Beléptünk a kanyarba, aztán láttam, hogy a gengszter egy csomó álkulcsot vesz elő a zsebéből.

– Legfontosabb teendőnk – mondta –, hogy bizonyos cellákba bepillantsunk! Ezek a cellák egy mellékfolyosón vannak, és már magát a folyosót is egy rácsos ajtó zárja el! Szerintem ide még senki sem kukkantott be!

– Hát én nem is! – mondtam. – Pedig sok helyre bekukkantottam!

– Na ugye? Hát akkor menjünk!

Egyik tolvajkulcsával kinyitotta a folyosót elzáró rácsajtót. A másik tolvajkulccsal kinyitotta az első cellát, ami ezen a folyosón volt.

Zseblámpát vett elő valahonnan, ugyanolyan zsonglőrmozdulattal, ahogy az imént a revolvereket. A zseblámpa sárgás fénycsíkja végigszaladt a cellán, és megállapodott egy kényszerzubbonyos magatehetetlen emberen.

– No, ezzel nem sokat kezdhethetünk! – mondta a herceg. – Ez, úgy látszik, dühöngő bolond szegény!

– Éppen azért menjünk! – mondtam aggódva.

A harmadik cellában bizonytalanul álldogáltunk néhány pillanatig. Először azt hittük, hogy ez a cella üres, később azonban észrevettük, hogy valaki fekszik az ágy alatt.

– Ez csendes bolondnak látszik! – jegyezte meg Tex Malahida. – Akik az ágy alatt fekszenek, többnyire csendes bolondok! Azoknak legfeljebb kényszerképzeteik vannak! És sokkal félénkebbek, semhogy veszedelmesek lennének! Ismertem egyszer egy ilyet! Mindig az ágy alatt feküdt, mert attól félt, hogy jön a földrengés! És bebeszélte magának, hogy az ágy alatt nem történhet semmi baja! Gondolom, mehetünk!...

Kifelé indultunk, de a zseblámpa fénye ekkor ismét rávetődött az ágy alatt fekvőre. Valami feltűnőt észleltünk rajta, de még nem jutott el a tudatunkig, hogy mi az, ami tulajdonképpen feltűnő.

Nem is tudom, hogy melyikünk jött rá először. És nem is tudom,

hogy hármunk közül melyik mondta ki ezt a szót, kissé csodálkozva és értetlenül. De valamelyikünk kimondta:

– Érdekes! ... Ezen nincs kényszerzubzony!

Mindenesetre különös volt, hogy ebben az átkozott épületben, ahol tapasztalatunk szerint általában minden második ember kényszerzubzonyban jár, mintha valami hirtelen elharapódzott buta divatnak hódolna, pont itt, a dühöngők osztályán akadjon valaki, aki nem viseli ezt a szörnyű ruhadarabot. Lehet, hogy csak ez a szokatlan tapasztalat kényszerített bennünket, hogy ahelyett, hogy elhagynánk a cellát, odamentünk az ágyhoz és közvetlenül közelről odavilágítottunk.

Az ágy alatt fekvő beteg fiatalember volt. Nyitott szemmel feküdt, és mégis úgy festett, mintha aludna. Rendes utcai ruhát viselt, és egyszerre... igen, egyszerre rémülettől kimeredt szemmel láttam, hogy a bal mellén, a szíve táján óriási szúrt seb van és nagy, meg-alvadt vércsomó.

Most már kihúztuk az ágy alól. Tex Malahida a szakértő ügyes mozdulataival vizsgálgatta jobbról-balról, aztán felemelte az élettelen kezét, majd hirtelen elengedte, és a kéz koppanva hullt vissza a padlóra.

– Ez a fiatalember halott! – mondta. – Meggyilkolták!...

*

Újabb rejtély! Az egész dolog most már úgy fest, mintha valaki előre megfontolt szándékkal tömény rejtélyekkel próbálná elviselhetetlenné tenni nekünk itt az életet. A herceg meg én zavarodottan néztünk egymásra. Egyedül Tex Malahida volt, aki megőrizte önuralmát, és olyanféleképpen bólintott, mint aki nem is várt egyebet. Sőt készült erre a látványra.

– Na igen! – mondta! – A dolog kezd kialakulni! Kétségtelen, hogy az ilyesmi eléggé lehangoló látvány, de majdnem azt mondom, hogy el voltam készülve rá!

Villámgyorsan, gyakorlott mozdulatokkal átkutatta a halott zsebeit, zseblámpája fényénél alaposan megnézett mindent, ami a kezébe került, aztán intett, hogy mehetünk.

– Megtudott valamit? – érdeklődött a herceg.

– Sok mindent! – hangzott a szűkszavú válasz. És mi nem is kényszeríthettük, hogy többet beszéljen róla, mint amennyit akar.

A legnagyobb meglepetés a következő cellánál ért bennünket. Mikor beléptünk, valósággal visszahőköltünk, mert formálisan az volt az érzésünk, mintha valami gáztámadás kellős közepébe kerültünk volna. Utóbb kiderült, hogy csak sűrű füst gomolyog a cellában, de kiderült az is, hogy nem ég semmi, mert a gomolygó füstben Caporal és Goulois-Bleu cigaretták sokat tapasztalt füstjére ismertem.

Mikor könnyező szemünk megszokta végre a maró füstöt, egészen fantasztikus látvány tárult elénk. Kockás Pierre barátom és Toxon őrmester talpig kényszerzubzonyban a falhoz támaszkodva ült a földön, és egy másik, de panyókára vetett kényszerzubzonyban Hasfelmetsző Pityu guggolt előttünk, jobbában az elmaradhatatlan konyhakéssel. Vigyorgott, és cigarettáztatta őket.

– Mi ez? – kérdeztem. – Mi történik itt?

Toxon őrmester, akinek mindig hegyesre fent bajusza most szármalmasan lekonyult, felelet helyett szó nélkül leköpte a bakancsomat. Kockás pedig bágyadt hangon megszólalt.

– Én téged úgyis megöllek a végén!

– Megölsz?

– Előzőleg azonban kinyomom a szemed, letépem a füled, a végtagjaidat pedig...

– A végtagjait bízsa rám! – szolt közbe az őrmester, és meleg érdeklődés villant a szemében. – Mint feljebbvalója és társa a balsorsban, ezt feltétlenül megkövetelhetem magától!

– A végtagjain nem fogunk összeveszni! – felelte Kockás.

– Sőt, ha jól meggondolom, legalább az egyik szemét átengedhetné nekem!

– Nem tartom kizártnak! – felelte Kockás. – De mindenesetre nekem is jól meg kell ezt gondolnom!

– Uraim, én azt hiszem, rosszul ítélnék meg engem! – szoltam közbe lehangoltan. – Kétségtelenül volt valami részem abban, hogy ilyen helyzetbe kerültek, legyen szabad azonban felhozni mentségemre, hogy nem akartam rosszat! Igen, elismerem, hogy az itt guggoló, vigyorgó konyhakéses egyénről azt hittem: azonos az önök által keresett rablógyilkossal! Ő maga mondta! Utóvégre, ha egy úriember azt állítja magáról, hogy rablógyilkos, nincs jogom kételkedni ebben! Csak nem sérthetem meg, hogy ne higgyek a szavának! Az embernek adni kell olykor bizonyos társadalmilag előírt illemszabályokra is! Szerintem a mellékelten guggoló egyén még most is fenntartja akkori kijelentését!

A mellékelten guggoló egyénhez fordultam.

– Nemde, monsieur, ön rablógyilkos?

– Hogyne! – felelte készségesen. – Én nagyon rablógyilkos vagyok! Csak nézzen rám, rögtön láthatja! Én vagyok a kedves kis Hasfelmetsző Pityu!

– Na látják! – fordultam barátomhoz és az őrmesterhez. – Nem gondolják, hogy ez a kijelentés eléggé alkalmas arra, hogy az embert félrevezesse?

– Ez a kijelentés csakugyan alkalmas arra, hogy félrevezesse magát! – felelte mogorván az őrmester és ismét a bakancsom felé köpött, de most nem találta el. Ez láthatóan bántotta.

– De nem alkalmas arra – egészítette ki az őrmester szavait Kockás –, hogy te viszont félrevezess bennünket!

– Na jó! Én mosom a kezeimet! – feleltem türelmetlenül – Nem tehetek róla, hogy így sikerült a dolog! Később majd mindent bővebben megmagyarázok! De most maguk mondják meg, miért ülnek itt kényszerzubbonnyban és miért cigarettáztatja magukat ez a szeretetre méltó Hasfelmetsző Pityu?

– Ez egy másik örület! – mondta Kockás. – Összeverekedtünk ezzel a pasassal, és ezt a verekedést félreértette Kennedy doktor, a híres kanadai orvos! Azt állította, hogy átragadt ránk a dühöngés és jobb lesz, ha ártalmatlanná tesz bennünket, amíg felborzolt idegeink lecsillapodnak! Szerinte ez mindennapos dolog és az ideg-szanatóriumok nyomasztó légköre okozza!

– Lehet valami a dologban! – jegyeztem meg.

– Vakapád! – morogta az őrmester.

– De még mindig nem értem, hogy...

– Mit nem értesz? – mérgelődött Kockás. – Megrohant bennünket az ápolóival, kényszerzubbonnyba bujtatott és ide hozott! Később betette hozzánk még ezt a bolondot is! Szintén kényszerzubbonnyban!

– De úgy látom, hogy ennek sikerült kiszabadítania magát!

– Na igen – felelte Kockás –, ennek, úgy látszik, nagy gyakorlata van az ilyesmiben! Az ő kényszerzubbonnyán egy kapocs rosszul zár, és különben is van valami fogása, amelyiknek a segítségével az ágy széléhez dörgölődve ki tudja nyitni a többi is! Így szabadult ki aztán!

– Ez mind nagyon szép – szólalt meg a herceg –, egyvalamit azonban nem értek!

– Boldog ember! – sóhajtott fel Kockás.

– Miért?

– Hogy csak egyvalamit nem ért! Mi például rengeteg valamit nem értünk!

– Elismerem! – felelte a herceg. – Az a valami azonban, amit én nem értek, pillanatnyilag a legaktuálisabb!... Azt magyarázzák meg nekem, hogyha már ilyen jó barátságba keveredtek ezzel a furcsa egyénnel itt, hogy lehet az, hogy nem szabadította ki magukat?

Hasfelmetsző Pityu vigyorogva közbeszólt.

– Dehogyan szabadítom ki őket! Hogy megverjenek? Nem vagyok bolond!

– Tudják – magyarázta Hasfelmetsző Pityu –, ezek itt ám nagyon furcsa emberek! Meg akartak engem verni! Őszintén szólva én azt hiszem – tette hozzá vigyorogva –, hogy a fejükben van nekik valami baj!

– Na jó, ez rendben van! Lehet, hogy csakugyan a fejükkel van

nekik valami baj! – mondtam, és szemem sarkából láttam, hogy az őrmester erre nagyon dühös arcot vág. – De ha már mégis az a helyzet, hogy ennyire összebékültek...hiszen utóvégre cigarettáztatja magukat...

– Az nem jelent semmit! – szólt közbe élénken Hasfelmetsző Pityu. – Én cigarettáztatom őket, mert nekem van szívem! Panaszkodtak, hogy nagyon hiányzik nekik a cigaretta! Azt gondoltam, hogy miért ne! Szegény elmebetegeken illik segíteni! De ez nem jelenti azt, hogy ki is ereszem őket a kényszerzubbonyból! Csak hadd üljenek benne! Majd pont én leszek az, aki rászabadítja az ilyeneket a gyanútlan emberiségre!

– Lorre! – mondta szigorú hangon az őrmester. – Ha pillanatokon belül nem szedi le rólunk ezt a kényszerzubbonyt, az első adandó alkalommal cafatokra tépem magát!

– Rendben van, rendben van! Leszedem! Ne mérgelődjön!

– Mi az, leszedi róluk a kényszerzubbony? – ugrott fel guggoló helyzetéből Hasfelmetsző Pityu. – Ez ellen tiltakozom!

– Pityu, maga ne tiltakozzon! – szóltam rá fenyegetően. – Mert ellenkező esetben adok magának egy injekciót!

Feléje mozdultam, mire rémülten hátrált. Tudtam én, hogy mi az, amivel hatni lehet rá. Nem felejtettem el néhány órával ezelőtt történt első találkozásunkat.

– Micsoda? – siránkozott sápítozva. – Injekció? Már megint szűrni akar? Nem szabad szurkálni a szegény Hasfelmetszőt!

– Akkor ne szóljon közbe! Bízzon rám mindent!

– De ezek megvernek mindenkit, ha kiereszti őket!

– Nem vernek meg mindenkit! – feleltem szomorúan. – Az az érzésem, hogy csak engem vernek majd meg!

– Az az érzése? – rikácsolta Hasfelmetsző Pityu. – És mégis kiereszti őket? Hiszen akkor maga is bolond! Vegyen fel egy kényszerzubbonyt!

Nem törődtem többé tiltakozásaival, hanem kiszabadítottam őrmesteremet és barátomat. Egyelőre nem vertek meg, de igen fenyegető pillantásokat vetettek rám.

Szerencsére idejekorán közbelépett a montagoni herceg. A jó svádájú fiatalember pillanatokon belül megmagyarázta, hogy milyen ügyben járunk. Toxon őrmester és Kockás komoran hallgatták. Végre kissé enyhültebben néztek rám. És nem mutattak semmiféle ellenséges szándékot.

– Itt tartunk tehát! – mondta a herceg. – Alapjában véve nem baj, hogy ilyen kellemetlenségei voltak, mert most legalább többen vagyunk, és nem tartom kizártnak, hogy könnyen végzetessé válna, ha kevesebben volnánk! Itt különös dolgok történnek, sőt, az imént már egy gyilkosságot is felfedeztünk! Malahida rabló úr foly-

tatja a nyomozást, és azt hiszem, hogy a leghelyesebb, ha rábízunk mindent!

– Mi a teendőnk? – kérdezte az őrmester.

– Azt hiszem, a leghelyesebb volna, ha átmennének a főhadiszállásunkra! Ez a másik folyosón van! Egy cella! Ott magukra zárhatják az ajtót, és csak akkor nyissák ki, ha megfelelő módon jelt adunk! Mi pedig megyünk tovább, és megkíséreljük, hogy felgyönlítsük az egyelőre ismeretlen ellenfél frontját!

Így történt. Kockás és Toxon őrmester bevonult a „főhadiszállásra”, mi pedig Tex Malahida vezetésével továbbmentünk. Tex Malahida egyenesen az orvosi irodába vezetett.

Egy íróasztalnál a fiatal szemüveges Kennedy doktor ült. Az orvosi naplóba jegyeztetett. Mikor meglátott bennünket, meglepődve felénk fordult.

– Az urak mit keresnek itt? És kihez van szerencsém?

Közben csodálkozó pillantást vetett rám.

Tex, Malahida előrelépett.

– Bergen főfelügyelő vagyok! – mutatkozott be szemrebbenés nélkül.

– Detektív?

– Igen, detektív!

– Hm... nem bizalmatlanság, főfelügyelő úr, de szeretném, ha ezt valamivel igazolná!

– Készségesen! – felelte Malahida. – Tessék, itt a detektívigazolványom!

A szemmel láthatóan lopott igazolványba olyan ügyesen ragasztotta a saját fényképét, hogy noha Kennedy doktor alaposan megvizsgálta, nem találhatott rajta semmiféle kivetnivalót.

– És ez az úr? – kérdezte a hercegre mutatva.

– Pocker detektív! – felelte a herceg helyett Malahida. – A segédem! Parancsolja, hogy ő is igazolja magát?

– Nem, köszönöm, ez felesleges!... – Rám pillantott. – Ezt a légi-onistát már ismerem! Ugyebár mi találkoztunk már?

– Igen, doktor úr!

– Ön egész váratlanul eltűnt, kérem!

– Futó kellemetlenségem volt! – feleltem. – Valaki rossz tréfát csinált velem! Vagy összetévesztett valakivel! De most már nincs semmi baj! Életkedvem a régi!

– Ennek örülök! És miben lehetek az urak szolgálatára?

– Először is némi felvilágosítást szeretnénk! – mondta Malahida. – Nem mondaná meg nekünk, hogy hová lett a katonaság?

– Hát bővebbet erről nem tudok! Azt tudom csupán, hogy a főorvos úr intézkedett ez irányban!

– Beszélhetnék a főorvos úrral?

– Ha ragaszkodnak hozzá! A főorvos úr ugyanis e pillanatban alszik!

– Nem tesz semmit! Majd felkeltjük!

– Ahogy parancsolja, főfelügyelő úr! – mondta kissé neheztelő hangon Kennedy doktor.

Úgy látszik, nem volt elragadtatva, a modorunktól.

– Hol találjuk? – kérdezte a gengszter.

– A második emeleten van a szobája, pontosan itt, fölöttem!

Malahida bólintott és kivonultunk. Megkerestük a lépcsőfeljárót, és felsiettünk a második emeletre. Valahol egy lift tompa és mégis dallamos zúgását hallottuk. Ez idegesítő volt. De hiszen idegesítő volt itt eddig is minden.

A megjelölt ajtó előtt megálltunk. Malahida kopogott, de nem kapott választ. Benyitottunk, és megláttuk azt az ősz hajú, szakállas, fehér köpenyes főorvost, ugyanazt, aki néhány órával ezelőtt megállapította rólam, hogy bolond vagyok.

Úgy látszik, Kennedy doktor igazat mondott, mikor azt állította, hogy alszik, és nem vette jó néven, hogy megzavarjuk. Ott feküdt az öreg doktor az ágyon, csak úgy ruhástul, ahogy a fáradtság ledöntötte lábáról az izgalmas éjszaka után.

Fehér köpenye félig nyitva volt, és egy sárga ebonit-hallgatóban végződő sztetoszkóp vége látszott ki a zsebéből.

– Akár illik, akár nem – mondta Tex Malahida –, fel kell költeni az öreget! Itt sok tisztáznivaló van! Nem értem, hogy miért küldte el a katonaságot.

Közelebb lépett az ágyhoz, és kinyújtotta a kezét a főorvos válla felé, hogy megrázza. De aztán leengedte a kezét ismét, és felénk fordult.

– Nem érdemes! – mondta halkan.

– Mit nem érdemes? – kérdeztem.

– Hogy itt bajlódjak vele! Úgysem ébred fel!

– Miért? – kérdezte a herceg izgatottan.

– Mert meghalt!... Meggyilkolták!...

*

Kellemetlen, kesernyés szájízzel álltam ott. Azt hiszem, nagyon sápadt lehettem, amire abból következtetek, hogy Malahida és a herceg ugyancsak sápadt volt, és ha ők sápadtak, miért ne lennék ugyanabban az ügyben sápadt én is?

– Meg... gyilkolták?... – kérdezte suttogva a herceg. És látszott, hogy igen száraz a torka.

– Ezt bizony meggyilkolták! – felelte tárgyilagosan Tex Malahida.

– Ilyesmi előfordul az életben! És aránylag teljesen egészséges emberekkel is megtörténik! Nézzék csak! Itt van a seb a nyaka má-

sik oldalán! Valami vékony, hosszú pengéjű késsel szúrhatták le! Lehet, hogy alvás közben!

– Megint egy rejtély! – morogta mérgesen a herceg. – Ez már nagyon idegesítő!

– Azt hiszem – feleltem –, ha sürgősen nem eszelünk ki valamit, akkor lesz itt még több rejtély is!

Senki sem felelt. Némi vizsgálódás után kijöttünk a szobából, és a herceg bezárta kulccsal az ajtót. A kulcsot zsebre vágta. Lehorgasztott fejjel indultunk ismét a lépcső felé.

Újra felhangzott a lift tompa, dallamos bűgása. Tex Malahida hirtelen megállt, és töprengve dörzsölte borostás állát. Aztán elindult, és intett, hogy kövessük.

– Átkozott ügyes bitang – morogta a herceg elkeseredetten. – Úgyszólván a szemünk láttára gyilkolt! Nem lehet rájönni, kicsoda!

Tex Malahida futó pillantást vetett rá.

– Hogyhogy nem lehet rájönni? – kérdezte. – Nincs annál egyszerűbb dolog a világon!

– Miért? Maga talán már tudja, hogy ki a gyilkos?

– Tudom! Már legalább két perce!

– És ki árulta el magának?

– A lift! – hangzott a rejtélyes válasz.

*

Legfőbb ideje volt, hogy haditanácsot tartsunk, alaposan átgondoljuk a dolgokat és kiosszuk a szerepeket. Éppen ezért, mivel beláttuk, hogy Tex Malahida úgysem fog többet elárulni nekünk, mint amennyit feltétlenül szükségesnek tart, sietve elindultunk a főhadiszállásunk felé.

Mikor benyitottunk, Kockás és az őrmester éppen vöröspecsenyét játszott. És ezt az érthetetlen magaviseletet azzal indokolták, hogy remek idegcsillapító az említett elmés játék.

– Hát akkor most talán ne csillapítsák tovább egymás idegeit! – mondta a herceg. – Uraim, azt hiszem, kezdődik a komoly munka!

– Legfőbb ideje! – vélte az őrmester. – Ez a disznó Kockás itt teljesen ellustul! Mi a teendő?...

– Azt majd a rabló úr megmondja! – felelte a herceg.

– Szerintem – mondtam – az volna a leghelyesebb, ha bevonnánk az ügybe ezt a Kennedy doktort! Mégiscsak ő látszik itt a legértelmesebb embernek, és talán adhatna valami ötletet!

– Nem, nem! – rázta a fejét a herceg. – Nekem más a véleményem! Ezek az ideg orvosok excentrikus emberek és másként gondolkodnak, mint a többi embertársaik! Még itt valami kavardást csinálna, esetleg fellármázná a házat és elrontana mindent!

– Úgy van! – bólogatott gondterhelten Tex Malahida. – Ha Ken-

nedy doktornak szólnánk a felfedezett gyilkosságról, igen könnyen elronthatná egész eddigi eredményünket! Még utóbb megszökne a gyilkos!

– Szerintem – szólt közbe Kockás –, a gyilkos így is megszökhet! Utóvégre már nincs itt a katonaság!

– Hát egyelőre nem szökött meg, az biztos! – vélte a gengszter. – A frissen elkövetett gyilkosság tanúskodik erről! Lehet, hogy van itt még valami dolga!

– De ha történetesen nincs már dolga – mondta az őrmester –, akkor egykettőre meglóghat!

– Nahát, ezt fogják megakadályozni maguk! – felelte Malahida. – A kertnek két bejárata van ugyan, az épületnek azonban csak egy! Innen csak egy bizonyos ajtón léphet ki!... És legfeljebb még a földszinti ablakokon! Ezek is csak az északi szárnyon jöhetnek számításba, mert a többin vasrács van! Ez tehát a maguk dolga lesz! Ezt az egy ajtót és az északi szárny ablakait tartsák szemmel!

– Helyes! – felelte az őrmester. – Bízva ránk!

– És aki el akarja hagyni az épületet...

– Azt felpofozzuk! – mondta Kockás. – Ezt is bízva ránk!

Malahida bólintott, de szemmel láthatóan már alig figyelt oda. Valami igen erősen foglalkoztatta a fantáziáját.

– Nem megy ki a fejemből! – morogta. – Ez teljesen érthetetlen!... Ez a katonaság! ... Ilyen hirtelen!

Egyszerre fény villant a szemében. A herceghez és hozzám fordult.

– Önök – mondta – siessenek fel ennek a szerencsétlen főorvosnak a szobájába! Nekem itt dolgom van! Nem mehetek magam!... És hozzák le a holttestet!

– Hozzuk le? – kérdezte a herceg meglepődve.

– Igen! Mégpedig sürgősen! De siessenek!

Siettünk. Valósággal száguldottunk a lépcső felé. És közben ismét hallottuk a lift bűgását.

– Ez a lift – vélte a herceg – kicsit túl sokat bűg itt nekem!

Bólintottam.

– Magam is unom már! De úgy látszik, van valami jelentősége, mert kedvenc gengszterünk kiolvas egyet-mást a bűgásából!

– Kedvenc gengszterünk szerintem kissé nagyképű! Ért valamit a dologhoz, az biztos, hiszen átkozottul nagy gyakorlata van, de attól tartok, többet mond, mint amennyit tud!

Ezen elgondolkoztam egy kicsit.

– Tex Malahida átkozottul agyafúrt gazfickó! – feleltem végül. – Ne vegye rossz néven az ellentmondást, kegyelmes uram, de én viszont attól tartok, hogy sokkal többet tud, mint amennyit mond!

A montagoni herceg a vállát vonogatta. – Tudja mit, légionárius?

Én azt mondom, hogy még ez a holttest lecipelése is merő fontoskodás! Mit akar elérni vele? Mire való?

– Nem tudom!

– Nem látok benne semmi logikát! Elég alaposan megvizsgálta, megállapította, hogy a szerencsétlen főorvos hogyan halt meg, mi haszna lehet még belőle?... De nekem mindegy! Átadtuk neki a parancsnokságot, vezesse a dolgokat, ahogy akarja!

A kulcsot a zárba illesztette, és megforgatta. Illetve csak akarta megfordítani. A kulcs azonban nem fordult.

Csodálkozva nézett rám, de most én vonogattam a vállam. Ekkor hirtelen ötlettel lenyomta a kilincset, és most már megértettük, miért nem akart megfordulni a kulcs.

Az ajtó nyitva volt. Pedig határozottan tudom, hogy becsuktuk az előbb. Most már valami kétkedéssel és némi szorongással a torunkban léptünk a szobába.

– A mindenségit! – sziszegte a herceg a foga közt.

Amire egyébként minden oka megvolt, noha ezt az előkelő, igen jól nevelt fiatalembert most hallottam először káromkodni.

A meggyilkolt főorvos holtteste ugyanis már nem feküdt az ágyon, ahogy néhány perccel ezelőtt hagytuk. Eltűnt!...

*

Kissé bambán néztünk egymásra. Aztán a herceg megfordult és kirohant a szobából. Követtem. Lesiettünk az első emeletre a főhadiszállásra. Tex Malahida éppen akkor ért vissza valahonnan. Dohányzott és láthatóan ideges volt. Igen udvariatlanul ránk mordult.

– Nos? Hol hagyták a holttestet?

– Eltűnt! – feleltem.

Egy pillanatig úgy látszott, hogy nagyon dühös lesz, de aztán egyszerre felderült az arca.

– Úgy, úgy!... Tehát eltűnt?... Nagy baj, de enyhíti a körülményt, hogy ez engem igazol!

Hiú számár. Szerinte baj, hogy a holttest eltűnt, és mégis örül neki, mert őt igazolja. Illetve valamelyik titokzatos elgondolását. Primadonnáskodik. Játssza a mesterdetektívet.

Úgy vettem észre, hogy a hercegnek ugyanaz a véleménye, mint nekem, mert megjelent ajka szögletén az a fölényes, bár cseppet sem udvariatlan kis felsőbbbséges mosoly, amit néhányszor tapasztaltam már nála. Csak nagyurak vagy nagyon szellemes emberek mosolyognak így. Vagy azok, akiknél véletlenül mindkét tulajdonság megvan.

Tex Malahida azonban nem sokat törődött ezzel a mosollyal. Talán észre sem vette. Erősen gondolkozott, aztán hirtelen megkérdezte.

– Mondják csak... mikor a lépcsőn mentek... nem hallották véletlenül a lift zúgását?

Ez bolond!... Illetve talán nem is bolond... Inkább még azt lehetne mondani, hogy nagyon is okos. Vagy az is lehet, hogy mind a kettő. Hiszen egy ilyen eseménynél, mint a holttest eltűnése, csak nem szerepelhet számottevően az a mellékkörülmény, hogy hallottuk-e a lift búgását, vagy nem?

És mégiscsak ész kell hozzá, mert hiszen alaposan eltalálta. De hogy jöhetett rá?

– Igen! – vallotta be a herceg. – Hallottuk!

– Pompás!

Hogy ezen mi a pompás?!... De nem kérdezhettük meg tőle, mert egyszerre megfordult és kirohant a cellából.

A lift felé!

Három perccel később visszatért. Titokzatosan mosolygott, de a szemében diadal fénylett. Kétszer-háromszor végigsétált a cellán, aztán az őrmesterre és Kockásra rivallt.

– Maguk még mindig nem foglalták el őrhelyüket? Azt akarják, hogy meglógjon közben az a csirkefogó?

– Jó, jó! – mondta az őrmester. – Azért még nem kell olyan disznó módon üvölteni!... Mi maga? Légionista altisztnek képzeli magát?

Mindamellett nagy mogorván az ajtó felé indult, és Kockás követte. Malahida ekkor hozzánk fordult.

– Na, mit gondolnak, mit találtam a liftben?

Fogalmunk sem volt róla.

– Na persze! A nyomozáshoz tehetség kell! És olyan tapasztalatok, amilyenek nekem vannak! Én ugyan nem sokat nyomoztam még életemben, de annyit nyomoztak utánam, hogy már ez is felér egy közepes detektív tapasztalataival! ... Hát ne törjék a fejüket! Úgysem fogják kitalálni!...

Zsebébe nyúlt, és diadalmas, büszke hangon mondta.

– Ezt találtam, ni!... Remélem, ráismernek!

Egy sárga ebonithallgatóban végződő sztetoszkópot tartott a kezében!...

Súlyos léptek hangzottak fel az ajtó előtt. Aztán három halk koppanás következett. Ez volt a megbeszélte jel. Megállapodtunk ugyanis abban, hogy az ajtót csak erre a három kopogtatásra nyitjuk ki.

Kockás lépett be. Malahida már éppen rá akart ordítani, hogy miért hagyta el az őrhelyét, mikor a félhomályban észrevette, hogy Kockás valakit cipel.

A barátom könnyedén, minden látható erőfeszítés nélkül, mintha valami kisgyereket emelne, az ágyra helyezte a jól megtermett, fe-

hér köpenyes férfit.

– Ez valami orvos! – mondtam. – Még eddig nem láttam!

– Nehezen is láthattad volna! – felelte Kockás. – A liftakna fenekén volt! A kíváncsiság vitt ahhoz az átkozott lifthez, benézegettem, és zseblámpámmal odavilágítottam!

Megláttam a fehér köpeny csücskét! Ez kíváncsivá tett! Kihúztam, és most itt van!

– Ezt bizony alaposan fejbe csapták! – állapította meg Tex Malahida rövid vizsgálódás után. – Még hozzá hátulról! Órák óta ájult lehet! Maga csak menjen vissza gyorsan az őrhelyére!

Hátsó zsebéből félliteres, lapos ércpalackot húzott elő. Olyat, amilyenben az amerikaiak minden eshetőségre számítva, magukkal hordják az italt. Ezek az eshetőségek ugyan általában különböző váratlan időpontokban előforduló leküzdhetetlen szomjúságokra vonatkoznak, a palack ezúttal azonban sokkal fontosabb érdekek miatt került elő Tex Malahida zsebéből.

Gondosan kimosta rummal az orvos tarkóján éktelenkedő nagy sebet, aztán egy vászondarabot kerített elő valahonnan és bekötözte. Bicskájával felfeszítette az összeszorított fogakat, és az ájult ember szájába is betöltött egy kis rumot.

Néhány pillanatig izgatottan vártunk. Az új szereplő ekkor révetegen körülnézett.

– Kicsoda ön? – kérdezte a herceg.

Elhaló hangon suttogta.

– Doktor Webster vagyok!... A fejem...

Úgy látszott, hogy ismét visszaesik ájultságába, de Tex Malahida, aki nem volt finom ember és gyöngédségből sem nyerhetett volna sehol első díjat, megrázta a vállát. Ennek ellensúlyozásaképpen ismét egy korty rumot öntött a szájába.

– Most ne ájuljon el, apuskám! Erre nincs időnk! Meg tudná mondani, mi történt magával?

– Csak annyit... ha jól emlékszem... az egyik betegől jöttem... egyszerre... váratlanul... ütést éreztem a tarkómon... valósággal recsegett... aztán sötét lett minden... azóta, úgy látszik, ájult voltam!....

– Úgy látszik! – felelte tárgyilagosan Tex Malahida. – Na jól van! Hát most csak feküdjön itt nyugodtan, és ne törődjön semmivel! Tex Malahida mindent elintéz! Tex Malahida nagyon okos fiú! És ügyes fiú!

– Ki az a... Tex... Malahida?

– Én vagyok! Alkalmasint nem ismeri ezt a nevet!

– Alkalmasint... ismerem!... Rémlik valami!... Tex Malahida... negyvennégy éves... Nevada államban született... magassága... százhatvanhárom centiméter... széles vállú... egyén... borotvált ar-

cú... szemszíne zöld... különös ismertetőjele... hogy karjai a rendsnél valamivel hosszabbak!

– Egyezik! – mondta csodálkozva Tex Malahida. – Honnan tudja ezeket?

– Egy... körözüvényből!... Én is amerikai vagyok!... Maga a híres gengszter!...

– Igen, annak becéznek! Már őszintén szólva nem vagyok egészen érdemes erre az elnevezésre! Romantikus lélek vagyok, és nemigen ölk ember! De hát úgy látszik, más irányú teljesítményeim annyira elragadták a közönséget... és a rendőrséget, hogy... na, hagyjuk! Az én személyem e pillanatban nem lényeges! Igyon még egy korty rumot, ha már földiek vagyunk, és pihenjen! Nekünk dolgunk van!

– Mi... történik... itt?...

– A többi majd levélben! Még magam sem tudom egész pontosan, hogy mi történik! Maga csak aludjon, apuskám! Nekünk mennünk kell!

Otthagytuk, és rázártuk az ajtót. Elindultunk a folyosón, de mikor egy fordulóba értünk, meg kellett állnunk, mert Toxon őrmester jött velünk szemben.

– Hát maga megint nincs a helyén? – lármázott Malahida.

– Mondtam már – felelte mérgesen az őrmester –, hogy ne üvöltösködj úgy, mint egy gyomorgöröcsös rozmár! Ha itt vagyok, annak biztosan oka van!

– Na halljuk! Mi az az ok?

– Ide hallgasson! Az ajtó közelében, amely előtt őrködnöm kell, egy szoba van! Az ápolók szobája! Unalmamban fel-alá sétáltam, és időnként benézegettem! Akár hiszi, akár nem, nekem az az érzésem, hogy a bent levő négy ápoló közül az egyik teljesen bolond!

– Hát ezt honnan veszi?

– Mondom, benézegettem, és láttam, hogy kártyáznak! Az az egy, akit említettem, egész furcsa dolgokat csinál! Nagydarab, marha ember, és időnként női hangon beszél, olykor énekel, aztán minden látható ok nélkül leteszi a kártyát, elővesz egy bicskát, és lefarag egy keveset a széke karfájából!

– Úgy!... Ez mindenesetre különös egy kicsit! És a többiek mit szólnak hozzá?

– Úgy látszik, nem törődnek vele!

– Furcsa! Nagyon furcsa! No, csak menjen vissza az őrhelyére, én majd benézek az ápolókhoz!

Mielőtt elindult, hozzánk fordult.

– Maguk legyenek szívesek és menjenek fel a második emeletre! A főorvos szobájában láttam egy kis fűrészt! Ezt szerezzék meg, aztán menjenek a lifthez, és fűrészeljék át a felvonó drótköteleit!

Már rég leszoktunk arról, hogy csodálkozzunk. Szótlanul bólintotunk, és mentünk.

Malahida is elindult az őrmester után.

Megszereztük a fűrész, és átvágtuk a drótköteleket. Nem sokat beszéltünk közben. A herceg szemmel láthatóan töprengett, és időnként mintha akart is volna mondani valamit, de aztán mégsem szólt. Engem is elfoglaltak a gondolataim.

Hamarosan elvégeztük a munkánkat. Bezártuk a liftakna ajtaját, és elindultunk a lépcsőház felé. Egyszerre valami elsurrant keltőnk között. A herceg csodálkozva megállt, én azonban a falhoz ugrotam és izgatottan nézelődtem. Aztán elkaptam a herceg karját, és lerántottam a földre.

Csaknem összefonódva gurultunk lefelé a lépcsőn. Mikor leértünk az első emeletre, minden tagom fájt, és nyilván a herceg is így volt, mert hangosan káromkodott és szitkozódott.

– Mi ez légionista? Megbolondult?

– Nem bolondultam meg! De higgye el, herceg, hogy nagyon közel voltunk a halálhoz! Hát nem vette észre, hogy lőnek ránk? Az a valami, ami elsurrant köztünk, revolvergolyó volt, és nyilván hangfogós pisztolyból lőtték ki! A golyó a falba fúródott!...

*

Végigsiettünk az első emeleti folyosón. A folyosó végéről éppen kikanyarodott Kennedy doktor. Izgatottan integetett, hogy menjünk közelebb.

– Uraim! – mondta. – Kezdenek az idegeimre menni ezek a dolgok! A leghelyesebb volna talán, ha értesítenénk a rendőrséget!

– Mi az? Mi történt? – kérdeztem.

– Kérem... én alapjában véve nyugodt ember vagyok, de ez már mégis... mit szólnak ahhoz például, hogy a főorvos úr eltűnt?

Ez még itt tart. Mielőtt felelhettünk volna, váratlanul, mintha a földből nőtt volna ki, Tex Malahida lépett mellénk. Úgy látszik, valamelyik betegszobából jött ki. Megnyugtatóan veregette az orvos vállát.

– Nincs semmi baj. Doc! Egyelőre nem kell értesíteni a rendőrséget, mert egyrészt olyan kavarodást eredményezne a betegek közt, amelyet még nem látott ez a szanatórium, másrészt, sajnos, úgyis elkéstünk!

– Hogy érti ezt? – kérdezte Kennedy.

– Szerintem végzetes volt a főorvos úrnak az intézkedése, hogy a katonaság vonuljon el!

– Ez... azt jelenti...

– Úgy van! Ez azt jelenti, hogy a gyilkos minden valószínűség szerint megszökött!

A szavak hallatára nagyon elkedvetlenedtem. A herceg is. Tex Malahida azonban élénk volt, majdnem jókedvű. Már megfordult, hogy ismét elinduljon valamilyen titokzatos útjára, mikor hirtelen visszafordult.

– Igaz is, doc!... Most jut eszembe! Szeretném, ha agnoszkálna valakit!

Mielőtt felelhetett volna, máris kinyitotta az egyik betegszoba ajtaját. Előrement, és Kennedy doktor követte. Lassan mi is utánuk mentünk.

A szoba üres volt, csak az egyik ágyon feküdt valaki. Azonnal felismertem azt a civil ruhás egyént, akit holtan találtunk odaát az ágy alatt. Hát ez hogy került ide? Már a nyelvem hegyén volt, hogy megkérdezem, de aztán meggondoltam magam. Ha valaki nyomoz, ne terheljük fölösleges kérdezősködéssel.

– Csak azt szeretném tudni – mondta a gengszter –, hogy nem ismeri-e véletlenül az itt fekvő néhait.

Kennedy doktor vizsgálódó pillantást vetett a halottra.

– Könnyebbet kérdezzen! Mit tudom én?

– Tehát nem ismeri?

– Nem! Nagyon sajnálom, de nem állhatok rendelkezésére felvilágosításaimmal, de nem ismerem! Nagy baj ez?

– Ellenkezőleg! – felelte titokzatosan Tex Malahida. – Szerintem sokkal nagyobb baj volna, ha ismerné!

Ezt senki sem értette. Kedvetlenül haraptam az alsó ajkamat, mert megint úgy éreztem, hogy Malahida primadonnáskodik. Először nagy fontoskodva agnoszkáltatni akarja a holttestet, aztán örül, hogy a doktor nem ismeri. Hát ez miféle hülyeség?

Komorán hagytuk el a szobát. Kennedy doktoron először láttam a fáradtság jeleit. Mindamellett szerény volt, udvarias és szolgálatkész. Elnyomott egy ásítást, és mentegetődzve mondta.

– Másfél napja nem hunytam le a szemem! Ne vegyék rossz néven az urak! Mindamellett rendelkezzenek velem! Ha valamit tehetnek...

– Rendkívül sajnálom – felelte Tex Malahida –, hogy fárasztanom kell, amikor látom, hogy már alig áll a lábán! De nagyon szeretném, ha összeállítaná nekem a betegek listáját!

– Kérem!... – A doktor csodálkozott kissé. – Ezt megtehetem!

– Mikor lehet készen?

– Fél óra!... Háromnegyed óra!

– Nagyszerű! Hát akkor legyen szíves!

Kennedy doktor bement a szobájába, mi pedig ismét elindultunk a lépcsőház felé. A herceg néhány szóval elmondta az ellenünk elkövetett merényletet. Kissé mindketten megsértődtünk, mert Malahida szórakozottan hallgatta a történetet, aztán legyintve napi-

rendre tért fölötte.

– Na igen, igen! – mondta szinte unottan. – Az emberrel előfordulhatnak ilyen apró-cseprő kellemetlenségek!

– Nem gondolja – kérdezte a herceg megbántva –, hogy talán mégis telefonálni kellene a rendőrségnek?

– De igen! Hogyne!... – hangzott a válasz. – Az semmi esetre sem ártana! Esetleg küldhetnének egy-két detektívet! A legügye-sebbeket! És azonban, hogy őszinte legyek, nem szívesen találkoz-nék detektívekkel! Azt hiszem, megértik az urak!

– Az ön egyéni szempontjai – mondta élesen a herceg – talán mégis háttérbe szorulnak, amikor már két gyilkosság történt ezen az éjszakán? És esetleg még több gyilkosság történhet!...

– Hogyne, hogyne! – felelte a gengszter. – Az én érdekeim har-madrendűek, és esetleg bele is mennék abba, hogy telefonáljunk! Sajnos azonban, nem lehet!

– Miért?

– Mert valaki elvágta az összes telefondrótot!...

*

Tex Malahida titokzatos módon viselkedett. Bent voltunk a cel-lánkban, ahová azért mentünk, hogy megnézzük, rendben van-e már a leütött Webster doktor. Nem beszélhettünk vele, mert mé-lyen aludt. Malahida néhány utasítást adott nekünk, aztán kis zseb-könyvet vett elő, néhány sort firkált, majd kitepte a papírlapot, és szó nélkül kifelé indult. Mikor rövid idő múlva utánamentem, lát-tam, hogy a földszinti ablakoknál strázsáló Kockással suttog. Koc-kás bólogatott, és zsebre vágta a papírlapot.

Malahida visszajött, karon fogott engem, és a lépcső felé intett.

– Menjünk fel! ... Akar valami érdekeset hallani?

– Órák óta szeretnék már valami érdekeset hallani!

– Nahát akkor mondok valamit magának! Az őrmesternek igaza volt! Az egyik ápoló teljesen bolond! Az előbb láttam, hogy mege-vett egy egész cigarettát! De nehogy azt higgye, hogy bagózott! Rendesen megrágta a cigarettát, lenyelte, és ivott utána egy kis Odolt!... Hát tudja .. gusztus dolga!

Közben Kennedy doktor szobája elé értünk. Malahida intett, hogy menjünk be, és kopogtatott.

– Lehet! – hallottuk Kennedy doktor hangját.

Az orvos íróasztalánál ült, és a betegek listáját állította össze, amelyre Malahida megkérte az imént. De nem volt egyedül. Egy másik fehér köpenyes orvos ült az asztalánál, és egy kis noteszbe jegyeztetett. Ez is szemüveget viselt, és kissé ápolatlan szakállát babrálta állandóan visszatérő gépies mozdulattal.

Kennedy doktor felénk intett.

– Az urak még nem ismerik Morois kollégámat! Irigylésre méltó, nyugodt ember! Átaludta eddig ezt az izgalmas éjszakát! Igaz, hogy tegnap inspekciós volt!

Morois doktor felállt, biccentett és visszaült.

– Sajnos, a betegek kissé nyugtalanok! – mondta. – Én azt hiszem, nem ártana, hogyha valamennyinek injekciót adnánk! Kennedy kollégám említette – fordult felénk –, hogy itt titokzatos dolgok történnek!

– Elég titokzatosak! – felelte Malahida. – Doktor úr csak most értesült ezekről?

– Igen, csak most! Aludtam! Aludtam eddig, ahogy a kolléga úr mondta! Nem kellene mégis injekciót adni a betegeknek?

– Nem, nem kollégám! Teljesen fölösleges! A betegek nyugtalanok egy kicsit, mert érzik, hogy valami nincs rendben, de semmiről sem tudnak! Véleményem szerint ez a kis beavatkozás okvetlenül felizgatná őket!

– Hagyjuk most a betegeket!

– Kérem! – egyezett bele Morois doktor. – Ön rendelkezik, kollégám! Legalábbis egyelőre! A főorvos urat nem látta?

– Nem láttam! És ez meglehetősen különös dolog!

– Ne adjak mégis injekciót a betegeknek? – makacskodott Morois doktor.

– De nem, kollégám! Már többször mondtam, hogy nem! – felelte idegesen Kennedy. – A legtöbb beteg békésen alszik! Ez pont olyan volna, mintha felkeltenénk őket, hogy beadjuk nekik az altatót!

Malahida láthatóan unta ezt a szócséplést. Kennedy mellé lépett.

– Doktor úr – mondta –, készen van már a betegek listája?

– Igen! Nem tudom ugyan, hogy mit akar vele kezdeni, de parancsoljon!

És átadott egy papírlapot.

Malahida bólintott, és intett, hogy mehetünk. Mikor a folyosóra értünk, éles kiáltás hangzott a földszint felől; Azután üvegcsörömpölés, lábdobogás és birkózás zaja. Végül egy irtózatosszerű harsozó pofon csattant, mely mintha csak pont lett volna egy mondat végén, egyszerre befejezte az egészet.

Malahida futólépésben ért a földszintre. Mi követtük, sőt a két orvos kiszaladt a lármára, és óvatosan lejött a lépcsőn.

Kockás és az őrmester épp akkor szállt le egy nagydarab, szeplős arcú fickó melléről. A szeplős arcú a földön feküdt és lihegett. Nagyon megviselt állapotban volt, s látszott rajta, hogy néhány perccel ezelőtt kíméletlen egyének vad táncot jártak a mellén és a gyomrán. Kissé vérzett a szája, és mintha így egész parányit elferdült volna az orra is.

Ezen azonban nem csodálkoztam, mert az imént hallottam a már

említett pofon csattanását, és tudtam, hogy a pofon tulajdonosa, illetve átnyújtója nem lehetett más, mint Kockás. Ekkora pofont csak Kockás tud adni. Olyan gyakorlatom van, hogy már a csattanás nagyságától is ráismerek. Most már aztán, hogy az eredményt is láttam, még inkább ráismertem.

– Mi az, mi történik itt? – kérdezte Tex Malahida.

– Elfogtuk! Nyakon csíptük! – lihegte az őrmester. – Meg akart lógni!

Tex Malahida a lépcső alján álló Kennedy doktor felé fordult.

– Jöjjön csak, doc! Nézze meg ezt a fickót! Ismeri?

Kennedy doktor a földön fekvőhöz lépett, és alaposan szemügyre vette. Meglepődve rázta a fejét.

– Nem! – mondta. – Sohasem láttam!

– Biztos, hogy nem valamelyik beteg?

– Szó sincs róla! Noha nagyon rövid ideje vagyok itt, de pompás arcmemóriám van, és feltétlenül ráismernék, ha a betegek közül való volna!

– Minden beteget látott már?

– Nagyon természetes! Első dolgom volt, hogy valamennyit megvizsgáljam! Hiszen azért hozattak ide! Én vagyok itt újabban az úgynevezett állandó kezelőorvos! A főorvos úr, akiről csodálkozva kell megállapítanom, hogy még mindig nem tudom, hol van... már öregszik kissé, és nem bírja a sok munkát!

– Úgy, úgy! – bólogatott Tex Malahida. – Tehát nem ismeri ezt a fickót? – Hirtelen Morois doktor felé fordult. – És maga, doc? Maga sem ismeri?

Morois doktor egész közel lépett a szeplőshöz.

– Nem! Sohasem láttam! – mondta. – De nagyon gyengének látszik! Szerintem nem ártana, ha koffeininjekciót adnánk neki!

– Ugyan! – legyintett bosszúsan Malahida. – Hagyja már azt az injekciót! Nem látja, hogy itt sokkal fontosabb, sőt szenzációsabb esemény történt?

Kennedy doktor izgatottan előrelépett.

– Szenzációsabb? Úgy gondolja, hogy talán...

– Igen! – intett diadalmasan Tex Malahida. – Ha ez az ember nem tartozik a betegek közé... Sőt az ápolók közé sem, hiszen mind a négyet ismerjük, akkor nem fér hozzá kétség, hogy... ahogy az első pillanatban gondoltam...

Hatásos szünetet tartott, aztán kimondta.

–... hogy a gyilkossal azonos!...

Nagy csend lett. Kockás elégedetten vigyorgott, pedig tulajdonképpen az őrmester volt az, aki észrevette a pasast, mikor szökni akart. De hát Kockástól megszoktam már az ilyesmit. Ő mindig elégedetten vigyorog, és azt hiszi, hogy övé a világ.

(Ez a pizok Lorre összetéveszt saját magával! Kockás Pierre pótmegjegyzése.)

Most az őrmester előrelépett.

– Semmi kétség, ez a szeplős fráter azonos azzal, aki miatt idejöttünk! A személyleírás majdnem teljesen ráillik! Nem volt ugyan benne, hogy szeplős az illető, de az emberek nem mindig szeplősök! Van az úgy, hogy a szeplő nyáron kijön és télen elmúlik!

– Meg kellene bilincselni! – mondta izgatottan Moroís doktor, és Kennedy bólintott.

– Mindenesetre sokkal aktuálisabb – mondta némi gúnnal –, minthogy injekciót adjunk neki! Sajnos azonban, azt hiszem, bilinccsel nem rendelkezünk!

– Hogyhogy? – kérdezte sértődötten Malahida. – Hát mit képzelnék az urak rólam? Rendes gengszter nem jár bilincs nélkül!

Ezzel elővett a zsebéből egy pár amerikai acélbilincset.

– Montevideói emlék! – suttogta ellágyulva. – Kissé megnehezítette a szökésemet! De azért sikerült! Eltettem, és aztán kulcsot csináltattam hozzá! Az ember sohasem tudhatja, hogy mikor van szüksége ilyesmire!

Néhány gyors, szemmel szinte alig követhető mozdulat, és mielőtt a szeplős csirkefogó megmozdulhatott volna, már két csuklóján volt a bilincs. Káromkodva felegyenesedett, de aztán visszahullt megint.

– Be kell vinni valahová! – mondta Tex Malahida. – Nekünk még van itt egy kis dolgunk!...

– Itt van az én szobám! – ajánlotta készségesen Moroís doktor. – Az ajtaja pompásan záródik!

– Helyes! – intett a gengszter. – Vigyük oda!

Felkaptuk a megbilincselte, szitkozódó embert, és bevittük az orvos szobájába. Rázártuk az ajtót, Malahida zsebre vágta a kulcsot.

– Az orvos urakra most már nincs szükség! – mondta aztán. – Mi még végignézzük a betegszobákat és cellákat, hogy nem történt-e azóta újabb gyilkosság.

Ismét felmentünk az első emeletre. Malahida első útja a mi célunkba vezetett, ahol Webster doktor még mindig békésen aludt. A gengszter villanyt gyújtott, kiterítette maga elé a listát, amit Kennedytől kapott, és alaposan tanulmányozni kezdte. Egyszerre abbahagyta és felénk fordult.

– Legyenek szívesek – mondta a hercegnek és nekem –, siessenek végig mindkét emelet folyosóján, nyissanak be az összes betegszobába és cellába, és számolják meg a betegeket! De ügyeljenek, hogy semmiféle helyiséget ne hagyjanak ki! Aztán rohanjanak vissza!

Elszáguldottunk, és számba vettük a betegeket. Negyedóra alatt

elvégeztük ezt a munkát, mégpedig olyan tapintatosan és ügyesen, hogy az alvó betegek nem is ébredtek fel. Aztán visszasiettünk a cellánkba.

- Nos? – kérdezte érdeklődve Tex Malahida.
- Nyolcvanöt! – felelte a herceg.
- Ezt a ... Hasfelmetsző Pityut nem felejtették ki?
- Nem!

Malahida ismét titokzatos számításaiba mélyedt. Aztán bólintott.

- Minden stimmel!
- Tehát megvan mind? – kérdeztem.
- Dehogyan van meg! – hangzott a titokzatos válasz. – Nem a számadatokra mondtam, hogy minden stimmel! Hanem az elgondolásomra!

– Tehát a számadatok nem stimmelnek? – kérdezte izgatottan a herceg.

– Persze hogy nem! – felelte olyan ragyogó arccal, mintha ez a tény nagy örömet okozna neki. – Nem nyolcvanötnek kellene lenni, hanem kilencvenkettőnek! Hét darab hiányzik!...

*

Őszintén szólva úgy éreztem, hogy meghülyültem. Hiába, úgy látszik, nincs tehetségem a detektívmunkához, és nem tudtam elgondolni, hogy minek örül annyira Tex Malahida. Pedig örült. Még akkor is vigyorgott, mikor rám nézett és megkérdezte.

- Mondják, a pincében nem voltak véletlenül?
- Nem! – feleltem meglepődve. – De hát csak nem tartanak beteget a pincében?
- Persze hogy nem! – felelte. – Betegeket semmi esetre sem tartanak a pincében! Várjanak itt meg! Azonnal jövök!...

Elsietett, de néhány perc múlva visszatért. Most nem vigyorgott. Gondterhelten mondta.

– Azzal az elfogott pasassal beszélnünk kell végre! Talán sikerül szólásra bírni!

Valamennyien felmentünk Morois doktor szobája elé. Malahida a zárba illesztette a kulcsot, megforgatta és kinyitotta az ajtót. Beléptünk, és a herceg álmélkodva felkiáltott.

A megbilincselte szeplős a pompás zárral ellátott ajtó ellenére nyomtalanul eltűnt!...

*

– Ez már mégiscsak sok! – lihegte a herceg. – Hát ez hogyan szökhett meg?

Azt vártam, hogy Tex Malahida dühös lesz. De nem volt dühös.

Csak a vállát vonogatta, és látszott rajta, hogy erősen töpreng.

– Vagy megszökött, vagy megszöktették! – mondta aztán csendesen. – Mindenesetre, ha már itt vagyunk, nézzünk szét egy kicsit! Ezt a szobát még egyáltalán nem vettük szemügyre!

Hát most szemügyre vettük. Egyszerű, nem túl nagy szoba volt, tele orvosi könyvekkel, műszerekkel és orvosságokkal. Egy kis benyílóban bőrrel bevont heverő és egy ruhásszekrény. Malahida aprólékosan vizsgálódott, minden látható ok nélkül megnyomkodta a bőrdíványt, aztán a szekrényhez lépett, és kinyitotta.

Nagy zuhanás és koppanás. A szekrényből a meggyilkolt főorvos eltűnt holtteste zuhant a padlóra...

*

Toxon őrmester idegesen nyomkodta a halántékát.

– Hát nem!... – mondta elkeseredetten. – Engem csak küldjenek ki a legvadabb Szaharába, vagy Szenegálba, vagy akár Indokínába, a piriták közé... és nem kívánok mást, mint részt venni békés szuromrohamokban, de ezekből a dolgokból hagyjanak ki, ez nem nekem való... vagy pedig beadom a lemondásomat! Nom du nom!...

Nemigen figyeltünk a mérgelődésére. Tex Malahidát néztük, amint ott térdel a holttest mellett, és igen alaposan szemügyre veszi. Felhúzza a lecsukódott szemhéjakat, aztán az orvos kezét nézegette, bólintott és füttyöresztett.

Ugy látszik, megelégte a vizsgálódást, mert hirtelen felállt, kisi-etett, és intett, hogy kövessük. Gondosan bezárta ismét az ajtót, mire mérgelődve rászóltam.

– Azt ugyan csukogathatja! Hiszen látja, hogy minden zár ellenére is ki-be járnak! Most kezdhetjük előlről a kutatást!

– Nem kezdünk előlről semmit!

– Úgy! Már nincs szüksége a rablógyilkosra? Már nem akar beszélni vele?

– Az előbb sem akartam! – vallotta be őszintén.

– De hiszen azt mondta!

– Azt csak azért mondtam, mert félre akartam vezetni az esetleg hallgatódzókat! Tudniillik, lehetnek ilyenek is! Egyébként nem is akarhattam vele beszélni, mert tudtam, hogy nincs ebben a szobában! Tudtam, hogy megszöktették!

– Honnan tudta? – kérdezte meglepődve a herceg.

– Onnan, hogy én voltam az, aki megszöktettem! – hangzott a váratlan válasz.

NYOLCADIK FEJEZET

*Minden kiderül, ahogy azt nekem több jóindulatú rendőrtiszt már
olyan sokszor említette.*

(Avagy Kockás Pierre átveszi a szót.)

Ne gondoljanak semmiféle ördögösségre.

Bár, hogy őszinte legyek, meg kell vallanom, hogy Tex Malahida egyik egyéni elgondolása rendkívül imponált nekem. Talán emlékeznek még rá, ha figyelemmel kísérték Lorre barátom kissé zavaros feljegyzéseit, hogy a legutóbbi eseményeket megelőző, mintegy háromnegyed órával azelőtt Malahida hozzám lépett a földszinti ablakok előtti őrhelyemen, titokzatosan suttogott velem, és kezembe nyomott egy cédulát.

A suttogás magva az volt, hogy szaladjak el egy mintegy tízpercnnyire lévő kocsmába, és adjam át a cédulát egy nagydarab, szeplős fickónak. Hozzam ide a pasast, és igyekezzek vele megbarátkozni, valamint készítsem elő arra a röpke kellemetlenségre, hogy a szanatóriumban lévő tartózkodása rendkívül kiadós veréssel fog kezdődni.

Így is történt. Utasításom értelmében elhoztam a pasast, útközben összebarátkoztam vele, amennyire lehetett, és aztán megvertem.

Szintén amennyire lehetett. Én röhögtem a legjobban, mikor láttam, hogy az őrmester milyen szorgalmasan rugdossa, de még jobban vigyorogtam, amikor odanyilatkozott az öregúr, hogy a szeméyleírás is teljesen ráillik, a szeplők kivételével. Pedig igazán én tudtam a legjobban, hogy ez a szeplős pasi, aki ugyan mindentől függetlenül lehet, hogy rablógyilkos, de semmi esetre sem az, akit mi keresünk, mennyire ártatlanul kapta a pofonokat.

Mikor aztán beléptünk a Moroís doktor szobájába és a szeplőst nem találtuk, azonnal tudtam, hogy Malahida barátunk szöktette meg. Nyilván valami megbízást adott neki. De meg felesleges is volt, hogy ott raboskodjon.

Engem igazolt a tény, hogy Malahida később be is vallotta a dolgot. Valóban ő szöktette meg a pépesre pofozott szeplőst.

Beszámolója közben Lorre kissé elkedvetlenedett, mint rendesen, amikor kiderült, hogy lóvá tették.

– Rendben van, rendben van! – mondta türelmetlen hangon. – De nagyon szeretném, ha megmagyarázná, hogy mire való volt ez az egész bolondéria? Miért kellett bennünket az orrunknál fogva vezetni?

– Hát tudja – felelte Malahida eltűnődve –, megmondom őszintén, nem éppen magukat akartam lóvá tenni! Ilyen tréfákra most nem

lett volna időm! Meg aztán a hely sem alkalmas! Én a gyilkost akartam bemutatni!

– Maga tehát – kérdezte mérgesen az őrmester –, fenntartja azt a hitvány dicsekvésnek látszó állítását, hogy tudja, ki a gyilkos?

– Persze hogy fenntartom!

– És mondja, miért kellett ezt a cirkuszt végigcsinálni itt velünk? Miért nem őszinte? Munkatársaival igazán közölhetné mindazt, amit tud!

Ezt Lorre mondta. Indignálódó, ideges hangon. Látszott rajta, hogy nagyon meg van bántva.

Tex Malahida szerényen vonogatta a vállát.

– Hiszen... lehet, hogy magának van igaza, de hát mit csináljak? Nekem ez volt a felfogásom!

– Helyes, helyes! – felelte kissé megenyhülve Lorre. – Remélem azonban, most már közlékenyebb lesz egy kicsit.

– Hát nézze! – mondta a gengszter egész komoly arccal. – Tudnak maguk titkot tartani?

– Tudunk! – felelte Lorre valamennyiünk nevében.

– Én is! – felelte Tex Malahida, és faképnél hagyott bennünket.

Mindamellett az események már láthatóan nem sokáig várattak magukra. Tex Malahida titokzatosabban járkált ide-oda, mint azelőtt, és titokzatosságát növelte az is, hogy időnként biztatóan ránk kacsintott és köpött. Az utóbbit nem ránk, hanem csak úgy eltöprengve, maga elé a földre.

Aztán egyszerre megint visszajött valahonnan, láthatóan nagyon ideges volt, ordítozott az őrmesterrel, mert elhagyta az őrhelyét, aztán intett nekünk, hogy menjünk be a cellánkba.

Mikor beléptünk, egészen komoly meglepetés ért bennünket.

A cella zsúfolt volt.

Az érthetetlenül odakerült vendégek között legelsősorban felfedeztük ripityára vert szeplős barátunkat, akinek teljesen dagadt volt a bal szeme és némileg elferdült az orra. Ehhez képest elég jókedvű volt, ő is hunyorgatott, és időnként ő is köpött.

Tex Malahida bemutató mozdulatot tett.

– Ez itt Foltos Anasztáz, első segédem, munkatársam, sőt, hogy úgy mondjam, trónörökösöm!

Az elferdült orrú fiatalember bólintott üdvözlésképpen.

– Mint említettem – folytatta Tex Malahida –, őrá azért volt szükség, mert kellett ide egy idegen pofa, akire ráfoghattam, hogy ő az, akit keresünk! Le kellett valakit tartóztatni, hogy az igazi gyilkos biztonságban érezze magát!

– Ez mind nagyon szép! – felelte a herceg. – De szeretném tudni, hogy miért zavarta meg ezeknek a szegény betegeknek a nyugal-

mát?

És a többiekre mutatott. A cellában ugyanis e pillanatban mintegy hét-nyolc ember tartózkodott, akikről megállapíthattuk, hogy nemrégén, még a vasráccsal elkerített szárnyépületben voltak.

– Azt is mondhatnám – felelte Tex Malahida –, hogy ezeket az embereket azért hoztam ide, mert önök, amikor számba vették a betegeket, megfeledkeztek róluk! Így történt aztán, hogy hét beteg hiányzott!

– Igaz! – ismerte el pirulva a herceg. – A szárnyépületben nem voltunk!

– De mégsem mondom ezt – folytatta Tex Malahida –, mert azok a betegek akkor is hiányoztak volna, ha maguk bemennek a szárnyépületbe!

– Ezt nem értem! – mondta Lorre.

– Megmagyarázom! Ezek az emberek, akiket itt látnak maguk előtt, nem betegek! Engedjék meg, hogy bemutassam őket önöknek! ... Ez az ősz hajú úr itt Cronner főorvos úr, ez itt Liwingstone doktor úr, ezek az urak itt az ápolószemélyzet, és ez a kövér úr itt a portás!

Nagy csend lett. Meglepődve néztünk egymásra.

– Mit... akar... ezzel... mondani?... – kérdezte szinte dadogva a herceg, és egész idő alatt most vesztette el először az önuralmát. – De hiszen ezek szerint azok, akik most szolgálatot teljesítenek...

Tex Malahida bólintott.

– Úgy van! Azok bolondok! Azok a betegek hiányoztak a leltárból!

– Micsoda rémregényeket akar maga itt bebeszélni nekünk? – kérdezte Lorre szinte sértődötten.

– Igaza van, ha rémregénynek nevezi, de mégis így van, ahogy mondom! Egy zseniális gonosztevő eszelte ki az egészet abban a pillanatban, amikor látta, hogy szorul a hurok a nyaka körül! Úgy látszik, ért valamit az elmebetegekhez, és mialatt itt bujkált a szanatóriumban, felismerte a betegek fixa ideáit! Vagy ha nem talált neki megfelelő rögeszméjű beteget, értett ahhoz, hogy irányítsa a rögeszméiket! Ártalmatlanná tette ezeket itt, akik útjában álltak, de nem riadt vissza gyilkosságtól sem! Az a halott, akit az ágy alatt találtak, Brent orvos! A mi gazemberünk gyilkolta meg!

– És a főorvos? – kérdezte lázas érdeklődéssel a herceg.

– A főorvos egy Lebrier nevű ápoló volt! Azt is meg kellett gyilkolnia, mert egy kis baj történt! Nyilván jól játszotta egy ideig a szerepét, széteső egyénisége azonban nem bírta sokáig a dolgot! Elárulta volna magát, és ezzel elárulta volna a dolog irányítóját is! Hisz épp az volt a trükkje, hogy pompásan el tudott tenni mindenkit, aki az útjában állt! Később, amikor észrevette, hogy észrevet-

tem valamit és közelebbről szemügyre akarom venni a „főorvost”, ellopta a holttestet! Mialatt mi a lépcsőn jártunk, hiszen egy emelet miatt nem akarunk liftet használni, ez a ruganyos csirkefogó a liften mindig megelőzött bennünket!

– Ezért mondta hát, hogy a lift közölt magával bizonyos dolgokat!
– kiáltott fel a herceg.

– Természetesen! És ezért vágattam át a lift drótköteleit! Hogy megfosszam ettől az előnytől!

– Malahida, maga nagy ember!

– Köszönöm kérdését, igen! Aránylag elég nagy ember vagyok! Sajnos, vannak esetek, amikor a legnagyobb embereket is késleltetik munkájában a munkatársai!...

Jobbnak láttuk, ha nem vesszük célzásnak ezt a megjegyzést. Ez úgy-ahogy sikerült. Akinek nem sikerült, az úgy tett, mintha szóra sem érdemes megjegyzésnek venné a célzást.

Hallgattunk.

És ebben a pillanatban vad ordítózás harsant a földszintről. Mikor kirohantunk, láttuk, hogy az őrmester az egyik jól megtermett ápolttal birkózik életre-halálra.

Átkozottul rossz helyzetben volt az öreg. Ellenfele sokkal nagyobb és legalább ötször olyan erős volt, mint ő.

Noha keményen tartotta magát, látszott, hogy nem állja sokáig a harcot.

Mi sem természetesebb, minthogy valamennyien odarohantunk, hogy segítségére legyünk. Tex Malahida azonban, ahogy az őrmester felé futottam, elkapta a karom, és visszarántott.

– Nem ott van dolgunk! – mondta. – Gyorsan az ablakhoz!

Ez egész hülyén hangzott. Szót sem értettem belőle. Az őrmester, aki hűségesen őrizte a bejárati ajtót, igazán megérdemelte volna, hogy kiszabadítsuk szorongatott helyzetéből, mely szinte reménytelennek látszott ilyen erőteljes elmebeteggel szemben.

Tex Malahida azonban olyan határozottan viselkedett az egész ügy folyamán, hogy nem volt egy pillanatig sem kétséges: oka van arra, amit tesz.

Mialatt tehát a többiek megkísérelték, hogy lefogják az elmebetegget és kiszabadítsák az őrmestert szorult helyzetéből, én követtem a gengsztert, és láttam, ahogy a félhomályos folyosón egész fantasztikus nagyot ugrik, és elkap valakit, aki az ablakon keresztül éppen ki akar szökni.

Olyan hirtelen történt az egész, hogy már a folyosó kőpadlóján gurultak ide-oda, mikor hozzájuk érkeztem én is.

Természetesen azonnal a segítségére siettem, és néhány pillanattal később ismét csattant Malahida montevideói emléke, a

kézibilincs.

Aztán egyszerre fehér fény öntötte el a folyosót. Malahida volt az, aki mikor lihegve feltápáskodott, megnyomta a villanykapcsoló gombját.

Ezalatt már a többiek is odaértek, és csodálkozva néztek a földön fekvő, dühtől eltorzult arcú, megbilincselte Kennedy doktorra...

– Abban a pillanatban, mikor ez az elmebeteg dulakodni kezdett az őrmesterrel, tudtam, hogy az egész csak azért van, mert valakinek érdekében áll, hogy lefoglalja az idejét és elterelje a figyelmét! Biztosra vettem, hogy ezzel a szegény elmebeteggel csak elbánnak valahogy és rám, meg Kockás úrra máshol van szükség!.. Hol lehetett volna máshol szükség ránk? Természetesen az egyetlen helyen, ahol ki lehet szökni! Ez a hely csak a folyosónak az a része lehetett, ahol a földszinti ablakokon nem volt vasrács!... És abban a pillanatban tudtam, hogy a gyilkos érkezettnek látta az időt a menekülésre!

– De... de hát maga mindvégig Kennedy doktort gyanúsította? – kérdezte a herceg.

– Természetesen! Ez olyan világos, hogy szinte azt hittem, mindenki tudja! Már abban a pillanatban elárulta magát, mikor ellopta a meggyilkolt álfőorvos holttestét! De aztán elárulta magát újra! Akkor, amikor Lorre úr ellen revolveres merényletet követett el! Túl hirtelen jelent meg a merénylet színhelyén, és még erősen hullámozott a melle a felindulástól! Volt azonban más nyom is! A sztetoszkóp!

– Micsoda? – kérdezte ámulva Lorre.

– A sztetoszkóp természetesen. Mert még eddig csak olyan sztetoszkópokat láttam, amelyeknek a hallgatókagylója fekete ebonitból készült! Ez volt az első, amelyiknek kénsárga kagylója volt! És ezt a sárga kagylójú sztetoszkópot legelőször Kennedy doktor szobájában láttam!... Aztán észrevehettük, az öreg „főorvos” zsebében! Később még egyszer találkoztunk vele, emlékezhetünk rá, a liftben volt, mikor lehozta a holttestet! Mikor már nagyon untam, hogy ebben az ügyben ilyen sokat működik a lift, elvágтам a drótokat! Ez megfosztotta a gyilkost egyik leglényegesebb előnyétől!

Kennedy doktort néztük. Már lecsillapodott, és meglepő nyugalommal hallgatta Tex Malahida fejtegetését. Végre megszólalt ő is.

– Hát rendben van! Győzött, maga sátán! Az első perctől fogva tudtam, hogy maga veszélyes ellenfél! Igyekeztem is megszabadulni magától, de nem lehetett!

– Apuskám – felelte Tex Malahida öntelt mosollyal –, én Chicagóban tanultam a gazemberséget! Joe Diamant-nál!... Van magának fogalma arról, hogy ez milyen remek cég?... Hanem mondha-

tom magának, hogy csak gratulálhatok! Ez a pokoli ötlet, hogy itt mindenki bolond volt, akiről némi jóindulattal feltételezhettük, hogy normális, ez... még talán senkinek sem jutott eszébe!

– Persze hogy nem! – felelte Kennedy doktor büszkén. – Ez saját találmányom!

– Csak egyet szeretnék még tudni! – szólt közbe Lorre. – Hogy az ördögbe tudták rábírní a katonaságot, hogy eltávozzanak az épület elől?

– Ezt magam sem tudom! – ismerte el Tex Malahida.

– Na végre, hogy maga sem tud valamit! – villant fel Kennedy szeme, akit nagyon bántott a gengszter fölénye. – Nagyon szívesen megmagyarázom! Az az ápolit, akit megtettem főorvosnak, mert láttam, hogy határozottan kedve van ehhez a szerephez és már azazal a rögeszmével került ide, hogy ő orvos, egyszerűen lement a tisztjükhöz, és közölte vele, hogy a városparancsnok idetelefonált! Szerinte a városparancsnok egyenes kívánsága volt, hogy a katonaság sürgősen vonuljon el, mert jelenlétük izgatja a betegeket!

– No de ez kiderül rövidesen!

– Persze hogy kiderül! De nekem csak egy-két óra időre volt még szükségem! Azt hittem, ez idő alatt megugorhatok! Sajnos, a „főorvost” el kellett intéznem, mert árulóm lehetett volna! Éppen úgy azt a másik orvost is, aki leleplezett, hogy nem vagyok azonos a Kánadából idevárt Kennedy doktorral! Kijelentette, hogy szerinte Kennedy doktor nem fog megérkezni, mert együtt jöttünk a hajón, és mivel megállapítottam, hogy van némi hasonlóság köztünk, beláttam, hogy ennél rendkívüli előnyei lehetnek a számomra, és egy csendes éjszakán beejtettem a tengerbe! Az írásait magamhoz vettem! Azt terveztem, hogy egy bizonyos időt itt töltök majd a szanatóriumban, amíg kihűl kissé a talaj, amely nagyon forró volt már a talpam alatt. Sajnos, egy detektív észrevett, mikor belógtam a szanatóriumba!... Kész tervvel jöttem, és mivel mindenki Kennedy doktornak hitt, nyugodtan megvizsgálhattam a betegeket és kiválogathattam azokat, akiket használni tudtam! Mondják, hogy szuggesztív egyéniség vagyok, és valóban, a lelkileg könnyű ellenállású betegekre órákon belül hatni tudtam!

Elhallgatott, felvonta a vállát, és tárgyilagos hangon mondta.

– Hát így történt! Ha ez az átkozott gengszter nem kerül ide, senki sem jöhetett volna rá! Aki az utamban volt, azt könnyen elintéztam! Az őrmester meg ez a két légionárius, gondolom, néhány kellemetlen percet élt át, mikor kényszerzubbonyba bújtattam őket! Sajnos, ez a szanatórium ma éjszaka valóságos átjáróházzá vált, és idegen elemek formális népgyűlést tartottak benne! Fogalmam sincs róla, hogy a herceg meg ez a gengszter hogy került ide... –

Vállat vont. – Most már mindegy! Nincs értelme, hogy tovább meditáljunk fölötte! Utóvégre egyszer rosszul is fordulhatnak a dolgok! Gratulálok, Tex Malahida!

– Maga tudja a nevem? – kérdezte Tex Malahida meglepődve.

– Hát hogyan! Az első pillanatban tudtam, hogy ismerem valahonnan, de azért bevettem a kefét, hogy: maga detektív! Később aztán rájöttem, hogy ismeretségünk még Amerikából datálódik, ahol még az ilyen másodrendű gengsztereket is ismertem!

– Másodrendű? – szisszent fel a vérig sértett Malahida.

– Hát bizonyos szakkörökben én elsőrendűnek számítok! – hangzott a válasz. – És ha én elsőrendűnek számítok, akkor maga, kedves barátom, legfeljebb másodrendű lehet!...

*

Ezt a rövid történetét az orani elmeógyógyintézetben töltött fantasztikus éjszakának Lorre meg én igyekeztünk pontosan úgy feljegyezni, ahogy történt. Igyekeztünk, hogy aránylag személytelenek maradjunk ennél az esetnél, melynek szenvedő hősei voltunk ugyan, de a főszereplője Tex Malahida volt, a gengszter, akivel már több ízben találkoztunk, de aki először viselkedett velünk szemben lekötelezően. A gengszter, az első gengszter, akivel megtörtént az a szégyen, hogy elrabolták, méghozzá az rabolta el, akit ő akart elrabolni. És aki azon való ijedtségében, hogy munkatársai esetleg kénytelenek lennének érte megfizetni a váltságdíjat, inkább vállalkozott a legnehezebb szerepre, és elfogott egy veszedelmes rablógyilkost, akit hiába üldözött két század katonaság.

Két héttel később az Arany Nyíl nevű kocsmába igyekeztünk, hárman. Toxon őrmester, Lorre meg én. Hogy a kocsmához jusunk, el kellett volna haladnunk az orani elmeógyógyintézet előtt. De mikor az elegáns villaépület közelébe értünk, Toxon apónak eszébe jutott az a küzdelem, melyet a bejárati ajtónál vívott az elmebeteg óriással. Egyszerre megállt, jelentőségteljes, emlékező mozdulattal megtapogatta a torkát, aztán a büszkeségével folytatott rövid, de annál ádázabb közelharc után felkért bennünket, hogy ne sajnáljunk egy kis kerülőt, és menjünk át a másik oldalra.

Átmentünk.

És megvallom őszintén, bár miránk sem foghatja senki, hogy túlságosan gyáva emberek volnánk, valahogy mi is némi megkönnyebbülést éreztünk, mikor kis kerülő árán elvesztettük szem elől ezt a kellemetlen tapasztalatok árán megismert épületet...